

Handläggare: Gunnel Altin
Britt-Marie Stenborg
Telefon: 508 24 000

Till
Stadsdelsnämnden

Årsredovisning 2009 Skärholmen

Förvaltningens förslag till beslut

Förvaltningen föreslår att nämnden beslutar följande:

1. Stadsdelsnämnden godkänner bokslut och verksamhetsberättelse för 2009 och överlämnar dem till kommunstyrelsen.
2. Hos kommunstyrelsen begära ombudgetering med 0,8 mkr i investeringsmedel avseende parkinvesteringar.
3. Två resultatenheter inom äldreomsorgen upplöses (Sätra vård- och omsorgsboende samt Skärholmens servicehus).
4. Resultatenheternas budgetar 2010 minskas eller ökas med under- respektive överskott från 2009, totalt 9,2 mkr.
5. Omedelbart justera protokollet och skicka detta till kommunstyrelsen.

Steinunn Á Håkansson

Stadsdelsdirektör

Sammanfattning

Stadsdelsnämnden bedömer att vi i huvudsak har uppnått målen för verksamheten.

Det ekonomiska bokslutet visar ett sammanlagt överskott på 0,6 mkr efter resultatöverföring. Verksamheter med underskott mot budget är ekonomiskt bistånd, äldreomsorgen och social omsorg om barn och unga. Överskott redovisas inom förskoleverksamheten, vuxenvården samt arbetsmarknadsåtgärder. Förvaltningen begär 0,8 mkr i ombudgetering för parkinvesteringar.

Bakgrund

Stadens nämnder ska enligt fullmäktiges regler för ekonomisk förvaltning redovisa ekonomiskt och verksamhetsmässigt utfall för året. Samtliga bokförda kostnader och intäkter ska ingå i bokslutet.

Ärendet

Rapporten ska ge en samlad bild av budgethållning, effektivitet och kvalitet i relation till beslutade mål. Under respektive mål anges måluppfyllelse och indikatorer visar uppnådda värden för året.

Ärendets beredning

Ärendet har utarbetats i samverkan med samtliga verksamhetsområden.

Årsredovisning Nämnd

XAdressX
Telefon XTelefonX
XEpostX

Handläggare: Gunnel Altin
Britt-Marie Stenborg
Telefon: 508 24 000

Till
Stadsdelsnämnden

Sammanfattande analys

Genom ett gott arbete av alla förvaltningens medarbetare bedömer vi att vi huvudsak kommer att uppnå kommunfullmäktiges mål för verksamheterna.

Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Skärholmens stadsdelsnämnd bidrar till att Stockholm ska utvecklas till en stad i världsklass 2030. Utvecklingsarbetet med Skärholmens/Kungens kurva, har fortsatt inom Söderortsvisionen under året, med medborgardialoger om Skärholmens utveckling.

Stadsdelsnämndens har prioriterat tre strategiska frågor:

1. Utveckling av infrastrukturen med tvärförbindelser och förbättrade kommunikationer.
2. Öka attraktiviteten att bo och verka i Skärholmen genom upprustning, utbyggnad och utveckling av den mångkulturella prägel Skärholmen har
3. Ett starkare näringsliv genom att fler företag och utbildningsinstitutioner attraheras att etablera sig i Skärholmen.

Förändrade omvärldsfaktorer och nuvarande lågkonjunktur har medfört ökad arbetslöshet. Målet med att minska antalet hushåll som söker försörjningsstöd, andelen personer som har ett långvarigt beroende och antalet barn som lever i familjer som är beroende av ekonomiska bistånd har inte uppfyllts. Kostnaderna för försörjningsstöd har ökat med 20% under senaste året. Av dessa beror 40% på en ökning av medelbidraget för försörjningsstöd, ökade hyror mm, Antalet bidragshushåll har under 2009 ökat med ca 100 hushåll (13%). En del av dessa hushåll har fått försörjningsstöd i avvaktan på beslut från Försäkringskassan.

Skärholmens stadsdelsförvaltning har vidtagit flera åtgärder för att hejda den negativa utvecklingen i samverkan med Jobbtorg, Försäkringskassa och Arbetsförmedling. Antalet flyktingar som beviljas uppehållstillstånd har minskat, liksom antalet hushåll med introduktionsersättning.

Nystartskontoret öppnade i Medborgarkontoret april 2009. Verksamheten finansieras med medel från Tillväxtverket och har flera samarbetspartners. Antalet besökare var mycket större än förväntat och ett 40-tal personer har öppnat eget företag efter besök på Nystartskontoret. Servicekontoret (Försäkringskassan och Skatteverket) flyttade in i medborgarkontorslokalen den 4 juni, där redan Arbetsförmedlingen fanns. I juli tredubblades antalet besökare och därefter har antalet kunder varit ungefär dubbelt så många som året innan. Servicen har förbättrats i och med att fyra myndigheter nu finns tillgängliga under samma tak.

Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras

Förskola och fritid

Barnomsorgsgarantin har uppfyllts, och barngruppernas storlek är små.

Arbetet med att utveckla verksamheten, förskola, fritid och kultur har under året fortsatt. Inom förskolans ledningsgrupp har roller och arbetsfördelning förtydligats genom en omorganisation. Ledningsgruppen består nu av rektor, biträdande rektorer och pedagogiska utvecklingsledare.

Läroplanens mål genomsyrar arbetet i förskolorna. Familjerna har erbjudits förskoleverksamhet inspirerad av Reggio Emilia, natur, miljö, kultur, levande verkstadspedagogik, musik, dans, konst, hälsa och livsstil, språk, genus, matematik och motorik/rörelse. Det pedagogiska arbetet med språkprogrammet, matematikprojektet, småbarnssatsningen, "Sunda barn" och genusarbetet är exempel på verksamhet som pågått. Småbarnssatsningen avslutades under våren och övergick till ett nätverk.

Kartläggningen av kunskaper i svenska hos barn med annat modersmål som gjordes i förskolan, visade att 87% har ett annat modersmål än svenska. 51% av barnen behärskar svenska enligt nivå 3+4 (53% 2008) och 26% av barnen behärskar svenska enligt nivå 5+6 (29% 2008). Skärholmen har ett gemensamt Språkprogram och har ett språkstimulerande arbetssätt i förskolan. En ny 2-årig utbildning för förskollärare "Tvåspråkiga barns kunskap - och språkutbildning" startade i oktober och lokaliserades till Skärholmen.

Samverkansforumet mellan förskola, skola och socialtjänsten som startade 2007 i syfte att samverka kring förebyggande och tidiga insatser för att förhindra att barn far illa och tillsammans verka för goda uppväxtvillkor har fortsatt. Föräldraträffar, ett forum för föräldrars egna frågor och diskussioner samt Komet, en föräldrautbildning för att stödja föräldrarna i sin föräldraroll, har pågått under året.

Förskolorna har särskilt fokuserat på vidareutbildning för barnskötare till förskollärare, sammanlagt 14 personer läser nu till förskollärare. Andelen förskollärare är nu 37% (målet är 40%). De flesta av de medarbetare som saknade pedagogisk utbildning har nu utbildats till barnskötare.

En varierad *fritidsverksamhet* för ungdomar 12-19 år i Skärholmen har utgått från vad respektive styrelse/råd beslutat på mötesplatserna. Bredängs mötesplats vann 1:a priset i "Demokratislaget" och åkte till Bryssel och besökte EU-parlamentet. Allt fler flickor och funktionsnedsatta ungdomar har besökt 2:a Hemmet. Sommarverksamheten med öppna parklekar, 2:a Hemmet och de 4 sommarlägerveckorna där totalt 82 ungdomar deltog var uppskattade.

Kulturarbetet i Skärholmens verksamheter har utvecklats vidare, implementering av stadens kulturplan har startat. Nationaldagen firades av uppskattande medborgare.

Årsredovisning Nämnd

XAdressX
Telefon XTelefonX
XEpostX

Stöd till personer med funktionsnedsättning

Hög kvalitet genomsyrar verksamheten vid *gruppboendestäder*. Gruppboendestädernas boende har haft en central brukarkonferens för att öka delaktigheten i sitt boende och i sin vardag. Stadsdelsnämndens ambition att det ska finnas gruppboendestäder i nyproducerade fastigheter och att befintliga lokaler ska utvecklas till fullvärdiga gruppboendestäder fullföljs. I maj fick brukare och personal, från Mårholmstorgets dagliga verksamhet, representera Sverige, Stockholms stad och Skärholmens i Turkiet, på en festival för funktionshindrade.

Assistansenheten har under året utvecklat Kontaktpersonsverksamheten.

Daglig verksamhet har under 2009 fortsatt stötta och uppmuntra brukaren att pröva nya aktiviteter samt att ge fler brukare möjlighet att arbetsträna och praktisera på den öppna arbetsmarknaden. Daglig verksamhet har upphandlats i konkurrens under året.

Beställarenheten har arbetat med säkerställande av kvalitet och antalet genomförandeplaner har ökat under året.

Äldre

I Skärholmen satsas på sociala och förebyggande insatser för att trygga och säkra de äldres livssituation, genom t ex vaktmästarservice, syn- och hörselinstruktör samt ett brett och varierat utbud av aktiviteter. Under året har aktivitetsprojekt vid Skärholmens servicehus och Sättra vård- och omsorgsboende ökat utbudet av stimulans för äldre i stadsdelen. Flera kulturella aktiviteter per vecka erbjuds äldre vid den öppna verksamheten vid Eken. Anhörigprojektet startade ett anhörigcafé under hösten enligt anhörigas önskemål om en träffpunkt. Anhörigcaféet har bjudit in olika föreläsare och antalet besökare har ökat sedan starten.

Skärholmens servicehus kommer att rustas upp, med start 2009, och omvandlas till ett Trygghetsboende, en boendeform som inte kräver något biståndsbeslut. Aktivitetscenter, restaurang och hemtjänst kommer att vara en del av trygghetsboendet och erbjudas som en samlingspunkt för Skärholmens alla pensionärer.

Beställarenheten granskades av stadens äldreomsorgsinspektörer i november. De granskade akterna håller en god kvalitet och kan användas som goda exempel.

Vårbergs vård- och omsorgsboende avvecklas den 1 oktober 2009. I samband med avvecklingen startade stadsdelsförvaltningen en personalpool som erbjuder vikarier till verksamheterna, de övertaliga (37 personer) arbetar där. Korttidsplatserna på Vårbergs vård- och omsorgsboende avvecklades 2009 på grund av låg beläggning.

Social omsorg om barn och unga

Inom Social omsorg om barn och unga har arbetet fortsatt med utveckling och förbättring av insatser och lösningar i barns och ungas nätverk och närmiljö. Vårdkostnaderna ökade inte som befarat trots att inströmning av anmälningar liksom antalet inledda utredningar ökat. Stadsdelsförvaltningen har omedelbart

Årsredovisning Nämnd

kallat alla unga som anmäls misstänkta för sitt första brott till samtal med socialtjänst och polis, 92% har kommit på kallelse. Endast två ungdomar av 112, har återanmäls efter att ha varit misstänkta för sitt första brott under 2009. Antalet vård dygn på institution har minskat betydligt under 2009. Egna öppenvårdsinsatser liksom ett aktivt samarbete med institutioner och familjehem har haft stor betydelse. Behandling och insatser för barn och unga i närmiljön har genomförts av Team 127, FNG (som under året konkurrensutsatts) numera Framnäs AB och bostödsenheten. 75% av barnen och ungdomarna har fått insatser på hemmaplan jmf med annan öppenvård.

Socialt arbete, vuxna

Samarbetet mellan Landstingets beroendecentrum och vuxenverksamheten fungerar utmärkt. Alla parter är nöjda och ser vinsterna med samlokaliseringen, och har ett nära samarbete kring enskilda. I samverkan med barn- och ungdomsverksamheten har arbetet med att arbeta med familjevåld utvecklats, där alla medlemmar i familjerna kan få hjälp. Samarbete sker med frivilligorganisationer där det finns möjlighet till självhjälpsgrupper.

Ett nytt gruppboende inom socialpsykiatri är färdigställt och inflyttning pågår. Den öppna verksamheten ”Portis” har i samband med byggnationen också fått nya lokaler. Inför 2010 införs pengsystem för socialpsykiatri som ska öka valfriheten för brukarna. Genom att bedriva öppenvård i egen regi (CRA-projektet), ett nära samarbete med bostödsenheten, bra vårdavtal, frivilligvård och kvalitetsmedveten personal ger vuxenverksamheten insatser för brukarna till god kvalitet till relativt låga kostnader.

Aktivitetsplan

Stadsdelsnämndens aktivitetsplan har följts. Under året har fyra verksamheter upphandlats, Öppenvård för barn, unga och familjer och Daglig verksamhet för personer med funktionsnedsättning, samt måltider och städ. Leverantören av Dagliga verksamheten är ett bolag startat av fd anställda som vann upphandlingen. Tidsplanen för upphandling av socialpsykiatri skjuts fram i avvaktan på de ekonomiska effekterna av det nya resursfördelningssystemet.

Sjukfrånvaron

Sjukfrånvaron har minskat till 9,8% från 12,3% VB 2008. Friskvårdsprojekt och rehabiliteringsprojekt pågår.

Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Organisationsförändringar har genomförts under året, bistånd och arbete samt barn och ungdom har slagits ihop. Vi har även slagit ihop områdena kommunikation och service, med stadsmiljö till en ny enhet, Samhällsservice som kommer att samordna servicen till medborgarna samt skapat en ny administrativ avdelning för att samordna det interna stödet för ekonomi-, verksamhets- och kvalitetsstyrning samt HR-frågor (Human resources).

Årsredovisning Nämnd

XAdressX
Telefon XTelefonX
XEpostX

Budgeten ska vara i balans

Stadsdelen har klarat en budget i balans 2009. Bokslutet visar ett överskott om +5,9 mkr före resultatöverföring. Resultatfonden är netto 5,3 mkr och slutliga avvikelser blir därmed +0,6 mkr efter resultatöverföring, vilket är 0,1% av omslutningen. Det är främst förskoleverksamhet, vuxenvård och socialpsykiatri som visar positivt resultat mot budget, medan äldreomsorg, barn- och ungdomsvård, ekonomiskt bistånd och förvaltningsadministration visar negativt resultat. Kostnaderna i bokslutet uppgår till 1021,7 mkr, varav personalkostnaderna utgör drygt hälften. Intäkterna är 413,9 mkr, där merparten är de kommunövergripande statsbidragsintäkterna för flyktingmottagande på 278,3 mkr.

Avvikelsen i bokslut 2009 är en förbättring mot 2008, som redovisade ett underskott på -4 mkr mot budget. Nettokostnaden (exklusive kommunövergripande statsbidrag) har ökat mellan åren med drygt 28 mkr (cirka 3%) främst för pris- och löneökningar.

Prognoserna under 2009 har visat ett jämnt resultat när det gäller kostnadsutfallet. Det skiljer bara 0,2 mkr mellan prognosen i tertiärrapport 2 och bokslutet. Däremot har avvikelserna mot budget varierat, beroende på att budgetramen har justerats under året, både för kostnader och intäkter.

Uppföljning av Kommunfullmäktiges inriktningsmål

KF:s INRIKTNINGSMÅL 1:

1. Stockholm ska vara en attraktiv, trygg, tillgänglig och växande stad för boende, företagande och besök

Stadsdelsnämnden och förvaltningen verkar för att göra stadsdelsområdet tryggt och attraktivt för boende, företagare och besökare. Under året har stadsdelförvaltningen samverkat med representanter för det lokala näringslivet och företagareföreningar där aktuella frågor som till exempel de företagsutveckling och infrastrukturfrågor diskuterats. Sedan flera år finns en samverkan mellan olika myndigheter i syfte att öka tryggheten i Skärholmen. Skärholmen erbjuder goda sport-, rekreations- och kulturutbud.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.1 Stockholm stad ska bli norra Europas mest företagsvänliga stad

● Uppfylls helt

Skärholmen/Kungens kurva är en levande plats med attraktiv mix av handel, arbete, bostäder, kultur och rekreation - Skandinaviens största handelsplats och ett attraktivt område för familjeshopping. Området erbjuder stora möjligheter till rekreation, friluftsliv och sport. Genom ett rikt kulturutbud, t ex Stadsteatern har boende och besökare kunnat ta del av områdets upplevelseattraktioner.

Skärholmens stadsdelsnämnd har under året verkat för att Skärholmen/Kungens kurva ska vara en attraktiv och trygg plats att arbeta, bo och besöka. Under 2009 etablerades både Nystartskontor och Servicekontor i Medborgarkontorets lokaler, bl a för att underlätta både nyföretagande och etablering av företag i Skärholmen och regionen. Ca 30% av besökande som fått vägledning och råd hos Nystartskontoret har startat egna företag. Skärholmens stadsdelsförvaltning har följt den Aktivitetsplan nämnden beslutat. Vid en upphandling vann ett anbud från en företag som bildats av tidigare anställda vid förvaltningen.

Därutöver har förvaltningen samverkat med företagare, bostadsbolag och andra aktörer i syfte att skapa gynnsamma förutsättningar för näringsliv och företagsamhet.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel upphandlad verksamhet i konkurrens (alla nämnder)	25 %	30 %	30 %	2009

Årsredovisning Nämnd

XAdressX
Telefon XTelefonX
XEpostX

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Kommentar: Under 2009 redovisar Skärholmens stadsdelsförvaltning köpta tjänster och produkter för ca 25% av budgetomslutningen. De verksamheter stadsdelsnämnden beslutat att upphandla, angivna i Aktivitetsplanen, har genomförts. Ett avtal avseende Öppenvård inom individ och familjeomsorg trädde i kraft 1 oktober 2009. Nytt avtal gällande Daglig verksamhet för personer med funktionsnedsättning träder i kraft 1 januari 2010. Mat- och städupphandlingarna är genomförda. Upphandling av Socialpsykiatri skjuts fram i tiden i avvaktan på visade effekter av nya resursfördelningssystemet.

NÄMNDMÅL:

Företagare upplever det som enkelt att få information och rådgivning för att etablera företag i Skärholmen

● Uppfylls helt

Under våren 2009 etablerades Nystartskontor och Servicekontor i Medborgarkontorets lokaler. Vi har också samarbete med Arbetsförmedlingen, Servicekontoret, Stockholm Business Region och Sätra-Segelatorp företagsgrupp i syfte att underlätta för blivande och nyligen etablerade företagare att få information på enklast möjliga sätt. Indikatorn visar att intresset för rådgivning från Nystartskontoret överträffar vårt mål, drygt 30% har startat företag efter kontakt med Nystartskontoret.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
● Antal företagare som fått rådgivning med hjälp av nystartskontorsmedel	300 företagare	50 företagare	2009

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Vi mäter nöjdheten hos företagarna i Skärholmen som fått vägledning/rådgivning med hjälp av nystartsmedel	2009-01-01	2009-12-31	

Kommentar: stadsdelsförvaltningen har under hösten genomfört en nöjdhetsmätning hos företagare som fått vägledning/rådgivning med hjälp av nystartsmedel. De 188 personer som lämnat kontaktuppgifter ringdes upp, 142 personer gick att nå.

Resultat:

105 personer, 74%, var nöjda med den information de fått.

42 personer, 30%, hade startat eget företag efter kontakten med Nystartskontoret

Årsredovisning Nämnd

XAdressX
 Telefon XTelefonX
 XEpostX

NÄMNDMÅL:**Stadsdelsnämnden verkar för att det byggs bostäder i Skärholmen med olika upplåtelseformer som är tillgängliga för människor i livets alla skeden och som ger möjlighet att göra bostadskarriär**

● Uppfylls helt

Skärholmens stadsdelsnämnd bevakar att hänsyn tas till tillgänglighet och mångfald i plan- och bebyggelsefrågor där stadsdelsnämnden har möjlighet att påverka. Förvaltningen har kontakt med exploateringskontoret, stadsbyggnadskontoret samt med olika byggherrar. Under 2009 har ca 100 bostäder färdigställts.

NÄMNDMÅL:**Stadsdelsnämnden verkar för att öka medborgarinflytandet och delaktigheten i vår stadsdel**

● Uppfylls helt

Vid Medborgarkontoret har allmänheten givits möjlighet att del av den verksamhet som erbjudits från stadsdelsnämnden och från privata entreprenörer, samt haft möjlighet att ge synpunkter och utöva ett inflytande över Skärholmsfrågor. Vid den öppna delen av nämnden har möjlighet funnits att direkt till nämnden lämna synpunkter. Allmänheten är intresserad av stadsmiljöfrågor och har inbjudits att delta i nio trygghetsvandringar och medborgarmöten under 2009. Alla enheter har arbetat med att öka brukarinflytandet. Förskolan har haft föräldraaktiv inskolning och föräldramöten, middagar, drop-in kaffe och träffar/cirklar, då föräldrar givits möjlighet till delaktighet. Inom fritidsenheten har ungdomarna fått inflytande i mötesplatsernas verksamhet.

Brukare och närstående ges hjälp att uttrycka behov och önskemål på stadsdelsnämndens verksamheter. Därutöver finns brukarråd i verksamheterna för äldre, funktionsnedsatta och unga som fångat upp och framfört synpunkter som bidragit till verksamhetsutvecklingen.

Alla nyanlända erbjuds samhällsinformation enskilt och i grupp. De informeras om att de insatser som erbjuds ytterst är politiska beslut och att man ska rösta om man vill påverka politiken. Därutöver ges information om hur samhället fungerar och hur man kan överklaga beslut om man inte är nöjd. Tolk används vid behov.

På vuxenenheten ges stöd och behandling till den som har en beroendeproblematik som hindrar ett fullt deltagande i samhällslivet. Stöd för att ta sig ifrån ett destruktivt förhållande eller hjälp att få balans i förhållandet ges också. Den som har genomgått rehabilitering liksom den som har psykiatriska svårigheter ges socialt och pedagogiskt stöd som syftar till att de ska kunna bo i en egen lägenhet utan att störa och kunna betala sin hyra i tid.

Årsredovisning Nämnd

Att ha ett eget boende och kunna ansvara för det är det första steget i processen att bli delaktig.

NÄMNDMÅL:**Stadsdelsnämnden verkar för en väl fungerande arbetsmarknad, goda förutsättningar för näringslivet och utveckling av infrastrukturen**

● Uppfylls helt

Skärholmen ska vara en attraktiv stadsdel med hög tillgänglighet, en bra service och goda möjligheter till arbete. Skärholmen/Kungens Kurva redan nu är en av norra Europas största handelsplatser och utgör en regional kärna i Stockholm.

Utvecklingsarbetet har fortgått under året. Medborgardialoger har genomförts kring Skärholmens utveckling inom ramen för stadens "Söderortsvision". Söderortsvisionen tar också hänsyn till stadens "Vision 2030" och beaktar översiktplanen. I stadsdelsnämndens remissvar lyftes följande strategiska frågor fram för utvecklingen i Skärholmen:

Infrastruktur som knyter samman och stärker; För att företag ska vilja etablera sig i området är det angeläget att det finns goda kommunikationer och tvärförbindelser, t ex "spårväg Syd" och broförbindelse mellan Smista och Sättra. God tillgänglighet skapar goda förutsättningar för att knyta samman de regionala kärnorna och bidra till företagsutveckling. Ett väl fungerande kommunikationsnät drar till sig arbetskraft och köpkraft.

Söderort - mer attraktivt att bo i; Rusta upp bostäder, gårdar, centrumanläggningar och torg. De fyra stadsdelarna i Skärholmen, planerade efter ABC-principen (Arbete, Bostäder och Centrum) har många goda kvalitéer men är i behov av upprustning. Därutöver föreslås ny bostadsbebyggelse, t ex vid Skärholmsvägen. Skärholmsområdet ska vara rent, snyggt, tryggt och tillgängligt för alla. Här finns en mångkulturell atmosfär som kan utvecklas vidare med ökade etableringar av restauranger och caféer mot torgen, en saluhall i Skärholmens centrum och arenor för musik och kulturutbud, Stadsteatern finns etablerad i Skärholmen. I Skärholmen finns goda förutsättningar för att utveckla och bygga ut ett tillgängligt fritids-, idrotts-, rekreations- och naturliv.

Ett starkare näringsliv; Det är angeläget att attrahera utbildningsinstitutioner och företag att etablera sig i Skärholmen, för att öka arbetstillfällena i området. En upprustning av företagaramrådena och utvecklad samverkan mellan företagsområden och företagorganisationerna kan gynna företagsklimatet och stärka marknadsföringen av Skärholmen.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stadsdelsförvaltningen ska delta aktivt i arbetet med utvecklingen av Skärholmen/Kungens kurva	2009-01-01	2009-12-31	

Årsredovisning Nämnd

XAdressX
Telefon XTelefonX
XEpostX

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Kommentar: Stadsdelsförvaltningen deltar i projekt- och arbetsgrupper i arbetet med utveckling av Skärholmens/Kungens kurva.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.2 Jobb istället för bidrag

◆ Uppfylls delvis

Nuvarande lågkonjunktur har inverkat negativt på möjligheten för personer med försörjningsstöd att få ett arbete. De som står längst från arbetsmarknaden har ännu svårare att bli självförsörjande. Målet med att minska antalet hushåll som söker försörjningsstöd, andelen personer som har ett långvarigt beroende och antalet barn som lever i familjer som är beroende av ekonomiska bistånd har inte uppfyllts. Kostnaderna för försörjningsstöd har ökat med 20% under senaste året. 40% av dessa kostnadsökningar beror på en ökning av medelbidraget för försörjningsstöd, resterande kostnadsökning, 60%, beror på en ökad ärendetillströmning. Antalet bidragshushåll har ökat med ca 100 (13%). En del av dessa hushåll får försörjningsstöd i avvaktan på beslut från Försäkringskassan. Skärholmen är ett barnrikt område och det är av yttersta vikt att barnen inte ska behöva växa upp i bidragstagande familjer och att ungdomarna slutför sin skolgång. Stadsdelsnämnden redovisar goda resultat när det gäller andelen flyktingar som är självförsörjande efter introduktionstiden, andelen har ökat från 47% 2008, till 63% 2009.

Tillsammans med Jobbtorg, Arbetsförmedling och Försäkringskassan samverkar vi för att minska bidragsberoende och snabbt ge människor stöd till egen försörjning.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel personer beroende av ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	5,1 %	4,6 %	3,5 %	Årsredovisning 2009

Kommentar: Nämnden redovisar en avvikelse som i huvudsak beror på ett ökat inflöde av arbetslösa och personer som förlorat eller väntar på ersättning från försäkringskassan samt hushåll med kompletterande ekonomiskt bistånd som drabbas av arbetslöshet och indragen ersättning från försäkringskassan.

Andel personer i procent som har ett långvarigt beroende av ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna bidragstagare	61,5 %	59 %	62 %	Årsredovisning 2009
---	--------	------	------	---------------------

Årsredovisning Nämnd

XAdressX
 Telefon XTelefonX
 XEpostX

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Kommentar: Lågkonjunktur, hög arbetslöshet och Försäkringskassans nya regelsystem är bidragande orsaker till de ökade kostnaderna för försörjningsstöd. Under året har antalet nya personer som har sökt försörjningsstöd för att de har fått sin sjukpenning eller sjukersättning indragen successivt ökat. Även hushåll som sedan tidigare har kompletterande ekonomiskt bistånd har drabbats av arbetslöshet och har fått ersättning från försäkringskassan indragen, vilket gör att kostnaderna per hushåll ökat. Personer som tidigare saknade arbetsförmåga och tillhörde försäkringskassans målgrupp saknar fortfarande arbetsförmåga men hör nu till socialtjänstens målgrupp efter försäkringskassans regeländringar.

Antal praktikplatser som kan tillhandahållas för de aspiranter som Jobbtorg Stockholm kan matcha (alla nämnder)	48 st	46 st	1 400 st	Årsredovisning 2009
---	-------	-------	----------	---------------------

Kommentar: Under 2009 har stadsdelsförvaltningen erbjudit 48 platser och tagit emot sammanlagt 38 aspiranter (förskolan 25, omsorgen om äldre och stöd till personer med funktionsnedsättning 20, stadsmiljö 3). 80% av platserna har nyttjats av Jobbtorgen. BiA's arbetsträning som ligger under bostödsenheten säljer sina insatser och tar emot aspiranter från Jobbtorget).

Andel barn som lever i familjer som är beroende av ekonomiskt bistånd	8,9 %	6 %	6,0 %	Årsredovisning 2009
---	-------	-----	-------	---------------------

Kommentar: Andelen barnfamiljer av befolkningen i Skärholmen är högre än genomsnittet för staden, vilket innebär att andelen hushåll med försörjningsstöd har en högre andel barnfamiljer än genomsnittet för staden. Forskning visar att långvarigt bidragsberoende är en riskfaktor för hälsa och förmåga att leva ett självständigt liv. Därför arbetar vi mycket aktivt med att stärka just barnfamiljer till egen försörjning och ett självständigt liv.

Antalet sökande av ekonomiskt bistånd fortsätter att öka. Bland de sökande finns ensamstående utan barn, ensamstående med barn och barnfamiljer.

Andel flyktingar som är självförsörjande efter introduktion exkl. flyktingar som flyttat till annan kommun	63,24 %	50 %	50 %	Årsredovisning 2009
--	---------	------	------	---------------------

Årsredovisning Nämnd

XAdressX
 Telefon XTelefonX
 XEpostX

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Kommentar: Måluppfyllelsen är högre än stadens mål. Skärholmen är ett område som befolkas av människor från hela världen. Lågkonjunkturen försvårar för flyktingen att hitta och få ett arbete. Vi arbetar med varje individ för att denne ska ut i egen försörjning. "Etablering Stockholm" är ett 3-årigt EFS-projekt vars syfte är att Staden i samarbete med Arbetsförmedling och Röda Korset att effektivisera resursanvändningen så att fler nyanlända kommer snabbare i arbete. Projektet startade under hösten 2009. Vi har ett nära samarbete med Jobbtorg Vårberg, Arbetsförmedlingen i Skärholmen och SFI Vårberg kring flyktingar i syfte att flyktingarna ska bli självförsörjande så snart som möjligt.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
------------------	------------	-----------	-----------

Gemensamt med Jobbtorg Stockholm och försäkringskassan ta fram metoder för bedömning av arbetsförmåga hos individen	2009-01-01	2009-12-31	
---	------------	------------	--

Kommentar: Arbetsförmågebedömningar görs vid behov via Jobbtorg Stockholm och Arbetsförmedlingen. Stadsdelsförvaltningen arbetar rehabiliterande tillsammans med vårdcentral och Jobbtorg.

Stadsdelsnämnderna ska minska behovet av och förkorta tiden för bidrag genom individuella lösningar och tidiga insatser	2008-01-01	2010-12-31	
---	------------	------------	--

Kommentar: I Skärholmen arbetar vi enligt Skärholmsmodellen som innebär att vi ska ge stöd till den snabbaste vägen från bidrag till egen försörjning. Stödet är individanpassat då varje persons behov är individuellt.

Utarbeta rutiner för att stävja felaktiga utbetalningar av ekonomiskt bistånd	2008-01-01	2010-12-31	
---	------------	------------	--

Kommentar: En god internkontroll har gjorts under året.

NÄMNDMÅL:

Alla stadsdelsnämndens enheter ser möjligheten med att ta emot aspiranter från Jobbtorget.

● Uppfylls helt

Skärholmens stadsdelsförvaltning har erbjudit 48 platser till aspiranter från Jobbtorg, 38 platser (80%) har nyttjats från Jobbtorgen. Stadsdelsförvaltningen ser det som en tillgång att ta emot praktikanter/aspiranter ifrån Jobbtorg och andra utbildningar.

Årsredovisning Nämnd

XAdressX
Telefon XTelefonX
XEpostX

NÄMNDMÅL:
I samspel med fastighetsägarna utvecklar stadsdelsnämnden arbetssätt som motverkar hemlöshet.

● Uppfylls helt

Stadsdelsförvaltningen har arbetat aktivt för att motverka hemlöshet, och använt Socialstyrelsens Lägesbeskrivning "Vräkningsförebyggande arbete - stöd till socialtjänsten och andra aktörer" som underlag i arbetet.

Stadsdelsförvaltningen har en kontaktperson till hyresvärdarna i stadsdelen och har gemensamma möten regelbundet.

Projekt "Modell för hemlösas budget- och skuldrådgivare" startade i september 2009 i syfte att samordna insatser och särskilt arbeta med hemlösa personer eller familjer som riskerar en avhysning. Under projektperioden har det inkommit 44 ärenden från hyresvärdar. Ett utökat samarbete kan resultera i ett snabbt agerande från alla parter som motverkar att hyresskulder och andra störningar hos hyresgäster blir omfattande.

NÄMNDMÅL:
Stadsdelsnämnden erbjuder tillsammans med Jobbtorg, arbetsförmedling, polis, skatteverket och andra aktörer, alla flyktingar bosatta i Skärholmen som behöver stöd, insatser som leder till egen försörjning innan introduktionens slut.

● Uppfylls helt

Den som är nyanländ med flyktingstatus blir erbjuden att ta del av samhällsinformation som syftar till att ge kunskap om samhället så att man förstår hur man kan klara sig själv i Sverige. Stadsdelsförvaltningen träffar varje flykting som har introduktionsersättning och gör en gemensam planering, introduktionsplan m.m. I nätverket "Samråd sydväst" görs överenskommelser om vem/vilka som ansvarar för olika insatser för att säkerställa stöd och insatser. Introduktionsersättning/försörjningsstöd kan beviljas under den tid individen försöker nå målet egen försörjning. När det behövs söker vi efter speciella insatser för en specifik individ.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel flyktingar som har introduktionsplan ● av dem som uppbär introduktionsersättning	100	100	Årsredovisning 2009

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Årsredovisning Nämnd

XAdressX
Telefon XTelefonX
XEpostX

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Stadsdelsförvaltningen deltar i "samråd Sydväst" möten	2009-01-01	2009-12-31	
Kommentar: Samverkan mellan Bistånd och Arbete sker både på chefsnivå och handläggarnivå där gemensamma planeringsdagar bl a resulterat i nya samverkansformer.			
☒ Stadsdelsförvaltningen ska träffa varje flykting som har introduktionsersättning och göra en gemensam planering för hur denne snabbast ska nå egen försörjning.	2009-01-01	2009-12-31	
Kommentar: Stadsdelsförvaltningen träffar varje flykting som behöver introduktionsersättning och gör en introduktionsplan.			

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämnden ska möjliggöra för individen att ta tillvara sina egna resurser och så långt som möjligt bli oberoende av socialtjänstens insatser.

Uppfylls helt

Alla insatser syftar till att stärka den enskilde att klara sig själv så långt som möjligt. Vår erfarenhet är att vuxna människor har en önskan och någon förmåga att leva självständigt. Vi arbetar med människans resurser och lyfter fram de framsteg vi ser. Den som behöver stöd till sin försörjning får en individuell planering hur vägen till egen försörjning går.

Vi bemöter alla klienter på ett respektfullt sätt. Det innebär att vi lyssnar på vad klienten vill, och ser om det finns möjlighet att tillmötesgå önskan. När vi inte kan tillmötesgå önskemålet försöker vi se hur klienten kan göra utan vår insats, för att nå sitt mål.

När individen har behov av sociala insatser föreslår vi öppenvårdsbehandling när det är möjligt. I dialog med klienten erbjuder vi insatser som svarar mot hans/hennes individuella behov och verksamhetens mål att så långt som möjligt stärka den enskilde att bli oberoende av socialtjänstens insatser.

Insatser som "Egna medel" och/eller "Budget och skuldrådgivning" är verksamma verktyg i vägen mot ett självständigt liv. Inför alla insatser sker en utredning och beslut med besvärshänvisning finns.

Av samtliga vuxna som har ett långvarigt beroende av försörjningsstöd redovisar Skärholmen att lägre värde än stadens mål. Skärholmen redovisar mycket goda resultat i arbetet med flyktingars självförsörjningsgrad efter introduktion (63%, stadens mål är 50%).

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
----------------------	------------------	--------	--------

Årsredovisning Nämnd

XAdressX
 Telefon XTelefonX
 XEpostX

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
Andel besök hos hushåll som bor i ☐ andrahandsboende och söker ekonomiskt bistånd för detta.	106,98 %	100 %	2009

Kommentar: Vår ambition har varit att göra hembesök i alla hushåll som bor i andrahandsboende eller inneboende. Det är svårt att mäta exakt antal hushåll och antalet hembesök därför är dessa uppskattade. Svårigheten beror på stor rörlighet och bostadsbyten inom och utom stadsdelen. Arbetet med hembesök är tidskrävande då de boende inte varit anträffbara av olika anledningar vid hembesöket. Antalet hembesök är ca 180 hos hushåll som söker ekonomiskt bistånd och ca 50 inom flyktingverksamheten. Hembesök har gjorts flera gånger i samma hushåll.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stadsdelsförvaltningen ska besöka alla Skärholmshushåll som är aktuella för ☒ ekonomiskt bistånd och har andrahands- eller inneboendekontrakt.	2009-01-01	2009-12-31	
Kommentar: Vi prioriterar hembesök och insatser som stärker Skärholmsbornas egen försörjning. Alla nybesök med andrahandskontrakt får ett hembesök i samband med inbokningen.			
Stadsdelsförvaltningen ska göra en individuell planering tillsammans med ☒ individen som visar den snabbaste vägen till egen försörjning.	2009-01-01	2009-12-31	
Kommentar: Vi gör tillsammans med varje individ en planering/handlingsplan som syftar till egen försörjning.			

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämnden säkerställer utbetalningen av ekonomiskt bistånd så att rätt person får rätt bidrag

Uppfylls helt

Väl inarbetade rutiner och internkontroll säkerställer att rätt personer får rätt ekonomiskt bistånd.

- Bidragshandläggarna granskar varandras ärenden och eventuella felaktigheter följs upp tillsammans med chef.
 - En socialsekreterare har utrett felaktiga utbetalningar och åtgärdat dessa.
- Under 2009 har ca 0,6 mkr i felaktig utbetalning upptäckts som återkrävts, och vi beräknar att erhålla ca 0,2 mkr.

- Stickprovskontroller har gjorts av biträdande enhetschef. För att undvika dubbla ersättningar kan handläggarna göra överenskommelser med den som får försörjningsstöd att försäkringskassan får betala kommande ersättningar till stadsdelen. I de fall handläggarna överenskommer med bidragstagaren om att denne ska återbetala försörjningsstöd med kommande lön eller ersättningar så har handläggarna ansvar för att påminna klienten om den inte återbetalar enligt överenskommelsen. Vi återsöker ersättningar från försäkringskassan och följer upp återkraven.

- Avstämning av utbetalningar görs av akt- och registret dagligen.

- 1 socialsekreterare är särskilt avdelad för att samverka med Arbetsförmedlingen. Socialsekreteraren har gått igenom 400 hushåll och upptäckt att 54 av våra klienter uppfyller kriterierna för jobb- och utvecklingsgarantin. Av dessa 54 klienter var 38 aspiranter på Jobbtorget. Enligt riktlinjerna för Jobbtorg Stockholms samverkan med arbetsförmedlingen ska Jobbtorgen ansvara för att bevaka att aspiranten ges möjlighet att skrivas in i den statliga jobb- och utvecklingsgarantin. En arbetssökande som är inskriven i arbetsmarknadsåtgärd får ca 4000 kr/månad i aktivitetsstöd. På 12 månader skulle dessa 38 arbetssökande ha kunnat bidra till sin egen försörjning med 1,8 mkr och i vissa fall blivit oberoende av försörjningsstöd. Arbetsförmedlingen och Jobbtorg har efter detta haft en genomgång av dessa ärenden för att påbörja att klienterna ska skrivas in i jobb- och utvecklingsgarantin och erhålla aktivitetsstöd.

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämnden utvecklar i samverkan med Jobbtorg, Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen och vårdcentralerna arbetssätt så att individen klarar sin egen försörjning.

● Uppfylls helt

Stadsdelsförvaltningen har deltagit i nätverk och samverkansforum i arbetet med att ge människor stöd att klara sin egen försörjning. De närmaste samarbetspartnerna är Jobbtorg, Arbetsförmedling, Försäkringskassan och stadsdelarna i Samråd sydväst. Rehabiliteringshandläggare arbetar med bidragstagare som har ett rehabiliteringsbehov och har en etablerad kontakt med stadsdelens vårdcentraler och öppenpsykiatri i Älvsjö. En socialsekreterare har arbetat särskilt med personer som har kontakt med Arbetsförmedlingen och intensifierat vårt samarbete med Arbetsförmedlingen i syfte att finna smidiga arbetssätt som gynnar arbetslösa bidragstagare. FUT - handläggaren arbetar särskilt med "felaktiga utbetalningar" och när någon misstänks ha begått ett brott gör handläggaren ett underlag för polisanmälan. Vi deltar i flera EU-projekt som kan komma till nytta för bidragstagarna.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stadsdelsförvaltningen ska samarbeta med t ex Jobbtorg, arbetsförmedling och ☒ primärvård och ge stöd och insatser från vuxenheten för att stärka individen till egen försörjning.	2009-01-01	2009-12-31	

Kommentar: Vi har haft trepartssamtal och rehabmöten på handläggarnivå. Vi har även haft samverkansmöten med Jobbtorget på chefsnivå. Vi har samarbetat med Arbetsförmedlingen kring arbetsmarknadsåtgärder som t ex offentligt skyddat arbete (OSA). Socialsekreterarna på MOSEF har haft 2 gemensamma planeringsdagar med Jobbtorg och socialsekreterare från stadsdelarna Älvsjö och Hägersten-Liljeholmen. Samverkansformer är under utveckling. Vi kommer att öka samverkan med Jobbtorgen och intensifiera uppföljningen där.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.3 En hållbar livsmiljö ska värnas och utvecklas

● Uppfylls helt

Samtliga enheter inom Skärholmens stadsdelsförvaltning har fortsatt verka för en hållbar livsmiljö, gärna tillsammans med brukare där det varit möjligt. Därutöver hushållar enheterna med energi och material för att värna om miljön. I förvaltningen finns en miljömedvetenhet som tar sig uttryck i källsortering samt krav- och rättvisemärkta inköp. Våra bilar körs på etanol och vi strävar efter att åka kollektivt på våra tjänsteresor.

Vi följer stadens avtal som tar hänsyn till miljökraven.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel av stadens storkök eller storhushåll i stadens verksamheter ☒ som sorterar ut matavfall för biologisk behandling	30 %	30 %	20 %	2009

Kommentar: Stadsmiljöenheten samverkar med miljöförvaltningen i syfte att införa källsortering med inriktning på organiskt avfall, framförallt avseende organiska avfall. Förskolan sorterar matavfall där sådana anläggningar finns. Stadsdelsförvaltningen undersöker möjligheten att installera avfallsquvar till de verksamheter som inte har möjlighet att ta hand om organiskt avfall. Matleverantören inom äldreomsorgen ska i sitt miljöarbete sträva efter att minimera negativt miljöpåverkande faktorer i verksamheten, bland annat sortera matavfall.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel av stadens fordon som använder dubbade däck (alla nämnder)	31 %	30 %	50%	2009
Kommentar: Parkverksamhetsfordon i egen regi har bytts ut till miljöbilar och även dubbfria vinterdäck. Hemtjänstens fordon behöver dubbdäck eftersom dessa används dygnet runt och halkbekämpning inte alltid hunnit bli utförd.				
Andel av stadens verksamheter som sorterar ut förpackningar och papper (alla nämnder)	100 %	100 %	100 %	2009
Kommentar: Samtliga enheter inom förvaltningen sorterar ut förpackningar och papper.				
Andel av verksamheter som har ett systematiskt arbete för effektiva resor och transporter (alla nämnder)	100 %	100 %	100 %	2009
Kommentar: Stadsdelsförvaltningen verkar för effektiva resor och transporter, och följer de miljökrav som ställs.				
Andel förnyelsebart drivmedel i stadens egna och leasade etanol- och fordonsgasfordon (alla nämnder)	63 %	60 %	85 %	Årsredovisning 2009
Kommentar: På grund av bristande tillgång på biogas är det svårt att uppnå KF's mål.				
Andel inköpta ekologiska livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta livsmedel (alla nämnder)	14 %	15 %	öka	Årsredovisning 2009
Kommentar: Ekologiska livsmedel har främst köpts in i förskoleverksamheten. Övriga verksamheten köper färdiga måltider av entreprenörer.				

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel miljöbilar i stadens fordonspark inkl. leaseade fordon ● exkl. utrycknings- och specialfordon (alla nämnder)	100 %	100 %	90 %	Årsredovisning 2009

Kommentar: Samtliga fordon i förvaltningen har bytts ut till miljöbilar under 2009.

Andel upphandlingar av datorer och övrig elektronikutrustning, kontorsmöbler, textilier, däck, städkemikalier ● och städtjänster där krav ställts på att prioriterade miljöskadliga ämnen inte ingår (alla nämnder)	100 %	100 %	100 %	2009
--	-------	-------	-------	------

Kommentar: Vid inköp av varor och utrustning och material samt tjänster är förvaltningen beroende av de leverantörer som staden centralupphandlat och slutit ramavtal med. Staden ställer alltid miljökrav i förfrågningsunderlagen inför upphandlingar.

♦ Elförbrukning (alla nämnder)	3 949 584 kWh	3 775 000 kWh	minska	2009
--------------------------------	---------------	---------------	--------	------

Kommentar: Elförbrukningen ökade med 173 751 kWh jämfört med 2008. Ökningen beror på öppningen av nya gruppboende på Kungssätravägen och det nya stödboendet på Vårholmsbackarna.

NÄMNDMÅL:

Alla enheter ökar sitt bidrag till en hållbar livsmiljö

● Uppfylls helt

Samtliga enheter inom Skärholmens stadsdelsförvaltning verkar för en hållbar livsmiljö, tillsammans med brukare där det är möjligt, t ex inom förskolorna där barnen deltar i kompostering och i fältskolan där kretsloppsfrågor ingår. Därutöver hushållar enheterna med energi och material för att värna om miljön. När det gäller inköp av både ekologiska varor (livsmedel) och utrustning och material är förvaltningen beroende av de leverantörer som staden centralupphandlat och slutit ramavtal med. Stadsdelsförvaltningens enheter gör avrop från stadens centrala ramavtal, där förvaltningen har att följa de krav som

Årsredovisning Nämnd

XAdressX
 XTelefonX
 XEpostX

angetts i avtalen. Staden ställer alltid miljökrav i förfrågningsunderlagen inför upphandlingar. Dessa miljökrav ska vid en anbudsutvärdering viktas mot samtliga krav, vilket kan innebära att andra krav prioriteras före. Det förutsätts alltså, att det skett en upphandling med företag som erbjuder ett billigt och rikt utbud på ekologiska produkter och tjänster. När stadsdelsförvaltningen genomför egna lokala upphandlingar, direktupphandling eller andra inköp beaktas alltid miljökraven.

Stadsdelsförvaltningen har ersatt gamla personbilar med miljöbilar samt de fordon som nyttjas till parkskötsel under 2009. Vid konferenser och resor väljs närliggande alternativ när det är möjligt, och anläggningar med miljöcertifiering prioriteras.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
● Antal flygresor	20	80	Årsredovisning 2009
◆ Antal tågresor	322	350	Årsredovisning 2009
Kommentar: Antal tågresor understiger det uppskattade målet 2009. Kostnader för personalens resor har minskat med 26% under 2009 jämfört med 2008. Trots det ser vi en ökning av andelen för resor med SL. Antalet tågresor påverkas mycket av placeringar av klienter och brukare. Minskningen av tågresor kan vara en följd av ökade användning av öppenvård och minskade HVB inom Individ och familj barn och unga.			
● Kostnader för SL resor	255 tkr	250 tkr	Årsredovisning 2009
● Kostnader för taxiresor	185 tkr	190 tkr	Årsredovisning 2009

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Stadsdelsförvaltningen informerar medborgarna om en hållbar livsmiljö	2009-01-01	2009-12-31	

Kommentar: Medborgarna i Skärholmen har under året fått information av förvaltningen angående en hållbar livsmiljö dels på medborgarmöten samt genom information i lokalpressen.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<p>Stadsdelsförvaltningen ska genomföra resor, konferenser mm så att negativ miljöpåverkan blir så liten som möjligt. Stadsdelsnämnd- och förvaltning kommer att beakta risk för miljöpåverkan vid val av resor och konferensanläggning mm, samt prioritera anläggningar som är miljöcertifierade</p>	2009-01-01	2009-12-31	
<p>Kommentar: Stadsdelsförvaltningen har genomfört resor, konferenser mm så att negativ miljöpåverkan blivit så liten som möjligt. Stadsdelsnämnd- och förvaltning har beaktat risk för miljöpåverkan vid val av resor och konferensanläggning mm, samt prioriterat anläggningar som är miljöcertifierade och ligger i närområdet. Kollektivtrafiken har utnyttjats i första hand, att promenera och att cykla är också vanligt förekommande. Om behov funnits att resa med taxi har resorna samplanerats när det varit möjligt. Medarbetarna har släckt lampor där ingen vistas, stängt av datorer vid arbetsdagens slut och samlat in returpapper.</p>			

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.6 Stockholmarna ska uppleva ett rikt, varierat och tillgängligt kultur- och idrottsliv

● Uppfylls helt

I Skärholmen har allmänhet och brukare i verksamheterna erbjudits ett rikt kultur- och idrottsliv. Inbjudan till olika kulturarrangemang går direkt ut till förskolor och äldre i stadsdelens verksamheter. Inom fritidsverksamheten erbjuds och skapar ungdomarna olika kulturaktiviteter. Under hösten kom stadens gemensamma kulturplan "Kultur i ögonhöjd, kultur för, med och av barn och unga", som började implementeras i alla verksamheter för barn och unga i staden under 2009.

Stadsteaterns lokalisering i Skärholmen positivt för kulturlivet i stadsdelen.

I Skärholmen erbjuds ett rikt idrottsliv då stadens största friidrottsanläggning inomhus finns i Sätra, här finns stall, badhus, ett rikt fotbolls- och ishockeyutbud för flickor och pojkar mm. Stallet rustas upp för närvarande, under hösten har upprustning av tillfarten pågått. Därutöver erbjuder Skärholmen en fantastisk möjlighet till rekreation och friluftsliv med den vackra naturen och naturskyddsområdet i Sätra.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal deltagande barn ● och ungdomar i egen skapande verksamhet	3 184 st	566 st	tas fram av nämnden	2009

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Barn och ungdomar ska ges möjligheter ● att uppleva och själva utöva olika former av kultur	2009-01-01	2010-12-31	

Kommentar: Alla barn i förskolan har under året erbjudits, fått uppleva och utövat olika kulturaktiviteter, både i den dagliga verksamheten på förskolorna och vid olika kulturarrangemang. De olika kulturarrangemangen har anordnats både av förskolorna och av stadsdelens kulturansvarig för förskola och fritid. Alla aktiviteter som erbjudits inom stadsdelsförvaltningens fritidsenhet har varit ett naturligt inslag av olika kulturupplevelser i verksamheten, särskilt dans och musik.

Bidragsgivningen ska säkerställa ■ likabehandling	2009-01-01	2009-12-31	
--	------------	------------	--

Kommentar: Staden och stadsdelsförvaltningen har policy och rutiner som säkerställer likabehandling vid föreningsbidrag.

Tillgängligheten till det lokala kulturutbudet ● ska öka	2009-01-01	2010-12-31	
---	------------	------------	--

Kommentar: Skärholmens stadsdelsnämnd verkar för en hög tillgänglighet och en mångfald av kulturutbud för alla ålderskategorier. Samarbetet med de lokala aktörerna är aktivt.

Driften av parklekarna kan erbjudas ● utomstående entreprenörer.	2009-01-01	2010-12-31	
---	------------	------------	--

Kommentar: I parken Kulan, som har en öppen verksamhet för alla åldrar, har vi under året samarbetat med föreningen Trivselföreningen Kulan. De har haft sin verksamhet i lokalerna från kl. 18.00 på kvällarna samt under helger och lov.

Stadsdelsnämnderna ska bredda ● utnyttjandet av lokalerna för att härigenom garantera parklekarnas fortlevnad	2008-01-01	2010-12-31	
---	------------	------------	--

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
------------------	------------	-----------	-----------

Kommentar: I den öppna parken Kulan i Sättra, har vi sedan tidigare en öppen verksamhet för alla åldrar, med öppen förskola på förmiddagarna och parkleksverksamhet på eftermiddagarna. Under 2009 har vi startat en likadan verksamhet i den öppna parken Ekholmen i Skärholmen. Under 2010 planerar vi att starta motsvarande verksamheter i Bredäng i öppna parken Ängen och i Vårberg i öppna parken Vårgården. Detta innebär på sikt att medborgare i alla åldrar ska kunna mötas i stadsdelens samtliga öppna parker.

NÄMNDMÅL:

Skärholmen utvecklas som kultur- och fritidsstadsdel, och ökar tillgängligheten för barn, unga, funktionsnedsatta och äldre.

● Uppfylls helt

Genom terminsprogram, månatligt kulturkalendarium och webb-sida i kombination med olika former av kontakter erbjuds skärholmsborna en god information om stadsdelens kulturutbud. Den fysiska tillgängligheten beaktas alltid.

Skärholmens stadsteater erbjuder spännande teaterupplevelser i Skärholmen.

Alla barn mellan 2-6 år har under året deltagit i minst en av de professionella kulturaktiviteter, som stadsdelen erbjudit per termin. Alla barn har tillgång till biblioteken och dess utbud: sagostunder på olika språk, filmvisning och boklån. De äldre barnen får ökad kännedom om Stockholm och olika kulturutbud genom museibesök, stadsvandringar, utställningar m.m. Fritidsenheten erbjuder alla barn och unga en kultur- och fritidsverksamhet. Verksamheten besöks i allt högre utsträckning av funktionsnedsatta ungdomar, samt erbjuder flickor en verksamhet, där de har samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter som pojkar. Genusfrågan beaktas alltid i verksamhetsplanering och styrelsemöten.

Omsorgen om äldre i Skärholmen har ett väl utarbetat arbetssätt vad gäller kulturella aktiviteter för pensionärer. Satsningarna på ett brett och tillgängligt aktivitets- och stimulansutbud kommer att fortsätta, se bilaga om aktivitetsprojektet.

På Sättra vård- och omsorgsboende anordnades det gemensamma aktiviteter i dagverksamhetens lokal tre gånger i veckan under 2009. Varje enhet har egna aktivitetsombud, som ansvarar för aktiviteterna sina enheter. Under sommarmånaderna ordnades det allsång tillsammans med de boende. Musiker Anne Stenlund och hennes ackompanjemang återkom då aktiviteten var mycket uppskattad under sommaren 2008. Även i år var det en succé. Vidare har det firats midsommar med levande dragspelsmusik tillsammans med de boende. Festen hölls ute i trädgården och det bjöds på kaffe och tårta. En populär aktivitet är dans, därför anordnas dans varje vecka och med livemusik sista fredagen varje månad. Personalen på Sättra vård- och omsorgsboende har gått

Årsredovisning Nämnd

utbildning i "dans för äldre". Mellan februari och december genomfördes det 116 aktiviteter med sammanlagt 1077 deltagare på Sättra vård- och omsorgsboende.

Ekens öppna aktivitetscenter på Skärholmens servicehus har erbjudit dagliga aktiviteter måndag till fredag, både på för- och eftermiddagarna under 2009. I januari 2009 började två fritidspedagoger på Ekens aktivitetscenter. Bingo, tipspromenad, tidningsläsning, frågesport, och pubafton är aktiviteter som har funnits sedan tidigare på Eken. Nya aktiviteter för året har varit speleftermiddag, kreativa aktiviteter med färg och form, korgmålning, veckans händelser, "mitt liv", "jag vill berätta", Sudoku, charader samt herr- och damafton. Gymnastik eller promenader har erbjudits varje dag. Det dagligen återkommande eftermiddagskaffet har varit ett omtyckt tillfälle för social gemenskap. Totalt har Eken under februari och december haft 154 aktivitetstillfällen. Totalt har Eken haft 7913 besök under samma period. Vårbergs vård- och omsorgsboende har erbjudit sina boenden ett rikt utbud av aktiviteter. Bland annat har de vid flera tillfällen haft musikunderhållning och sångstunder, där kultur i vården har anlitats. De har haft en stor grillfest för de boende, anhöriga och personalen. Aktiviteter som frågesport, boule, sittgympa, högläsning och filmvisning har varit regelbundet återkommande. Totalt har Vårberg haft 98 aktivitetstillfällen och 1301 deltagare.

Totalt antal aktivitetstillfällen: 368

Totalt antal deltagare: 10 291

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
<ul style="list-style-type: none"> Andel flickor som ofta brukar vara på mötesplatser i gymnasiet årskurs 2 	1 %	1 %	2009
Kommentar: Uppföljning sker i "Stockholms enkäten" som genomförs vartannat år, nästa gång 2010.			
<ul style="list-style-type: none"> Andel flickor som ofta brukar vara på mötesplatser i årskurs 9. 	13 %	13 %	2009
<ul style="list-style-type: none"> Andel personer med funktionsnedsättning som erbjuds en kulturaktivitet per termin inom vården. 	100 %	100 %	2009
Kommentar: Samtliga brukare inom stöd till personer med funktionsnedsättning (ca 520 st) erbjudits en kulturaktivitet per termin.			
<ul style="list-style-type: none"> Andel pojkar som ofta brukar vara på mötesplatser i gymnasiet årskurs 2 	8 %	8 %	2009
<ul style="list-style-type: none"> Andel pojkar som ofta brukar vara på mötesplatser i årskurs 9 	21 %	21 %	2009

Årsredovisning Nämnd

XAdressX
 Telefon XTelefonX
 XEpostX

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
<ul style="list-style-type: none"> Andel professionell kulturerbjudande i förskolan 	100 %	100 %	2009
<ul style="list-style-type: none"> Andel äldre som erbjuds en kulturaktivitet per termin inom vård <p>Kommentar: Omsorgen om äldre i Skärholmen har ett väl utarbetat arbetssätt vad gäller kulturella aktiviteter för pensionärer. Ett särskilt aktivitetsprojekt har bedrivits under 2009. Alla äldre har erbjudits ca 370 evenemang under året. Därutöver har tre dagsutflykter genomförts, till bl a Taxinge slott och till Hågelby park. Aktivitetscentret vid Eken erbjuder flera kulturaktiviteter dagligen.</p>	100 %	100 %	2009
<ul style="list-style-type: none"> Antal planerade aktiviteter som erbjuds besökarna i mötesplatserna. 	600	600	2009
<ul style="list-style-type: none"> Antal planerade aktiviteter som erbjuds besökarna i parklekarna 	600	600	2009
<ul style="list-style-type: none"> Nyttjandegrad av kulturerbjudande för barn i förskoleåldern 	100 %	100 %	Årsredovisning 2009
<ul style="list-style-type: none"> Nyttjandegrad av kulturerbjudande för personer med funktionsnedsättning <p>Kommentar: Erbjudanden går ut varje vecka och kan komma från ex FUB, stadsdelsförvaltningen, Fritid för alla. m.m. Information finns även alltid tillgänglig på http://www.stockholm.se/KulturFritid/Fritid-for-alla/ och http://www.stockholm.se/KulturFritid/Fritid-for-dig-i-gruppobostad/. Gruppobostäderna i Skärholmen har ett fritidsprojekt och under 2009 har brukarna erbjudits en fritidspanel, naturdag och påskfirande. Varje fredag erbjuds dans.</p>	35 %	35 %	2009
<ul style="list-style-type: none"> Nyttjandegrad av kulturerbjudande för äldre <p>Kommentar: Kulturutbudet arrangeras av olika aktörer och informationen går ut till olika pensionärsgupper, dels till samtliga äldre i stadsdelen genom offentlig affischering, annonser mm dels till äldre inom stadsdelsförvaltningens äldreverksamheter, därför är det svårt att mäta nyttjandegraden.</p>	31,15 %	35 %	2009
Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<p>Alla barn inom förskola, alla personer med funktionsnedsättning i stadsdelens verksamheter och äldre inom äldreomsorgen ska erbjudas minst en professionell kulturaktivitet per termin</p> <p>Kommentar: Samtliga barn, personer med funktionsnedsättning och äldre vid stadsdelsnämndens verksamheter har erbjudits minst en professionell kulturaktivitet per termin. Alla barn i förskolan erbjuds kulturaktiviteter under hela året. I år har 3 184 barn deltagit i en kulturaktivitet, anordnad av stadsdelsförvaltningen samt i professionella kulturaktiviteter, som stadsdelens kulturansvarig erbjuder per termin i ett förskoleprogram. Alla barn har regelbunden tillgång till biblioteken och dess utbud, såsom sagostunder på olika språk, filmvisning och boklån. Äldreomsorgen anordnar varje vecka kulturaktiviteter för de äldre, som har erbjudits ca 370 evenemang under 2009.</p>	2008-10-20	2009-12-31	
<p>Alla invånare i Skärholmen informeras varje månad om kulturutbudet i Skärholmen</p> <p>Kommentar: Information till medborgarna sker dels via lokalpressen och dels i stadsdelens nyhetsbrev 1 g/vecka, som alla medborgare gratis kan prenumerera på. Alla förskolebarn får inbjudan genom stadsdelens kulturprogram.</p>	2008-01-01	2009-12-31	
<p>Fritidsverksamhet och roliga aktiviteter ska erbjudas barn och unga personer med funktionsnedsättning i stadsdelens fritidsverksamhet.</p> <p>Kommentar: Under sommaren har fritiden genomfört fyra veckoläger, tre på Barnens Ö och ett i Göteborg, med totalt ca 80 deltagande ungdomar. På lägret för äldre ungdomar på Barnens Ö deltog sex funktionsbegränsade ungdomar. Under hösten utökades verksamheten för funktionsbegränsade ungdomar vid ytterligare en mötesplats. Samarbete har skett med Riksgymnasiet och Södra Stockholms folkhögskola. Fritiden har under året arbetat med en showgrupp med funktionsbegränsade ungdomar, som uppförde en föreställning på våren. Detta arbete fortsätter även 2010.</p>	2009-01-01	2009-12-31	
<p>Fritidsverksamheten ska i samverkan med Ungdomsrådet, URIS, ta fram platser för spontanidrott.</p> <p>Kommentar: Stadsmiljö har tillsammans med Ungdomsrådet i Skärholmen (URIS) tagit fram förslag till platser för spontanidrott i stadsdelsområdet, under 2009, vilket redovisades till stadsdelsnämnden i ärende 399/431-2009 den 27/8.</p>	2009-01-01	2009-12-31	

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stadsdelsförvaltningen ska verka för att staden bidrar till att Kulturgårdarna ☒ Jakobsbergs Gård och Skärholmens Gård kan fortsätta sina verksamheter	2008-01-01	2009-12-31	

Kommentar: Jakobsbergs Gård får stöd från staden, som "allmän samlingslokal". Från Skärholmens stadsdelsnämnd har Jakobsbergs Gård och Skärholmens gård fått "arrangörsbidrag" för evenemang under 2009.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

1.7 Stockholm ska upplevas som en ren, vacker och trygg stad

● Uppfylls helt

Skärholmen är en vacker och spännande stadsdel med naturen längst Mälaren och Sätorskogen och det kommersiella livet i centrum. Stadsdelsförvaltningen verkar på olika sätt för att Skärholmen ska upplevas positivt. I den lokala pressen informerar stadsdelsförvaltningen om städning och vart skräp ska lämnas. På samtliga medborgarmöten informeras skärholmsborna om olika stadsmiljöfrågor. Medborgarmöten med medföljande trygghetsvandring har genomförts i alla 4 stadsdelar vid 9 tillfällen i Skärholmen under 2009.

Medborgarundersökningen 2009 visar att 82% tycker att Skärholmen är en fin stadsmiljö, men trygghetsfrågorna efter mörkrets inbrott är ett utvecklingsområde. Ett åtgärdsprogram "Åtgärder för att minska brottslighet och ökad trygghet i Skärholmen" har i samverkan med polisen och fastighetsägare tagits fram, och har uppdaterats under 2009.

Ärendet om att bygga en återvinningscentralen Skärholmen har efter överklagan dragits tillbaka.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med brand- och räddningsnämnden kontinuerligt genomföra ☒ informationsinsatser och förebyggande åtgärder för att förbättra brandskyddet för identifierade riskgrupper.	2009-01-01	2010-12-31	

Kommentar: Stadsdelsförvaltningen har under året informerat och genomfört brandövningar för personal och brukare samt uppdaterat de förebyggande åtgärderna för att öka brandskyddet i verksamheterna. I förvaltningen sker regelbundna brandövningar varje år.

NÄMNDMÅL:
Boende, arbetande och besökande upplever Skärholmen som en ren, trygg och tillgänglig stadsdel.

● Uppfylls helt

Stadsdelsförvaltningen har verkat för en god renhållning, trygghet och tillgänglighet i Skärholmen. Trafikkontoret har svarat för att gator och torg är rena och fina, stadsdelsförvaltningen har svarat för parkmiljön.

Stadsdelsförvaltningen har bidragit till en trygg och tillgänglig stadsdel genom att ge stöd till de medborgare som behöver få arbete och meningsfull sysselsättning. Vi har verkar för att minska ungdomskriminaliteten genom att reagera snabbt tillsammans med polisen och vi har erbjudit insatser för att personer med en missbruksproblematik ska få bukt med denna.

Vi har verkat för en säker miljö för såväl klienter/patienter och anställda. Vi accepterar inte utan har polisanmält hot och våld, och är kunniga på hur vi ska hantera sådana problem. Vi har tydliga säkerhetsrutiner och omfattande larmsystem. Vi har en hög tillgänglighet både lokalmässigt och personalmässigt och vårt bemötande är respektfullt.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
● Antal brukaravtal	2	2	2009
● Antal informationstillfällen avseende brand och skydd	2	2	Årsredovisning 2009

Kommentar: Samtliga enheter inom omsorgen om äldre och stöd till personer med funktionsnedsättning har haft informationstillfällen/utbildningstillfällen avseende brand och skydd under 2009.

● Antal medborgarmöte	8	8	2009
Kommentar: Åtta medborgarmöten har genomförts under 2009.			
● Antal trygghetsvandringar	9	8	2009
Kommentar: Vid varje medborgarmöte genomförs trygghetsvandring. Under hösten gjordes en extra trygghetsvandring i Bredäng tillsammans med Bredängs utvecklingsråd.			

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☑ Redovisa stadens Trygghetsmätning	2009-01-01	2009-12-31	

Kommentar: Medborgarundersökningen 2009 redovisas från centrala staden. Sammanfattningsvis redovisar skärholmsborna (52% svarsfrekvens) att man är nöjd med kultur- och idrottsliv och tillgänglighet. Trygghet efter mörkrets inbrott, städning samt information och delaktighet är utvecklingsområden för staden.

Årsredovisning Nämnd

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<p>Stadsdelsförvaltningen ska föra dialog ☒ med medborgare och berörda nämnder i stadsmiljöfrågor som berör Skärholmen.</p> <p>Kommentar: Stadsdelsförvaltningen har anordnat 9 medborgarmöten/trygghetsvandringar under 2009 där dialog har förts om olika stadsmiljöfrågor, samt inbjudit medborgarna att närvara vid öppna sammanträden före ordinarie nämndsammanträden. Syftet är att ge medborgarna möjlighet att lämna förslag, synpunkter och ställa frågor till politiker och tjänstemän. Arbetet med "Söderortsvisionen" har pågått under året med fokus på medborgardialoger. Stadsbyggnadskontoret har givit information om planen för södra länken för medborgare, nämnd och förvaltning.</p>	2009-01-01	2009-12-31	
<p>Stadsdelsförvaltningen ska informera medborgarna om hur stadsdelen arbetar ☒ med att Skärholmen ska vara en ren och snygg stadsdel, och hur de kan ta sitt ansvar och bidra till detta.</p> <p>Kommentar: Stadsdelsförvaltningen har under 2009 informerat medborgare och verksamheter om att bidra till att hålla Skärholmen ren och snygg via press, Håll Sverige Rent kampanjen. Samtliga förskolor har deltagit genom att ansvara för städning i särskilda områden. Föreningsforum Sydväst har varit delaktiga att städa Sättraskogens naturreservat.</p>	2009-01-01	2009-12-31	
<p>Stadsdelsförvaltningen ska inom ramen för det lokala brottsförebyggande rådet, samverka med polis, fastighetsägare, religiösa samfund, ideella organisationer, ☒ utbildningsförvaltningen och brandmyndigheten enligt "Åtgärder för minskad brottslighet och ökad trygghet i Skärholmen"</p> <p>Kommentar: Stadsdelsförvaltningen har deltagit aktivt i lokala brottsförebyggande rådet där polis, fastighetsägare, religiösa samfund, ideella organisationer, utbildningsförvaltningen och brandmyndigheten ingår. Förvaltningen ingår även i den nybildade fastighetsägarföreningen i Skärholmen.</p>	2009-01-01	2009-12-31	
<p>Stadsdelsförvaltningen ska prioritera ☒ renhållning på parkmark och utveckla rutinerna för detta</p>	2009-01-01	2009-12-31	

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Kommentar: Stadsdelförvaltningen har genom dialog med medborgare och andra aktörer arbetat för att öka tryggheten, tillgängligheten och förbättra renhållningen. Detta har genomförts vid Medborgarmöten, beaktande av medborgarförslag, upprättade brukaravtal samt vid möten med andra aktörer.

Stadsdelförvaltningen ska samverka med myndigheter och föreningar om att värna om miljön i Skärholmen	2009-01-01	2009-12-31	
---	------------	------------	--

Kommentar: Förvaltningen samarbetar med miljöförvaltningen, fastighetsägare och lokala föreningar för att värna om en fin miljö i Skärholmen.

Trygghetsvandringar och medborgarmöten med medborgare, polis och fastighetsägare ska genomföras.	2009-01-01	2009-12-31	
--	------------	------------	--

Kommentar: Stadsdelförvaltningen har genomfört 9 trygghetsvandringar under 2009.

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämnden arbetar aktivt för att nyrekrytering till missbruk ska minska

● Uppfylls helt

Ett åtgärdsprogram för att bekämpa narkotikabruket bland ungdomar har tagits fram under året. Åtgärderna kommer att inarbetas i det lokala "Tobaks-, alkohol- och narkotikapolitiska handlingsprogrammet". En stor satsning har gjorts på utbildning i "Tecken, droger och symptom" som genomförts både under våren och hösten för personal i förskolor, skolor socialtjänst, fritid och bostadsbolag. En särskild utbildning har anordnats för ungdomsmottagningarna i Skärholmen och angränsande stadsdelar om "riskbruk och missbruk".

Inom ramen för UNG (Ung nattvandring) har fältassistenter arbetat med att förebygga våld och bruk av droger, 25 nya unga nattvandrare har diplomerats. I utredningsarbetet har använts en standardiserad intervjumetod för ungdomar, där särskilda problemområden identifieras, däribland alkohol och narkotika. Ungdomsmottagningen har använt ett speciellt frågeformulär med god träffsäkerhet när det gäller tidig identifiering av skadligt drickande.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
----------------------	------------------	--------	--------

Andel nya anmälningar på unga som kallats till samtal hos socialtjänsten inom ett dygn från polisens underrättelse om misstänkt förstagångsbrott	1,79 %	5 %	2009
--	--------	-----	------

Årsredovisning Nämnd

XAdressX
 Telefon XTelefonX
 XEpostX

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
----------------------	------------------	--------	--------

Kommentar: Endast två ungdomar, av 112, har återanmälts efter att ha varit misstänkta för sitt första brott under 2009. Se även under aktivitet.

Andel unga som kommit till samtal på kallelse från socialtjänsten efter underrättelse från polisen om misstänkt förstagångsbrott	91,96 %	100 %	Årsredovisning 2009
--	---------	-------	---------------------

Kommentar: 103 ungdomar av 112 kallade kom till samtal (92%). Se även under aktivitet.

Antal unga kallade till samtal hos socialtjänsten inom ett dygn från polisens underrättelse om misstänkt förstagångsbrott	112	100	Årsredovisning 2009
---	-----	-----	---------------------

Kommentar: Totalt har 112 ungdomar anmälts misstänkta för sitt första brott. Alla har kallats till samtal. Se även under aktivitet.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Barn och unga som grips eller omhändertags misstänkta för sitt första brott ska tillsammans med vårdnadshavare inom ett dygn från polisens underrättelse, kallas till samtal hos socialtjänsten	2009-01-01	2009-12-31	
---	------------	------------	--

Kommentar: För att tidigt uppmärksamma barn och ungdomar som gör sig skyldiga till brott har de som polisanmälts misstänkta för sitt första brott kallas till socialtjänsten tillsammans med vårdnadshavare. Samtalen har genomförts av mottagningsgruppen för barn och unga tillsammans med polis. Ett snabbt agerande har visat sig ha god effekt. Under året har 112 anmälningar inkommit, varav hälften kallats inom 24 timmar, hälften inom 2-3 dygn beroende på administrativa rutiner. 103 ungdomar (92%) har kommit på kallelse. Endast två ungdomar har återanmälts för misstänkt nytt brott.

KF:s INRIKTNINGSMÅL 2:**2. Kvalitet och valfrihet ska utvecklas och förbättras**

Stadsdelsförvaltningens arbete med valfrihet har genomförts i enlighet med verksamhetsplanen, och information har givits om valfrihet i vård- och omsorg på olika sätt. Valfrihetssystem i dagverksamhet för äldre infördes den 1 juli 2009. Enligt den nya valfrihetslagen (LOV) har fr o m 1 juli 2009 valfrihet införts även för boende, daglig verksamhet och korttidsboende för personer med funktionsnedsättning.

Skärholmens stadsdelsnämnd är angelägen om att samtliga verksamheter ska erbjuda en verksamhet med hög kvalitet till brukare och medborgare. Verksamhetens syften och mål styrs ytterst av lagen samt de politiska besluten. Stadsdelsförvaltningen har verkat för att individen i så hög utsträckning som möjligt, själv uttryckt sina önskemål om beslutade insatser. Brukaruppföljningar i verksamheterna har skett under året, som visar att verksamheterna håller en hög kvalitet och att brukarna är nöjda, resultaten har i stort förbättrats jmf med 2008. I den dagliga kontakten med brukare har synpunkter fångats upp för att utveckla verksamheten "Varje synpunkt är en gåva". Stadsdelsnämndens värdegrund, som utarbetats av de anställda i stadsdelsförvaltningen, har präglat alla mänskliga möten i verksamheten. Skärholmsborna garanteras ett gott bemötande, tillgänglig personal, en rättssäker myndighetsutövning samt en verksamhet som utgår från kunskapsbaserade metoder. Skärholmens stadsdelsförvaltning har ett sedan länge fungerande ledningssystem, där verksamhet, kvalitet och budget följs upp 3 ggr per år i dialog med samtliga verksamhets- och enhetschefer. I dessa sammanhang uppmärksammas framgångar och brister, som sedan ligger till grund för verksamhetsutveckling, åtgärder vidtas snabbt när avvikelser visas. Ett bra ledningssystem effektiviserar förvaltningen och förbättrar kvalitén i verksamheterna för brukarna.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**2.1 Stockholmarna ska erbjudas ökad valfrihet och mångfald**

● Uppfylls helt

Skärholmsborna erbjuds valfrihet och mångfald i verksamhetsutbudet. De ges information om vilka privata och kommunala utförare som finns att välja mellan.

Kundvalsmodell kommer att finnas i alla stadens omsorgsverksamheter senast 1/1 2010.

Information ges vid Medborgarkontoret samt vis Stockholms stads hemsida, biståndsbedömare informerar brukare och närstående om amtliga utbud som finns att tillgå. Anhöriga och brukare informeras också om funktionen "Jämför service" på www.stockholm.se.

Årsredovisning Nämnd

XAdressX
Telefon XTelefonX
XEpostX

www.stockholm.se

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Antal genomförda ■ personalövertaganden (alla nämnder)	1 st	2 st	20 st	Årsredovisning 2009

Kommentar: HOMSAN AB, det företag som vann upphandlingen av Daglig verksamhet för personer med funktionsnedsättning 2009, var ett nystartat företag av tidigare anställda vid stadsdelsförvaltningen.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stadsdelsnämnderna ska arbeta aktivt ● med sin aktivitetsplan och stödja och uppmuntra personalen som vill knoppa av	2008-01-01	2010-12-31	

Kommentar: Skärholmens stadsdelsförvaltning har under året arbetat aktivt med Aktivitetsplanen. Upphandling har genomförts för 2 verksamhetsområden, öppenvård för barn, unga och familjer och daglig verksamhet för personer med funktionsnedsättning. Därutöver har måltider och städ upphandlats under 2009. All personal som är intresserade av att "starta eget" får information dels från stadsdelsförvaltningen dels från centrala staden som ger möjlighet utbildning och konsultation. All personal som arbetar på en arbetsplats som är föremål för upphandling ges också information om möjligheten att "starta eget".

Valfrihetsmodell för boende, daglig ■ verksamhet och korttidsboende införs	2009-01-01	2009-12-31	
---	------------	------------	--

Kommentar: En valfrihetsmodell för boende, daglig verksamhet, korttidsvistelse och dagverksamhet genomfördes i juli 2009.

NÄMNDMÅL:

Skärholmsborna erbjuds en mångfald av olika utbud och inriktningar inom såväl förskola, fritid, kultur, äldreomsorg och verksamheter för personer med funktionsnedsättning.

● Uppfylls helt

Skärholmsborna erbjuds en mångfald av utförare, både kommunala, ideella och privata utförare med olika verksamhetsinriktningar.

Förskolans utbud presenteras på förskolornas hemsidor. Inom fritidsverksamheten deltar de unga själv i utformning av verksamheten, därutöver bjuds och organisationer in som vill komma till mötesplatserna och presentera sina verksamheter för ungdomarna.

I biståndshandläggarnas dagliga arbete med biståndsbedömning ingår att informera, muntligt som skriftligt, om möjligheten att välja utförare.

Biståndshandläggarna har en skriftlig utförarkatalog vad gäller hemtjänst,

Årsredovisning Nämnd

XAdressX
 Telefon XTelefonX
 XEpostX

ledsagning och avlösning som har uppdaterats inför 2010. Arbete pågår med att skapa en utförarkatalog för vård- och omsorgsboenden och dagverksamhet. Anhöriga och brukarna informeras också om funktionen "jämför service" på stockholm.se. Inom förskolan presenteras allt utbud på internet.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
♦ Antal informationstillfällen för avknoppning	9	10	Årsredovisning 2009

Kommentar: Under 2009 har 9 informationstillfällen givits till anställda som är intresserade av att starta eget företag. Seminarium och utbildningar som anordnats av "Förnyelseavdelningen" vid SLK, har under 2009 haft 10 deltagare från Skärholmens stadsdelsförvaltning.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ En varierad fritid ska erbjudas alla i Skärholmens stadsdel	2009-01-01	2009-12-31	

Kommentar: Vi parklekar, mötesplatser och 2:aHemmet erbjuds många aktiviteter där barn och unga är delaktiga i utformningen av aktiviteterna. Under året har fritidsenheten arbetat med att utveckla ungdomarnas egna kulturaktiviteter. Aktiviteterna ingår som en naturlig del i ungdomarnas kulturverksamhet och då särskilt dans och musik.

I Stockholms stad pågår ett projekt för barn- och ungdomar med funktionsnedsättning i syfte att kartlägga och starta fritids- och kulturverksamheter i stadsdelarna och över staden. Alla barn och ungdomar inom Stockholms stad ska ha samma möjligheter till ett fritidsutbud oavsett om de har ett funktionshinder eller inte. Från Skärholmen deltar representanter från enheten för stöd till personer med funktionsnedsättning och kultur- och fritidsverksamheten.

☒ Skärholmens anställda ska regelbundet erbjudas information, vägledning och stöd för avknoppning	2009-01-01	2009-12-31	
---	------------	------------	--

Kommentar: All information, utbildning och stöd avseende att starta eget företag som tillhandahålls från centrala staden, eller andra aktörer, t ex Tillväxtverket och Skattverket, har omedelbart distribuerats till samtliga anställda i stadsdelsförvaltningen. Därutöver har anställda som visat intresse för att starta eget fått information och vägledning från stadsdelsförvaltningen.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stadsdelsförvaltningen ska bl a via Medborgarkontoret ge en för medborgaren tillgänglig och god översikt ☒ över stadens offentliga och privata välfärdstjänster och underlätta för Skärholmens medborgare att göra medvetna kundval	2009-01-01	2009-12-31	
Kommentar: Medborgarna får vid Medborgarkontoret en god överblick och information över stadens privata och offentliga välfärdstjänster. För medborgare med språksvårigheter är det lättare att kommunicera vid ett personligt besök än via telefon och e-post.			
Stadsdelsförvaltningen ska utforma sina ☒ verksamheter så att de är konkurrenskraftiga och av god kvalitet	2009-01-01	2009-12-31	

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Kommentar:

Inom stadsdelsförvaltningens verksamheter arbetar man för att förbättra kvalitén på verksamheten, som erbjuds brukarna. En "röd tråd" i stadsdelens verksamheter är att brukare och närstående ska vara delaktiga i utformning av kvalitet och verksamhet. Samverkan mellan olika verksamheter i förvaltningen och med andra aktörer (förvaltningar/bolag, myndigheter, och ideella krafter) är en annan viktig konkurrensfaktor. Utbildning och kompetensutveckling av personal är väsentligt liksom att regelbundet följa upp och utveckla verksamheten.

Förskolorna erbjuder en mångfald i verksamheten och arbetar med att utveckla den pedagogiska kvaliteten i verksamheten som inrymmer många kompetenser och inriktningar för barnen. Till exempel skapande verksamhet, språk och kommunikation, rörelse, natur och miljö samt barns inflytande. Förskolorna arbetar i både åldershomogena- och åldersblandade grupper, för att varje barn ska få de bästa förutsättningarna att utveckla sitt lärande. Förskolorna har föräldraaktiv inskolning, vilket innebär att föräldrarna deltar aktivt under inskolningen. Kontinuerlig utvärdering och uppföljning av verksamheten sker, för att säkra en god kvalitet. Föräldrar erbjuds varierande storlekar på förskolor och gruppansättningar. Utbudet presenteras på förskolornas hemsidor.

Fritidsverksamheten utformas av de unga. De bjuder också in och tar emot föreningar och organisationer, som vill komma till mötesplatserna och presentera sina verksamheter för ungdomarna.

BiA består av stab, vuxenhet, socialpsykiatri, mottagning och stöd till egen försörjning, statsbidrag, bostöd, arbetsträningen och budget- och skuldrådgivningen, vilka samverkar för att skapa möjligheter för brukarna att leva ett självständigt liv. Vi samverkar med den aktör som behövs för att klienternas behov ska tillgodoses eller köper en lämplig insats.

Öppen hemtjänst inom äldreomsorgen har vidareutvecklat sitt arbete med "spetskompetensgrupper" under 2009. Personalen har utbildats i bemötande av personer med demenssjukdom, vård i livets slutskede samt nutrition och kostens betydelse.

Under 2009 utvecklades valfriheten inom omsorgen om äldre och stöd till personer med funktionsnedsättning. Daglig verksamhet, boende och korttidsvistelse samt dagverksamhet ingår numera i valfriheten. Beställarenheterna informerar om de olika kundvalsmodellerna som finns att tillgå. Båda enheterna har upprättat och reviderat sina rutiner och arbetssätt för att kvalitetssäkra handlägningsprocessen.

Skärholmens servicehus har under året erbjudit kultur- och sociala aktiviteter för äldre vilka varit mycket välbesökta.

NÄMNDMÅL:**Stadsdelsnämnden ska utforma lättillgänglig och lättförståelig information, beslutsunderlag, policys och rutiner.**

● Uppfylls helt

Stadsdelsförvaltningen är angelägen om att tal och text uttrycks enkelt. Vi undviker förkortningar och fackuttryck. Vi tar oss tid att lyssna och stämmer av att mottagaren förstått den information/hänvisning vi gett. Tolk används vid behov, och vi har ett personligt möte när telefon eller webb inte räcker. Vid Medborgarkontoret uttrycker kunderna stor nöjdhet över en god och lättförståelig information. Viss skriftlig information anpassas till familjer med annat modersmål och är skriven på lätt svenska. Förskolorna använder ofta bilder och symboler, som stöd i informationen. LSS gruppbestäder använder ofta Centrum för lättläst för att få fram lättläst material. LSS Gruppbestäders kvalitetsgarantier är framtagna på lättläst svenska.

Beställarenheten, omsorgen om äldre, granskades av Stockholms stads äldreomsorgsinspektörer under november månad. Granskningen visade ett mycket gott resultat. De granskade akterna håller en god kvalitet samt en tydlig och bra ordning. Inspektörerna lyfte fram att utredningarna är välskrivna och kan användas som goda exempel.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:**2.2 Stockholms förskolor och skolor ska ge alla ökad kunskap och utveckling i en trygg miljö**

● Uppfylls helt

Vid de kommunala förskolorna i Skärholmen ingår natur, fysisk aktivitet och genusfrågor i verksamheten. Den pedagogiska innemiljön med olika lekstationer har under året utvecklats för att inbjuda till smågruppsaktiviteter och forskande lekar. Vid dessa stationer har barnen fått möjlighet att laborera med svenska språket, matematik, naturvetenskap och byggkonstruktion. Arbetet med de matematiska begreppen fortsätter att utvecklas i de vardagliga aktiviteterna och i miljön.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Andel barngrupper (1-3 år) med fler än 14 barn	0 %	0 %	13%	Årsredovisning 2009
● Andel barngrupper (4-5 år) med fler än 18 barn	0 %	0 %	19%	Årsredovisning 2009

Årsredovisning Nämnd

XAdressX
Telefon XTelefonX
XEpostX

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

◆ Andel förskollärare	34 %	38 %	43,5%	2009
-----------------------	------	------	-------	------

Kommentar: Under året har vi anställt flera förskollärare, men samtidigt har en omsättning av förskollärare skett. Det gör att vi inte har uppnått målet under 2009. 14 anställda gick förskolläraryt utbildning under 2009. Vi har inte någon större personalomsättning av barnskötare, vilket innebär att barnskötare stannar kvar på tjänsterna som inte kan bytas ut till förskollärare.

Brukarundersökningar visar att föräldrars förtroende för förskolepersonal inte har direkt samband med utbildningsnivå.

◆ Andel nöjda föräldrar i förskoleundersökningen	74 %	85 %	tas fram 2009	2009
◆ avseende utveckling och lärande				

Kommentar: Resultatet från förskoleundersökningen kommer att analyseras och åtgärdsprogram skrivs.

● Antal barn som inte barnomsorgsgarantin uppfyllts för under året	0 st	0 st	0 st	Årsredovisning 2009
--	------	------	------	---------------------

● Resultatet av enheternas självvärdering avseende utveckling och lärande inom förskola	3	3	Tas fram 2009	2009
---	---	---	---------------	------

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
------------------	------------	-----------	-----------

● Förskolan ska utveckla kvalitetsmått och metoder för utvärdering som relaterar till förskolans mål och uppdrag	2009-01-01	2010-12-31	
--	------------	------------	--

Kommentar: Stadsledningskontoret har under 2009 utvecklat kvalitetsmått och metoder för utvärdering, som relaterar till förskolans mål, gemensamma för alla förskolor i staden. Självvärderingssystemet syftar till att personalen ska kunna utvärdera kvaliteten för verksamheten i sina respektive enheter. I årsredovisningen för 2009 är det första gången detta system används i hela staden. Måttskalan är 1-6 och samtliga förskolor i Skärholmen, och förmodligen de flesta i staden, har första gången lagt sig på 3 i skalan. Det innebär att förskolepersonalen anser att de har kommit väldigt långt i arbetet med kvaliteten i verksamheten, men att de måste arbeta ännu mer med innehållet i verksamheten, innan man är uppe på de högsta skalorna. Kraven för varje mått på skalan är höga, och blir mycket högre (ackumuleras) för varje nytt steg på skalan.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stadsdelsnämnderna ska erbjuda förskolans personal kompetensutveckling och erbjuda medarbetarna pedagogisk grund- eller vidareutbildning till barnskötare eller förskollärare ●	2007-01-01	2010-12-31	
Kommentar: Se senare redovisning, sid 43.			
Stadsdelsnämndernas verksamhetsområden äldreomsorg och förskola ska tillsammans utveckla metoder för den enskildes trygghet, oberoende, inflytande och respekt. ☑	2009-01-01	2009-12-31	
Kommentar: Kontakt mellan verksamhetsområdena har tagits.			
Stadsdelsnämnderna ska samverka med det lokala föreningslivet och andra aktörer för att erbjuda en mångfald av verksamheter för barn och unga ●	2008-01-01	2010-12-31	
Kommentar: I parken Kulan i Sättra har vi samarbetat med Trivselföreningen Kulan. I lokalen har förvaltningen en öppen verksamhet för alla åldrar, med en öppen förskola på förmiddagarna och den privata föreningen har kvälls- och helgaktiviteter. Inom fritidsverksamheten sker samarbete med föreningar och andra aktörer som bedöms kunna tillföra en ökad bredd och mångfald för våra besökare.			

NÄMNDMÅL:

Förskolan arbetar för att förbättra barnens fysiska hälsa.

● Uppfylls helt

Förskolan har arbetat med att förbättra barns fysiska hälsa, och för att barnen ska få goda mat- och rörelsevanor. Alla förskolor har under 2009 deltagit i ett projekt "Mat och rörelse", från Centrum för folkhälsan i syfte att förbättra barnens fysiska hälsa och främja bra matvanor. Personalens medvetenhet i näringsrik kost och rörelse har ökat, mer mat lagas från grunden och det serveras mer frukt och grönsaker. Socker och söta produkter har tagits bort och alternativa former för att fira barnens födelsedagar och traditionella högtider har utvecklats.

NÄMNDMÅL:

Förskolan samverkar med familjen, i arbetet med att stärka barns identitet och självkänsla, samt bidra aktivt till jämställdhet, respekt och likabehandling och ger stöd till barn som behöver det.

● Uppfylls helt

Föräldrasamverkan börjar redan vid inskolningen, då varje förskola har föräldraaktiv inskolning, som innebär att föräldrarna är med i verksamheten under 3-5 dagar. Förskolan har samarbetat med föräldrarna för att stärka varje barns trygghet på förskolan. Likabehandlingsplanen på varje förskola har reviderats gemensamt av personal och föräldrar, för att säkra varje barns rätt att bli bemött med respekt. I samråd med föräldrarna upprättas en handlingsplan för de barn som har behov av resurstöd, som följs upp regelbundet. Förskole- och fritidsenheterna har bildat en gemensam genusgrupp, för att utveckla genusarbetet.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
● Antal aktuella likabehandlingsplaner på samtliga förskolor	27	27	Årsredovisning 2009

Kommentar: En "Likabehandlingsplan" finns på varje förskola.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Förskola och skola ska samverka kring barnen och deras familjer i övergång mellan förskola och skola.	2008-01-01	2009-12-31	

Kommentar: Förskolan stödjer barn och föräldrar vid övergången till skolan i samverkan med skolorna i Skärholmen, enligt en struktur med arbetsplan, en tydlig årscirkel och nätverksgrupper. Nätverksgrupperna består av representanter från varje förskola och förskoleklass som har träffats 3 gånger under 2009, för att planera övergången. 2009 bjöd en förskoleenhet in skolorna till ett stort föräldramöte, då föräldrarna kunde ställa frågor kring skolstarten. Detta blev mycket uppskattat och har nu lagts in i skolplaneringen. Föräldrarna är bättre förberedda och mindre oroliga inför skolstarten. Överlämningssamtalen är mer avspända och barnets möjligheter är i fokus.

☒ Förskolan ska arbeta aktivt och medvetet för att öka föräldrars medverkan och inflytande.	2008-01-01	2009-12-31	
---	------------	------------	--

Årsredovisning Nämnd

XAdressX
 Telefon XTelefonX
 XEpostX

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Kommentar: Vid föräldraaktiv inskolning på förskolorna har föräldrarna deltagit och en god kontakt har skapats mellan föräldrar, barn och personal. Föräldrarna har samtidigt fått en bra kunskap om verksamheten i förskolan. Därutöver har olika former av föräldrasammankomster anordnats under året som möten, middagar, drop-in kaffe och träffar/cirklar, då information om verksamheten givits och föräldrarna fått möjlighet att ge förslag, ställa frågor och ha synpunkter på verksamheten. Vissa förskolor har haft föräldraråd, där föräldrarna kan påverka verksamheten på olika sätt. Flera förskolor har ordnat tillsyn till barnen under tiden, vilket har uppskattats mycket av föräldrarna.

NÄMNDMÅL:

Förskolan ska ge stöd till barn som behöver detta

● Uppfylls helt

Varje barn i behov av särskilt stöd har observerats och kartlagts för att säkerställa att barnet fått rätt stöd i sin utveckling. I samarbete med föräldrar har upprättats en handlingsplan, för att uppmärksamma barnets behov och stödja dess utveckling. Förskolorna har samarbetat med stadsdelens övergripande resurspersoner (psykolog, talpedagog, samordnare för barn i behov av särskilt stöd), habiliteringsenheten, BVC och i förekommande fall andra instanser, för att kunna stödja varje barn på bästa sätt.

NÄMNDMÅL:

I Skärholmen ska barn och unga ges möjlighet att utöva en varierad fritidsverksamhet

● Uppfylls helt

Fritidsenheten har under året erbjudit besökarna en god och varierad verksamhet, tillgänglig för alla barn och unga i Skärholmen. Verksamheten har erbjudits vid mötesplatserna i skolorna, 2:a Hemmet och i stadsdelens alla parklekar. Planering av fritidsverksamheten görs tillsammans med ungdomarna. För att uppnå största möjliga bredd har fritidsenheten samverkat med föreningar och andra arrangörer.

Ideella kultur- och idrottsföreningar har ett rikt utbud i stadsdelen.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
● Antal protokollförda möten från mötesplatserna och URIS	58	56	2009

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Fritidsverksamheten utformas av styrelserna vid mötesplatserna och 2:a Hemmet, i samarbete med Skärholmens ungdomsråd URIS.	2009-01-31	2009-12-31	

Kommentar: Fritidsenheten har en styrelse och råd på varje mötesplats där ungdomarna ges inflytande över fritidsverksamheten. Fältassistenter ansvarade för URIS och lotsade ungdomarna genom URIS fram tills fritidsenheten från och med 2009-09-18 övertog ansvaret för URIS.

NÄMNDMÅL:**I Skärholmens förskolor är barn och föräldrar delaktiga och har inflytande.**

● Uppfylls helt

Olika former av föräldrasammankomster har anordnats under året: möten, middagar, drop-in kaffe och träffar/cirklar, då muntlig och skriftlig information givits om verksamheten och föräldrar får möjlighet att ge förslag, ställa frågor och ha synpunkter på verksamheten. Vissa förskolor har erbjudit föräldrar barntillsyn och lättare förtäring under föräldraträffarna, vilket har fungerat mycket bra. Många förskolor har veckobrev, med information om verksamheten till föräldrarna. Vi har utvecklat barnens innemiljö, så att den inbjuder till olika slags lekar och möjligheter att själv välja material, vilket uppmuntrar barnen till nya utmaningar. Personalen har intervjuat och observerat barnen, för att kunna anpassa verksamheten utifrån deras önskemål och behov.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Förskolan ska samverka med olika verksamheter och särskilt stödja föräldrarollen, när barn och unga behöver stödinsatser.	2008-01-01	2009-12-31	

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Kommentar: Förskolan har samverkat med förskoleklass, skola, fritidshem, familjer, socialtjänst och andra aktörer, för att barnens uppväxtvillkor ska bli så bra som möjligt samt för att främja en bra övergång för blivande skolbarn och deras föräldrar. En handlingsplan har upprättats för de barn som har behov av resurstöd i samråd med föräldrar som följts upp regelbundet. Stadsdelens övergripande resurspersoner, talpedagog, förskolepsykolog och samordnare för barn i behov av särskilt stöd, har bistått personalen i att stödja barnet inom förskolans verksamhet. Dessutom har förskolorna vid behov anställt extra resurser eller minskat antalet barn i grupperna. Förskolorna har verkat för mindre barngrupper, för att bättre kunna tillgodose varje barns individuella behov. Skärholmen har erbjudit föräldrar, som behöver stöd i sin föräldraroll, föräldrautbildning "Komet" i samarbete med socialtjänsten, vilken uppskattats av föräldrarna. Föräldrarna till de yngre barnen har erbjudits barnvakt under KOMET-träffarna och denna tjänst nyttjats vid varje tillfälle. Andra resurser som förskolorna samarbetat med är t.ex. habiliteringen och autismcenter.

NÄMNDMÅL:

Skärholmens förskolor erbjuder en god miljö för barnens språk- och kunskapsutveckling i förskolan, med fokus på svenska språket.

● Uppfylls helt

Förskolorna har liksom tidigare år arbetat enligt Skärholmens gemensamma språkprogram. Varje förskola har en språkansvarig, som ingått i ett större nätverk i stadsdelen i syfte att utveckla språkstödjande arbetssätt. I mars gjordes en ny kartläggning av barnens färdigheter i svenska språket, se aktiviteter nedan.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
◆ Andelen barn som behärskar svenska enligt nivå 3+4	51,05 %	53 %	2009
◆ Andelen barn som behärskar svenska enligt nivå 5+6	26,08 %	31 %	2009

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

☒ Förskolan ska årligen göra en kartläggning över barnens färdigheter i svenska språket	2008-01-01	2009-12-31	
---	------------	------------	--

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Kommentar: Inför kartläggningen av barnens språkkunskaper görs observationer och analyser på barn i åldern 4- 6 år, som var inskrivna i förskolan den sista mars. I årets kartläggning har andelen barn med annat modersmål än svenska ökat från 86 % till 87 % i förskolan, jämfört med 2008. Av 1391 inskrivna barn i kommunala förskolorna, hade 1206 barn annat modersmål än svenska. Liksom 2008 är de mest förekommande språken arabiska, kurdiska, turkiska, tigrinja och spanska. Under det sista året på förskolan ökar barnen sin språkförståelse. Samtidigt kan man utläsa att språknivån, hos de barn som bör ligga i nivå 5+6 och ska börja förskoleklass, har sjunkit de senaste tre åren. Enligt kartläggningen 2009 har barn som fyller 4 år lägre kunskaper i svenska språket än tidigare år. Det sammanlagda resultatet av kartläggningen för alla barn i åldern 4-6 år visar att språknivån ligger på en lägre nivå än 2008, en minskning med 2%-enheter på nivå 3+4 (mellannivå) och en minskning med 3%-enheter på nivå 5+6 (avancerad nivå). Andelen barn som 2008 fanns i nivå 1+2 (nybörjarnivå) har ökat med 5%-enheter. Ett skäl kan bland annat vara att det är en stor in-och utflyttning av personer till Skärholmen, som dels talar olika språk och dels är nyanlända till Sverige, antalet barn med annat modersmål, har totalt ökat i förskolorna under 2009.

Genom att arbeta med förskolans	2008-10-22	2009-12-31
☒ språkprogram och modersmålsstöd		
utvecklas barnens språk och kunskaper		

Kommentar: Barns språkutveckling är viktig och har genomsyrat förskoleverksamheten. Personalen i förskolan har arbetat efter stadsdelsförvaltningens gemensamma språkprogram. Genom arbetet med språkgrupper har barnens olika språk och dess talare fått en högre status. Föräldrarna har i praktiken sett att deras modersmål är viktigt och har på så sätt inkluderats i arbetet med barnens flerspråkiga utveckling. Förskolorna har skapat ett bibliotek med böcker på andra modersmål än svenska. Dessa böcker lånas även ut till föräldrarna. Pedagogernas medvetenhet vad gäller att utforma en språkstimulerande miljö har ökat.

NÄMNDMÅL:

Skärholmens förskolor har en inspirerande och trygg miljö som ger barnen stimulans och kunskap, så att de utvecklar sin förståelse för omvärlden.

Uppfylls helt

Alla barn har erbjudits en förskoleverksamhet i trygg miljö, som varit lustfylld, lärorik och inspirerande. Detta har givit barnen stimulans och kunskap, så att de utvecklat sin förståelse för omvärlden. Språk, lek och kommunikation har genomsyrat hela verksamheten. Likabehandlingsplanen har uppdaterats och har varit ett aktivt dokument för föräldrar, barn och medarbetare.

Flera förskolor har arbetat med projekt, där barnen själva formulerat olika frågeställningar. Barnen har då utvecklat kunskap och

Årsredovisning Nämnd

XAdressX
 Telefon XTelefonX
 XEpostX

förståelse för sin omvärld, tilltron till sin egen har ökat och de har fått en demokratisk grund att stå på samt ökat sin sociala kompetens. Barnen har lärt sig att demokrati i praktiken är att kunna uttrycka egna önskemål, lyssna till andra, förhandla och kompromissa d v s välja kamrat, lek, material, rösta och vänta på sin tur.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

☐ Andelen utbildade förskollärare och övrig pedagogisk personal, ska öka.	2009-01-01	2009-12-31	
--	------------	------------	--

Kommentar: Förskolan har under året erbjudit all personal olika kompetens- och fortbildningar och satsat på att vidareutbilda barnskötare till förskollärare. Under 2009 har 14 barnskötare gått vidareutbildning till förskollärare. Barnskötare, som behövt stöd för att kunna vidareutbilda sig till förskollärare, har fått utbildning i yrkessvenska och Komvux-utbildning. En 30-poängsutbildning för förskollärare "Tvåspråkiga barns kunskaps- och språkutveckling" startade i oktober 2009 och lokaliserades i Skärholmen. Nyanställda förskollärare har fått ökat stöd i form av mentorskap och handledning. I samtliga förskoleenheter finns det idag totalt endast tre personer, som inte har någon grundutbildning. All personal har fått kompetensutveckling, föreläsningar och olika kurser, t ex i ICPD, vägledande samspel, pedagogisk dokumentation, föreläsningar i barns språkutveckling, projektinriktat arbetssätt, förskolans läroplan, mångkulturellt arbetssätt, arbeta med flerspråkiga barn, datakurser, att möta barn i konflikt, likabehandling, genusperspektivet, ateljérista och pedagogista.

☒ Förskolan ska utveckla arbetet med matematik, natur och genusperspektiv.	2008-01-01	2009-12-31	
--	------------	------------	--

Kommentar:

Förskolorna har arbetat medvetet med matematik, genus och naturkunskap. Under 2009 fortsatte arbetet i Matematikprojektet Lesson Study, i samarbete med utbildningsförvaltningen. Projektet omfattade barn och elever från förskola till gymnasiet och är nu avslutat. Projektet innebar att alla stadier arbetade med samma arbetsområden, till exempel bråk och geometri och filmades under tiden. Personalen har fortsatt arbetet med matematik i vardagen t.ex. har matematiska hörnor på förskolorna utformats.

Genusarbetet har skett både vid förskole- och fritidsverksamheterna. Förskolorna har provat olika metoder för att främja flickor och pojkars lika rättigheter att utvecklas som individer. Några exempel är pojk- och flickbord, rörelsegrupper, intervjuer, styrd tillgång till cyklar på gården, färgexperiment mm. Fortbildning i genuspedagogik så som workshops, litteratur och diskussioner i olika pedagogiska forum har skett under året. Vissa förskolor har arbetat för att få Grön Flagga-certifiering, som är ett verktyg för att arbeta med miljö och hållbar utveckling anpassat för förskolan. Aktiviteter har pågått i närområde med skog och natur. Fältskolan har tillfört kunskap, och inspirerat personal att fördjupa sig i barns naturliga intressen för närmiljö, djur och växter. Barnens intresse för utforskande av matematiska begrepp har fångats upp och utvecklats.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

☒ Stadsdelsförvaltningen ska fortsätta den s.k. "småbarnssatsningen".	2008-01-01	2009-12-31	
---	------------	------------	--

Kommentar: Småbarnssatsningen, i det koncept som stadsdelen haft under flera år, är nu avslutat. Alla småbarnsavdelningar har nu deltagit i småbarnssatsningen, vilket resulterat i större kunskap och medvetenhet om det viktiga arbetet med de minsta barnen. Avdelningarna har utvecklats både när det gäller miljö och arbetsmetoder. Statusen för de som arbetar med små barn har ökat och det finns en stor glädje i arbetet. Småbarnssatsningen fortsätter i form av nätverk med föreläsningar och fortbildning, så att kunskapen om småbarn fortsätter att genomsyra verksamheten i våra förskolor.

NÄMNDMÅL:**Skärholmsborna erbjuds en mångfald av olika utbud och inriktningar inom förskola**

● Uppfylls helt

Föräldrar och barn i Skärholmen kan välja mellan olika verksamhetsinriktningar inom både kommunala som enskilt drivna förskolor, t ex. Reggio Emiliainspirerade förskolor och miljöförskolor. På Stockholms stads webbsida presenteras förskolors verksamhetsinriktningar och profiler. I Skärholmen kan föräldrar få information också vid Medborgarkontoret.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

☒ Förskolan ska profilera och marknadsföra sina olika utbud och inriktningar	2008-10-22	2009-12-31	
--	------------	------------	--

Kommentar: På förskolornas hemsidor har olika utbud och inriktningar vid förskolorna presenterats. Vi har även en stående informationsannons, samt aktuella för olika tjänster, i sajten Skoljobb, som ofta besöks av bland annat personer som söker arbete inom förskolan.

NÄMNDMÅL:**Stadsdelsnämnden tillvaratar tillsammans med förskolan, skolan, socialtjänsten och familjen och övriga aktörer/nätverk, de gemensamma resurserna, så att barnen kan växa upp och leva som en självständig individ.**

● Uppfylls helt

Med gemensamma krafter verkar vi för att Skärholmen är en bra uppväxtmiljö för barn och unga. När vuxna samverkar för barnens bästa skapas goda förutsättningar för en gynnsam utveckling av barnen, de känner sig sedda och trygga.

I Skärholmen har förskolorna erbjudit verksamhet i små barngrupper, för att kunna möta varje barns behov på bästa sätt. Förskolan har erbjudit verksamhet

Årsredovisning Nämnd

grundad på demokratiska principer, så att alla barn känt sig sedda, bekräftade och respekterade. Dialog har förts med föräldrarna kring barnen och deras vardag i förskolan. Samverkan har fortsatt vid barnens/familjens övergång till skolan och fritidshem, där alla verkat för en smidig övergång.

I Skärholmens fritidsverksamhet för barn och unga, främst vid parklekar och mötesplatser har verksamheten utformats av barn, unga och personal, utifrån demokratiska grunder. Föräldrarna har bjudits in att besöka de ungas mötesplatser. Vid arrangemang har eftersträvat en samverkan med föreningar eller andra verksamheter. Därutöver har fritids-, idrotts- och kulturella aktiviteter erbjudits av ideella krafter.

I stadsdelen finns ett gemensamt nätverk för samverkan mellan förskola, skola och socialtjänsten i syfte att nyttja allas kompetens i en gynnsam utveckling för barnen.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.3 Kvaliteten inom stadens omsorgsverksamheter ska öka - trygghet, värdighet och valfrihet ska prägla hela omsorgen

● Uppfylls helt

Skärholmens stadsdelsnämnd är angelägen om att samtliga verksamheter ska erbjuda en verksamhet med hög kvalitet till brukare och medborgare.

Verksamhetens syften och mål styrs ytterst av lagen samt de politiska besluten. När verksamhet utformas och insatser för individer beslutas ska individen i så hög utsträckning som möjligt själv uttrycka sina önskemål.

Brukaruppföljningar i verksamheterna sker regelbundet, och i den dagliga kontakten fångas synpunkter upp. Dessa synpunkter nyttjas till att utveckla verksamheten.

Stadsdelsnämnden har en värdegrund, utarbetad av de anställda i stadsdelsförvaltningen, som ska prägla alla mänskliga möten i verksamheten. Skärholmsborna ska garanteras ett gott bemötande, tillgänglig personal, en rättssäker myndighetsutövning samt en verksamhet som utgår från kunskapsbaserade metoder.

Skärholmens stadsdelsförvaltning har ett sedan länge fungerande ledningssystem, där verksamhet, kvalitet och budget följs upp 3 ggr per år. I dessa sammanhang uppmärksammas framgångar och brister, som sedan ligger till grund för verksamhetsutveckling, åtgärder vidtas snabbt när avvikelser visas. Ett bra ledningssystem effektiviserar förvaltningen och förbättrar kvalitén i verksamheterna för brukarna.

Förvaltningen kontrollerar också att inne- och utemiljöer för brukare och medborgare ska vara trygga och säkra.

Inspektioner och granskningar från andra myndigheter och professioner bidrar till förbättringar av verksamheten.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel av kostnader för individ- och familjeomsorg, barn och ungdom som används till förebyggande insatser	4,6 %	5 %	tas fram 2009	2009

Kommentar: Andelen kostnader för förebyggande verksamheter för barn och unga 2009 är sammanställda från drogförebyggande verksamheten, fältassistenter och ungdomsmottagningen. Därutöver sker förebyggande verksamhet från fritidsverksamheten.

Andel av utredningar där strukturerade kunskapsbaserade metoder för utredning av vuxna med missbruksproblematik används	35,71 %	90 %	75 %	2009
---	---------	------	------	------

Kommentar: ASI-intervjuer ska ske i samtliga fall vid missbruk i enlighet med Socialstyrelsens rekommendationer. ASI-net (ASI-dokumentation i Paraplyet) är alltfjämt under fortlöpande systemutveckling men är ännu inte helt kompatibelt med Paraplysystemets statistikprogram. Under 2009 har en metodutveckling för ASI-systemet pågått, vilket påverkat bl a rutiner för registrering av bortfall. Därför kan ASI-statistiken under 2009 inte anses vara fullständigt överensstämmande med verkligheten, vilket påverkar kvaliteten för jämförelser med årsmålet för 2009.

Andel barn och unga i biståndsbedömd öppenvård (IoF)	72,13 %	60 %	70 %	Årsredovisning 2009
--	---------	------	------	---------------------

Kommentar: Stadsdelsförvaltningen har minskat andelen barn och unga i biståndsbedömd öppenvård jmf med 2008. En strategisk fråga har länge varit att hitta behandlingsalternativ i öppenvård, i första hand i form av insatser i närmiljön genom stadsdelens egna öppenvårdsresurser. De flesta öppenvårdsinsatserna för barn, unga och deras familjer har genomförts av familje- och nätverksgruppen, FNG, som fr o m 1 oktober 2009 drivs av en upphandlad utförare Framnäs AB, ungdomsteamet Team 127, ungdomsmottagningen, fältassistenter och enheten för boendestöd. Stadsdelen har även en omfattande verksamhet med kontaktfamiljer och kontaktpersoner. En mindre del har varit insatser av externa vårdgivare, för barn och ungdomar med speciella behov som vår egen öppenvård inte kunnat tillgodose. En viktig uppgift för öppenvården har varit att i samverkan med utredningsenheterna arbeta för att minska institutionsplaceringar och öka insatserna i hemmet.

Årsredovisning Nämnd

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Andel befintliga ♦ familjehem med grundutbildning	30,2 %	35 %	35 %	2009
Kommentar: En stor andel av barnen i familjehem är placerade hos släktingar, 43 av 90 (48%). 31% av alla placerade barn är ensamkommande flyktingbarn, de flesta bor i släktinghem (22 av 28). I dessa fall försöker familjevården alltid motivera familjehemsföräldrarna att delta i grundutbildning. Totalt har 53 "gamla" familjehem varit anlitade under året, varav 16 har grundutbildning. Nästan hälften av barnen är placerade hos släktingar. För dessa familjehemsföräldrar har tidigare inte funnits någon lämplig grundutbildning. Utbildning finns numera speciellt anpassad för familjehem som tar emot barn de redan känner och för familjer som inte har svenska som modersmål.				
Andel genomförandeplaner ♦ för biståndsbedömda insatser inom loF, socialpsykiatri	55,77 %	60 %	100 %	Årsredovisning 2009
Kommentar: Av sammanlagt 130 ärenden har 104 (80%) utretts enligt DUR-metoden (Dokumentation, Utvärdering, Resultat), en ökning från 76% i Tertial 2. Vi har 156 insatser och 87 genomförandeplaner (56%). Det är svårt att få in genomförandeplaner från privata utförare. Under kommande år ska vi se över avtal med de utförare som ej inkommer med genomförandeplaner och åtgärda detta genom att anmäla avtalsbrott.				
Andel nya familjehem ■ med grundutbildning	22,22 %	50 %	100 %	2009
Kommentar: Tjugo nyttillkommande barn och ungdomar har placerats i familjehem. Av dessa har nio ungdomar jourhemsplacerats för kortare tid i ett särskilt familjehem, där föräldrarna redan har grundutbildning. Två barn har placerats i ett sedan länge anlitat familjehem med grundutbildning. Sju barn har varit ensamkommande flyktingar som bosatt sig hos släktingar i stadsdelen och ytterligare två barn har placerats akut i familjehem, där föräldrarna ännu inte erhållit grundutbildning. I dessa fall bemödar sig familjevården om att motivera familjehemsföräldrarna att delta i grundutbildning. Totalt har nio nya familjehem anlitats, varav två med utbildning.				
Andel vuxna i ● biståndsbedömd öppenvård (loF)	63,58 %	50 %	70%	Årsredovisning 2009
Kommentar: Under 2009 så hade 173 personer insatser enligt SOL/LVU. 110 personer hade biståndsbedömd öppenvård.				

Årsredovisning Nämnd

 XAdressX
 Telefon XTelefonX
 XEpostX

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Antal ej verkställda beslut enligt LSS (individ- och familjeomsorg).	0 st	0 st	0 st	Årsredovisning 2009
■ Antal ej verkställda beslut enligt Sol (individ- och familjeomsorg)	1 st	0 st	0 st	Årsredovisning 2009
Kommentar: Ett beslut om kontaktfamilj har anmälts till länsstyrelsen som ej verkställt på grund av att den tillänkta familjen drog sig ur. Beslutet verkställdes senare under året.				
● Antal ej verkställda domar (individ- och familjeomsorg).	0 st	0 st	0 st	2009
● Antal ej verkställda beslut enligt LSS eller Sol (stöd- och service till personer med funktionsnedsättning)	0 st	0 st	0 st	Årsredovisning 2009
● Antal ej verkställda domar (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0 st	0 st	0 st	2009
● Antal nytillkomna omsorgslägenheter för vuxna inom staden (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	6 st	6 st	100 st	2009
Kommentar: 2008 byggdes det 12 nya platser i gruppboende i Skärholmen. 2009 byggdes 6 nya platser och 2010 kommer det att byggas 14 nya gruppboende. Ambitionen är att det ska finnas gruppboende i nyproducerade fastigheter och att befintliga gruppboende ska vara fullvärdiga gruppboende.				
◆ Nöjda brukare (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	89,58 %	90 %	tas fram 2009	2009

Årsredovisning Nämnd

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Kommentar: Stadsledningskontoret har genomfört en brukarundersökning som riktade sig till brukare inom daglig verksamhet, gruppboendestäder och korttidshem. På frågan "jag är nöjd med min dagliga verksamhet/gruppboendestad" fick Skärholmen stadsdelsförvaltning ett genomsnittligt värde på 89,58%. Årsmålet om 90% nås nästan.

LSS gruppboendestäder har även gjort en egen undersökning, där de boende generellt är nöjda. Det gemensamma arbetssättet bibehåller och ökar kvaliteten över åren. De aktiviteter som troligen varit viktigast när det gäller de boendes upplevelse av ett bra boende och en bra fritid är etik- och fritidsprojekten. Införandet av boendemöten på samtliga LSS gruppboendestäder och de kontinuerliga gemensamma boendemötena tycks också ha stärkt känslan av delaktighet och inflytande.

Andel omsorgspersonal ♦ med grundutbildning (äldreomsorg)	82 %	87 %	87 %	2009
---	------	------	------	------

Kommentar: Se uppföljning av aktivitet om "vård- och omsorgspersonal erbjuds grundutbildning".

Andel omsorgstagare, inom äldreomsorgen, ■ som har en genomförandeplan	62,5 %	95 %		2009
---	--------	------	--	------

Kommentar: Enligt verksamhetssystemet Paraplyet finns det 625 stycken godkända genomförandeplaner inom omsorgen om äldre per den 15/12-09. (Brukare under 65 år är inte medräknade). Detta är en minskning med 90 stycken från tertial 2. I rapporten "godkända genomförandeplaner" redovisas endast de brukare som har en aktuell genomförandeplan det vill säga, som är uppdaterad det senaste året.

Stadsdelen har cirka 1000 brukare inom omsorgen om äldre. Beroende på antalet beslut i varje enskilt ärende, kan antalet genomförandeplaner variera mellan 1-4 stycken per brukare. D v s en brukare kan t e x vara beviljad hemtjänst, trygghetslarm, dagverksamhet och korttidsplats vilket innebär att det är fyra olika beslut med fyra olika genomförandeplaner. Resultatet av antalet genomförandeplaner kan därför innebära att summan av antalet inte är tillförlitligt. Det finns utvecklingsområden att arbeta med vad det gäller genomförandeplaner. Beställarenheten omsorg om äldre ansvarar för myndighetsutövningen och enligt ramavtalet (125-3676/2006) 1.16.1 står det att "utförarens kontaktman ska inom 15 dagar efter det att avrop gjorts skicka en genomförandeplan till biståndshandläggaren om hur uppdraget kommer att genomföras".

Andel omsorgstagare, inom äldreomsorgen, ■ som har en genomförandeplan där sociala aktiviteter ingår	62,5 %	95 %		2009
--	--------	------	--	------

Årsredovisning Nämnd

XAdressX
Telefon XTelefonX
XEpostX

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Kommentar: Alla brukare som bor på ett vård- och omsorgsboende ska ha en genomförandeplan där sociala aktiviteter ska ingå.

Brukare som bor i ordinärt boende ansöker om insatser i hjälp i hemmet och beviljas efter behov, därför är det inte möjligt att alla brukare i hemtjänsten har en genomförandeplan där sociala aktiviteter framgår. Brukarna måste ha ansökt om sociala aktiviteter och blivit beviljade sådana. De sociala aktiviteterna registreras i verksamhetssystemet, Paraplyet, som en del av ett hemtjänstbeslut. Det innebär att samtliga brukares akter måste granskas för att få ett värde på andelen omsorgstagare som har en genomförandeplan där sociala aktiviteter ingår.

Se även uppföljning av indikator "andel omsorgstagare, inom äldreomsorgen, som har en genomförandeplan".

Andel över 75 år som erbjudits förebyggande hembesök	100 %	100 %	tas fram 2009	2009
--	-------	-------	---------------	------

Kommentar: Beställarenheten, omsorgen om äldre, skickade ut skriftliga inbjudningar i juni månad till alla som fyllde 75 år under 2009. Brevet innehöll inbjudningar till två informationstillfällen om vad äldreomsorgen kan erbjuda samt möjlighet till ett förebyggande hembesök, där den enskilde kan få mer personligt riktad information. Fem personer av 146 ville få hembesök/kontakt med enheten. Informationstillfällena hölls på Ekens aktivitetscenter där möjlighet gavs att prova på Ekens aktiviteter. Biståndsbedömare, sektionschef på beställarenheten, syn- och hörselinstruktör, anhörigkonsulent, "fixaren", fritidspedagog från Eken, aktivitetsprojektets projektledare samt verksamhetscontroller deltog. Ca 30 pensionärer kom för att lyssna och var nöjda med informationen.

Andelen nöjda omsorgstagare (äldreomsorg)	78 %	90 %	79 %	2009
---	------	------	------	------

Kommentar: Enligt Äldreförvaltningens centrala brukarundersökning till samtliga hemtjänstkunder i Skärholmen inkl Skärholmens servicehus är 79 % (ordinarie boende totalt) nöjda med hemtjänsten.

Enligt Stadsledningskontorets centrala brukarundersökning till samtliga boende på stadsdelens boenden är andel nöjda omsorgstagare som bor på Sättra samt Vårbergs vård- och omsorgsboende 75%.

Hemtjänsten inkl servicehuset och Sättra samt Vårbergs vård- och omsorgsboende får efter viktning av resultaten 78 % nöjda omsorgstagare.

Anhörigas upplevelse av hur anhörigstödet fungerar	69 %	90 %	61 %	2009
--	------	------	------	------

Årsredovisning Nämnd

XAdressX
 Telefon XTelefonX
 XEpostX

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Kommentar: På uppdrag av äldreförvaltningen har stadsdelsförvaltningen skickat ut en stadsdelsgemensam enkät till samtliga anhöriga som vårdar en närstående. Enkäten skickades ut i oktober månad till 142 personer. Svarsfrekvensen var 58 %. Sammanställningen visar att 69 % av de tillfrågade är nöjda med hur anhörigstödet fungerar, ytterligare 23 % är nöjda till viss del. Stadens årsmål om 61 % uppnås. Förvaltningens årsmål på 90 % uppnås inte. Resultatet av enkäten kommer att användas för att utveckla anhörigstödet under 2010.

Antal besök på öppna dagverksamheter för äldre	7 913 st	5 000 st	tas fram 2009	2009
--	----------	----------	---------------	------

Kommentar: Ekens öppna aktivitetscenter har haft 7913 besökare under 2009. Årsmålet på 5000 besökare är uppnått (160%).

Antal ej verkställda beslut enligt LSS eller Sol, exkl. de som frivilligt kvarstår i kö i avvaktan på ett valt boende (äldreomsorg)	0 st	0 st	0 st	2009
---	------	------	------	------

Antal ej verkställda domar (äldreomsorg)	0 st	0 st	0 st	2009
--	------	------	------	------

Antal stadsdelsnämnder som erbjuder dagsutflykter för äldre	1 st	1 st	14 st	2009
---	------	------	-------	------

Kommentar: Tre dagsutflykter har erbjudits 2009, till Taxinge slott, Hågelby Gård och Klubbensborg. Vid Klubbensborg bjöds det på jultallrik.

Antal äldre som fått hjälp i form av vaktmästarservice	82 st	60 st	2533	2009
--	-------	-------	------	------

Kommentar: Vaktmästaren arbetar nu i nära samarbete med hemtjänsten i stadsdelen för att nå ut till fler äldre. 82 st äldre personer har fått hjälp under 2009, vilket har resulterat i 155 uppdrag.

Antal öppna dagverksamheter för äldre	2 st	1 st	30	2009
---------------------------------------	------	------	----	------

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Kommentar: Skärholmens servicehus har ett öppet aktivitetscenter, Eken. Från och med april 2009 finns dessutom ett anhörigcafé/möteslokal som har startats genom stadsdelens anhörigprojekt. Caféet/möteslokal har öppet varje helgfri måndag mellan kl. 13.00-16.00.

<ul style="list-style-type: none"> ● Brukarnas nöjdhet med bemötande från biståndshandläggare 	82 %	80 %	tas fram av nämnden	2009
--	------	------	---------------------	------

Kommentar: Äldreförvaltningens centrala brukarundersökning till samtliga hemtjänstkunder visar att 82 % av brukarna är nöjda med bemötandet från biståndsbedömarna i Skärholmen. (2008 var resultatet 77 % nöjdhet).

<ul style="list-style-type: none"> ● Omsorgstagarnas upplevelse av trygghet 	81 %	80 %	tas fram 2009	2009
--	------	------	---------------	------

Kommentar: Enligt Äldreförvaltningens centrala brukarundersökning till samtliga hemtjänstkunder i Skärholmen inkl Skärholmens servicehus är 81 % (ordinarie boende totalt) nöjda med hemtjänstens förmåga att skapa trygghet. Skärholmen totalt ligger över stadens snitt. Bredäng hemvård 69 %, Skärholmen hemvård 90 %, Sättra hemvård 88 %, Vårberg hemvård 80 % och Servicehuset 84 %.

Enligt Stadsledningskontorets centrala brukarundersökning upplever 77 % av de boende trygghet på Sättra samt Vårbergs vård- och omsorgsboende.

Hemtjänsten inkl servicehuset och Sättra samt Vårbergs vård- och omsorgsboende får efter viktning ett resultatet på 81 %.

<ul style="list-style-type: none"> ◆ Upplevelsen av maten och måltidssituationen 	62 %	72 %	72%	2009
---	------	------	-----	------

Kommentar:

Enligt Äldreförvaltningens centrala brukarundersökning till samtliga hemtjänstkunder i Skärholmen inkl Skärholmens servicehus är 62 % (ordinarie boende totalt) nöjda med maten och måltidssituationen. Positivt är att Sättra hemvårdskunder är 100 % nöjda. Bredäng hemvård 60 %, Skärholmen hemvård 38 %, Sättra hemvård 100 %, Vårbergs hemvård - och Servicehuset 58 %.

Enligt Stadsledningskontorets centrala brukarundersökning tycker 68 % att måltiderna är en trevlig stund på dagen av de boende som bor på Sättra samt Vårbergs vård- och omsorgsboende.

Hemtjänsten inkl servicehuset och Sättra samt Vårbergs vård- och omsorgsboende får efter viktning av resultatet 62 %.

Resultaten kommer att analyseras och åtgärder kommer att vidtas för att öka nöjdheten av maten och måltidssituationen.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
------------------	------------	-----------	-----------

Årsredovisning Nämnd

XAdressX
 Telefon XTelefonX
 XEpostX

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<p>Bidra till ökad samverkan mellan</p> <ul style="list-style-type: none"> ● socialtjänst, skola och föräldrar samt med polis och föreningar <p>Kommentar: Samverkansforum är sedan några år stadsdelsnämndens modell för strukturerad samverkan inom stadsdelen med lokala samverkansfora bestående av förskola, skola, fritid, socialtjänst, polis m.fl. i Skärholmens samtliga fyra stadsdelar. Barn- och mödrahälsovården har hittills saknats som deltagare - att involvera landstinget kommer att vara en fortsatt prioriterad fråga. Totalt har 31 samverkansfora genomförts inklusive fem övergripande för chefer. Effektiv samverkan är en långsiktig process. Årets uppföljning i form av en enkät till samtliga deltagare, har visat att utvecklingen gått framåt. T.ex. har återkoppling från samverkansfora till verksamheterna tagit form. Samverkansvinsterna har beskrivits utifrån effektivitet, förbättrade handläggningsrutiner, ökad kunskap om uppfostringsvåld och utvidgat nätverk med kunskap om andra verksamheters arbete. Rutiner för anmälan från förskola/skola och fritid till socialtjänsten har utarbetats under året. Av Preventionscentrum Stockholm, har Skärholmen beviljats medel för utvärdering av samverkansmodellen. Denna görs av forskare från Örebro universitet och beräknas vara klar i början av 2010.</p>	2007-01-01	2010-12-31	
<p>Se över organisationen för</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ verksamhetsområdet och där så behövs anpassa den för att stödja ett valfrihetssystem <p>Kommentar: Socialpsykiatrin kommer att upphandlas i konkurrens när effekterna av det nya pengsystemet visas. I detta sammanhang kommer organisationen att ses över. Beställarna köper insatser av olika aktörer i enlighet med valfrihetssystemet.</p>	2009-01-01	2009-12-31	
<p>Stadsdelsnämnderna ska samverka i</p> <ul style="list-style-type: none"> ● planering och utbyggnad av olika boendeformer för personer med psykiska funktionsnedsättningar <p>Kommentar: Stadsdelens socialpsykiatri samverkar med bostadsföretag för att finna olika boendeformer för personer med psykiska funktionsnedsättningar. Under 2009 har en ny gruppbostad för målgruppen färdigställts.</p>	2008-01-01	2010-12-31	
<p>Stadsdelsnämnderna ska upprätta lokala</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ samverkansöverenskommelser mellan nämndens verksamheter och utbildningsnämnden <p>Kommentar: Den övergripande samverkansöverenskommelse som träffats mellan stadsdelsnämnden, utbildningsnämnden och polismyndigheten har konkretiserats och resulterat i ett lokalt avtal om samverkan, som undertecknats av representanter för alla de verksamheter som deltar i stadsdelens samverkansfora.</p>	2009-01-01	2009-12-31	

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<p>Utveckla och prioritera det drogpreventiva förebyggande arbetet bland barn och ungdomar</p> <p>Kommentar: <i>Preventionssamordnaren</i> driver det långsiktiga preventiva arbetet i alla stadsdelens verksamheter. Antilångningskampanjer och folköls- och tobakstillsyn har genomförts. Totalt har 47 tillsynsbesök gjorts. Tillsammans med närpolisen har också gjorts fyra inköpsstudier av folköls- och tobaksförsäljningen. En satsning har gjorts på utbildning om "Droger, tecken, symtom" för samarbetspartners internt och externt. Preventionssamordnaren är involverad i det förebyggande arbetet internt och externt och har fungerat som koordinator i <i>Skärholmens lokala brottsförebyggande råd</i> (polis, stadsdelsförvaltning, brandmyndighet, kyrkan, bostadsbolag). Lokala Brå, har haft fyra möten. Dessutom har åtta medborgarmöten ägt rum i Skärholmens fyra stadsdelar, då lokala Brå inbjudit till <i>medborgardialog</i>. Dessa möten har efterföljts av <i>trygghetsvandringar</i>. Under året har även två <i>trivselvandringar</i> genomförts med ungdomar i åldern 12-16 år. Lokala Brå har reviderat åtgärdsplanen för minskad brottslighet och ökad trygghet och här inarbetat Stockholmsenkäten och Trygghetsmätningen i Stockholms stad.</p>	2007-01-01	2010-12-31	
<p>Utbyggnad och utveckling av variation i utbudet av boenden enligt LSS ska fortgå och intensifieras</p> <p>Kommentar: Stöd till personer med funktionsnedsättning i Skärholmen har, och har haft, en omfattande byggnation av bostäder för att möta det behov som personer som beviljas insatsen 9 § 9 enligt LSS (Lagen om Stöd och Service för vissa funktionshindrade) i syfte att ersätta boenden som inte helt uppfyllt standard och krav och för att erbjuda nya personer bostad.</p> <p>2006 byggdes lägenheter för 10 personer i två LSS gruppboendestäder (Ekholmen och Bogsätra). Nio av de personer som flyttat in kom från boenden som inte hade fullgod standard och en person kom ny. Både Ekholmen och Bogsätra avser personkrets 1 enligt LSS.</p> <p>2008 byggdes lägenheter för 12 personer i två LSS gruppboendestäder (Svanholmen och Högsätra). En av de personer som flyttat in kom från ett boende som inte hade fullgod standard och 11 personer kom nya. Svanholmen avser personkrets 2 enligt LSS och Högsätra avser personkrets 1 enligt LSS.</p> <p>2009 byggs lägenheter för 6 personer i en LSS gruppboendestad (Bysätra). Två av de personer som flyttat/flyttar in kom från ett boende som inte hade fullgod standard och fyra personer kom/kommer nya. Bysätra avser personkrets 1 enligt LSS. I och med att Bysätra byggts har samtliga personer på LSS gruppboendestäder i Skärholmen fullgoda lägenheter.</p> <p>2010 byggs lägenheter för 14 personer i två LSS gruppboendestäder (arbetsnamn Djursätra 1 och Djursätra 2). Samtliga personer som kommer att flytta in är nya. Djursätra 2 har formen av ett serviceboende. Både Djursätra 1 och 2 avser personkrets 1 enligt LSS.</p>	2008-01-01	2010-12-31	

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<ul style="list-style-type: none"> Alla boende på vård- och omsorgsboende har rätt till utevistelse 	2008-01-01	2010-12-31	
<p>Kommentar: Ekens aktivitetscentrum har promenader inplanerade två gånger i veckan. Servicehuset har en resursperson (trygghetsanställd) som dagligen går ut med de personer som önskar ta en promenad, gå ut och handla eller uträtta ärenden. Utevistelse för personer som har promenad som beviljad insats planeras i den enskildes genomförandeplan. Dokumentation om boendes behov av promenader ska förbättras. Alla boenden på Sättra vård- och omsorgsboende har erbjudits utevistelse i enlighet med de individuella genomförandeplanerna. Under hösten har den färgskiftande trädgården inbjudit till promenader. Barnens lek på gården har glatt många av de äldre vid utevistelsen.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Andelen timanställda i personalgrupperna ska minska 	2008-01-01	2010-12-31	
<p>Kommentar: Andelen timanställda i personalgrupperna har minskat under 2009. I samband med övertalighetsförhandlingarna inom omsorgen om äldre startades en personalpool. Personalen som ingår i poolen arbetar som vikarier inom omsorgen om äldre och stöd till personer med funktionsnedsättning.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Dagkollo ska erbjudas äldre 	2008-01-01	2010-12-31	
<p>Kommentar: Tre dagsutflykter har erbjudits äldre under 2009, se tidigare redogörelse.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Erbjuda alla över 75 år, som inte är beviljade annan insats, ett förebyggande hembesök i samarbete med landstinget 	2008-01-01	2010-12-31	
<p>Kommentar: Se tidigare redogörelse, sid 50.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Genomföra insatser för att förbättra matkvaliteten och måltidsupplevelsen 	2008-01-01	2010-12-31	
<p>Kommentar: Under 2009 har tecknade stadsdelsförvaltningen ett nytt måltidsavtal efter upphandling. De äldre erbjuds en välkomponerad och vällagad mat med möjlighet att välja mellan två rätter. Kostrådet och leverantören Carema Äldreomsorg AB kom gemensamt överens om en varierad femveckorsmatsedel. Kostrådet träffades regelbundet en gång i månaden.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> Genomföra kompetensutvecklingsinsatser, särskilt inom demensområdet 	2008-01-01	2010-12-31	

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<p>Kommentar: På Sätra vård- och omsorgsboende finns det sex utbildade Silviasystrar (utbildade i specialisering i demensvård för undersköterskor, 60p). Ytterligare fyra medarbetare går utbildning till Silviasystrar idag. Flertalet medarbetare har deltagit när föreläsningar har arrangerats av demensförbundet.</p> <p>Inom öppen hemtjänst finns det en spetskompetensgrupp som har varit på sex utbildningstillfällen inom demensområdet under 2009.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> ☒ Hemtjänstpersonal ska erbjudas handledning 	2008-01-01	2010-12-31	
<p>Kommentar: Den öppna hemtjänstens medarbetare får kontinuerlig handledning.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> ☒ Informera om möjligheter att välja utförare och boende 	2008-01-01	2010-12-31	
<p>Kommentar: Biståndsbedömarna, omsorgen om äldre, arbetar dagligen med att informera de som beviljats insatser inom valfriheten, dvs hemtjänst, särskilt boende samt sedan 1 juli även i dagverksamhet. Enheten har en utförarkatalog som lämnas vid hembesök/vårdplanering.</p> <p>Varje biståndsbedömare inom, stöd till personer med funktionsnedsättning, informerar den enskilde brukaren om valfriheten kring daglig verksamhet, boende och korttidsverksamhet. Det sker vid första möte eller vid uppföljningstillfällen. Stadsledningskontoret har också utarbetat en broschyr om valfriheten som kommer att skickas ut till våra brukare.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> ☒ Införa en samlad redovisning av Lex Sarah och Lex Maria anmälningar 	2009-01-01	2009-12-31	
<p>Kommentar: Stadsdelsövergripande rutiner vid anmälan och utredning om allvarliga missförhållanden enligt Lex Sarah har arbetats fram inom omsorgen om äldre och stöd till personer med funktionsnedsättning. Socialpsykiatrin har varit med och granskat och kommit med synpunkter. Rutinerna omfattar även socialpsykiatrins verksamheter. Rutinerna presenterades i stadsdelsnämnden den 27 augusti 2009. En mall för samlad redovisning av Lex Sarah finns med som bilaga. En samlad redovisning av Lex Maria görs idag.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> ☒ Nämnderna ska vidta åtgärder för att öka antalet verksamheter som drivs i samarbete med frivilligorganisationer 	2009-01-01	2009-12-31	
<p>Kommentar: Stadsdelsförvaltningen har inte fått gehör på försök att involvera frivilligorganisationer till verksamheten.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> ☒ Stadsdelsnämnderna ska redovisa exempel på hur den enskildes delaktighet i måltidsplaneringen möjliggörs 	2009-01-01	2009-12-31	

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
------------------	------------	-----------	-----------

Kommentar: Vid stadsdelens vård- och omsorgsboenden den enskilde kunnat välja mellan två maträtter varje dag. Den enskilde har vid intresse och dagsform kunnat delta i måltidsplaneringen samt hjälpa till med dukning, vika servetter mm.

I den öppna hemtjänsten är det den enskilde kunden som i de flesta fall skriver sin inköpslista och ger till enhetens medarbetare. Endast i de enskilda ärenden, som behöver extra hjälp med sin planering pga ex kognitiv nedsättning, planerar enhetens medarbetare vad som ska köpas.

De boende på servicehuset bestämmer själva hur måltiden ska se ut. För de boende som har behov av hjälp med sina måltider, och som har bistånd för detta, upprättas i samråd mellan den boende och dennes kontaktman en genomförandeplan, som beskriver hur insatsen ska utföras. De boende väljer själv om de önskar att en måltid tillagas i hemmet eller om de vill hämta en matlåda från restaurangen. De boende styr själv över när måltiden ska ätas. Många boende väljer att äta huvudmålet i restaurangen. För de som har särskilda behov av stöd vid måltid finns "Matstugan", som har serverar frukost och lunch.

Stadsdelsnämnderna ska se över sin	2009-01-01	2009-12-31
☒ samverkan med landstinget i syfte att förbättra korttidsvård och rehabilitering		

Kommentar: Beställarenheten deltar i regelbundna möten med landstinget i syfte att förbättra korttidsvård och rehabilitering.

Stadsdelsnämnderna ska ta fram införandeplan för ParaSol, SchemOs och	2009-01-01	2009-12-31
☐ ParaGå och lämna rapport om genomförandet i samband med tertialrapport 1		

Kommentar: Införandeplan är framtagen.

Stadsdelsnämnderna ska, utifrån medarbetarsamtal med personal inom	2009-01-01	2009-12-31
☒ äldreomsorgen, redovisa vilket behov av utbildning som finns		

Kommentar:

Beställarenheten, omsorgen om äldre, påtalar behov av utbildning inom följande områden: verksamhetssystemet Paraplyet, avgiftshantering, kunskaper om psykiska funktionshinder, demenssjukdomar och utredningsteknik. Sätra vård- och omsorgsboende påtalar behov av utbildning inom demens speciellt för de medarbetare som kommer från Vårbergs vård- och omsorgsboende.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<p>Stadsdelsnämndernas medarbetare inom äldreomsorgen ska under våren 2009 ges möjligheter att delta i utbildningar som</p> <p>☒ avser grundutbildning, språkutbildning, ledarskapsutbildning eller delta i andra insatser som är motiverade i syfte att höja kvaliteten i äldreomsorgen</p> <p>Kommentar: Chefer och medarbetare deltar i stadens satsningar för kompetenshöjningar inom äldreomsorgen. Enheterna har låtit så många medarbetare som möjligt att delta i vårdutbildningar med språkstöd. Skärholmens stadsdel nyttjade 45% av stadens utbildningsplatser under våren 2009.</p>	2009-01-01	2009-07-01	
<p>☒ Tillhandahålla vaktmästartjänster för äldre, "fixare", för alla som fyllt 75 år</p> <p>Kommentar: Stadsdelsförvaltningen har en vaktmästartjänst för äldre "fixare". Information och reportage om fixartjänsten har gått ut i lokalpressen. Broschyrer om tjänsten har delats ut till hemtjänstmottagare genom hemtjänstpersonalen och anhörigprojektet. Biståndsbedömarna informerar de äldre som de har kontakt med om att tjänsten finns. "Fixaren" medverkade i de två informationsmötena som anordnades för de personer som fyller 75 år under 2009.</p>	2008-01-01	2010-12-31	
<p>☒ Utveckla kunskaper i svenska hos vård- och omsorgspersonalen med svenska som andraspråk</p> <p>Kommentar: Sammanlagt 20 medarbetare har gått utbildning i vårdsvenska för att kunna komma in på grundutbildningsprogrammet, vilket ökar utsikterna för att öka andelen omsorgspersonal med grundutbildning.</p>	2009-01-01	2010-12-31	
<p>☒ Utveckla valfriheten inom äldreomsorgen</p> <p>Kommentar: Den 1 juli 2009 utökades valfrihetssystemet till att även omfatta dagverksamheter i staden.</p>	2008-01-01	2010-12-31	
<p>☒ Utveckling och behovsanpassning av vård- och omsorgsboenden ska fortgå</p> <p>Kommentar: Skärholmens stadsdelsförvaltning har under flera år utfört behovsanpassning av vård- och omsorgsboendena och genomfört erforderliga avvecklingar. Under 2009 har Vårbergs sjukhem avvecklats. Vid Skärholmens servicehus har en helrenovering startat under 2009, servicehuset kommer att övergå till ett Trygghetsboende under 2010.</p>	2008-01-01	2010-12-31	
<p>☒ Vård- och omsorgsboenden ska ha en plan för sociala aktiviteter</p>	2009-01-01	2009-12-31	

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
<p>Kommentar: Den enskildes genomförandeplan utgör plan för de sociala aktiviteter som man vill delta i. På respektive enhet finns minst ett aktivitetsombud som ansvarar för aktiviteter enligt uppgjort schema. De större gemensamma aktiviteterna sker i gemenskap i dagverksamhetens lokaler.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> ● Vård- och omsorgspersonal erbjuds grundutbildning 	2008-01-01	2010-12-31	
<p>Kommentar: Samtliga enheter arbetar aktivt med att öka andelen omsorgspersonal med grundutbildning. Sammanlagt 20 medarbetare har gått utbildning i vårdsvenska för att kunna komma in på grundutbildningsprogrammet.</p> <p>På Sättra vård- och omsorgsboende har 110 medarbetare grundutbildning av totalt 137, dvs 80 %. Detta är en ökning sedan tertial 1 från 107 personer (78 %) med utbildning. Ytterligare medarbetare har under hösten påbörjat en utbildning, några har avslutat sin utbildning i december 2009.</p> <p>Skärholmens servicehus har tre långtidsjukskrivna personer med sjukersättning som saknar utbildning och som i dagsläget inte kan anmälas på någon utbildning. En personal är långtidssjukskriven, en person är föräldraledig och en person går på egen hand undersköterskeutbildning. Tre personer utan grundläggande utbildning har mindre än fyra år kvar till pension, två dem kommer att gå i pension under 2010. 38 medarbetare har grundutbildning av totalt 52, dvs 73 %.</p> <p>Den öppna hemtjänsten har tidigare redovisat antalet utbildade medarbetare efter den norm som Kompetensutvecklingsinstitutet lade, de ansåg inte att de äldre utbildningarna som medarbetare gick under 1980- och 1990 talet hade tillräckligt höga poäng och räknades därför inte. Detta har medfört att enheten har haft en låg utbildningsnivå. När enheten räknar de medarbetare som har någon form av vårdutbildning blir det 42 medarbetare av totalt 50, dvs 84 %.</p> <p>På Vårbergs vård- och omsorgsboende har utvecklats under 2009. På enheten för personer med Huntingtons sjukdom har 100% en grundutbildning.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> ● Öppna dagverksamheter och träffpunkter ska erbjudas äldre 	2008-01-01	2010-12-31	
<p>Kommentar: Stadsdelsförvaltningen driver ett välbesökt öppet aktivitetscenter, Eken för äldre i Skärholmens stadsdelsområde. Eken hade 7913 besökare under 2009. Anhörigprojektet har startat ett anhörigcafé, efter önskemål från anhöriga i stadsdelen. Caféet har öppet varje helgfri måndag kl 13-16 på Måsholmstorget, föreläsare har bjudits in och besökarna har ökat stadigt sedan starten.</p>			
<ul style="list-style-type: none"> ☑ I samarbete med stadsdelsnämnderna implementera vägen-vidare-garanti 	2009-01-01	2009-12-31	

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
------------------	------------	-----------	-----------

Kommentar: Inom förvaltningen finns samordning av insatser som följer individens behov att successivt kunna klara ett eget boende. Den första signalen kommer till vår mottagningsenhet och därifrån slussas individen vidare, när det behövs, för att få rätt insats i sin ambition att klara sitt liv själv. De olika enheterna samverkar många gånger i långa processer som kan gå via behandlingshem, "egna medelinsatser", skuldsanering, träningsboende och stöd i boendet, ekonomiskt bistånd och arbetsträning. Vi har insatser som följer klientens behov att successivt klara ett eget boende.

NÄMNDMÅL:**Förskola, socialtjänst och fritid samverkar med skola, föräldrar, polis och föreningar kring barn och unga**

● Uppfylls helt

I stadsdelsförvaltningen samverkar förskolan, förskoleklass, skola, fritidshem, familjer, socialtjänst och andra aktörer för att barnens uppväxtvillkor ska bli så bra som möjligt samt för att främja en bra övergång för de blivande skolbarnen och deras föräldrar. För fritidsverksenheten är föräldrar och skola de viktigaste samarbetspartners i arbetet med att ge barn och ungdomar en god fritid. Föräldrarna bjuds in att besöka ungdomarnas mötesplatser.

Alla verksamheter har ett nära samarbete med föräldrar, skolor och polis.

Under året har även diskussioner förts om föreningarnas betydelse och en ökad kontakt med föreningar har skett. Detta är dock ett utvecklingsområde för 2010.

NÄMNDMÅL:**Förskola, socialtjänst och fritid samverkar med skola, föräldrar, polis och föreningar kring barn och unga.**

● Uppfylls helt

Se ovan.

NÄMNDMÅL:**Stadsdelsnämnden arbetar med förebyggande och tidiga insatser för barn och unga för att trygga en positiv social utveckling.**

● Uppfylls helt

Fältverksamheten arbetar uppsökande och förebyggande med ungdomar 12-19 år i samverkan med skola, kultur/fritid, polis och föräldrar samt genom utbud av olika aktiviteter. Fältassistenternas närvaro på internet har ökat genom webbsidorna facebook, playahead och stockholm.se. Ungdomsmottagningen arbetar förebyggande och utåtriktat. Stödet till ungdomar sker både i grupp och

individuellt. En stor del av verksamheten innebär enskilda stödjande och rådgivande samtal med ungdomar för att förhindra psykosocial ohälsa och främja en god psykosocial utveckling. När insatser behövs har vi i första hand sett över möjligheterna att tillgodose dessa behov inom stadsdelens egna öppenvårdsresurser. En stor andel av barn, ungdomar och deras familjer har fått öppenvårdsinsatser genom FNG (familj och nätverksgruppen) och Team 127 (som arbetar med unga som har utvecklat ett destruktivt beteende). Ungdomsmottagningen har via sina klassbesök en möjlighet att nå barn och unga tidigt. Vi de öppna hus som mottagningen har 2 gånger i veckan så träffar alltid kuratorn ungdomen innan dom går till barnmorskan. Vid dessa möten kan även kuratorn uppmärksamma barn och unga som behöver få stöd.

Genom olika former av samverkan mellan bl a socialtjänst, förskola, fritid, skola, polis, BUP, mödra- och barnhälsovård har arbetet med att tidigt uppmärksamma barn, unga och deras familjer som har stora bekymmer utvecklats. Genom att stärka familj och nätverk har möjligheten till en positiv social utveckling ökat för familjerna.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☒ Stadsdelen ska utforma aktiviteter mot det ökade narkotikabruket bland ungdomar.	2009-01-01	2009-12-31	

Kommentar: Stadsdelens preventionssamordnare har ansvarat för att ta fram ett åtgärdsprogram för att bekämpa narkotikabruket bland ungdomar. Åtgärdsprogrammet är avsett för personal, som arbetar med barn, ungdomar och unga vuxna i stadsdelen. Åtgärderna inarbetas i det lokala "Tobaks-, alkohol- och narkotikapolitiska handlingsprogrammet". Revidering av programmet har påbörjats och beräknas vara klart i början av 2010. Utbildning i "Tecken, droger och symptom" har vid flera tillfällen genomförts för personal i förskolor, skolor inkl. gymnasiet, socialtjänst, fritid och bostadsbolag, ca 150 personer har deltagit. En särskild utbildningsdag har anordnats för ungdomsmottagningarna i Skärholmen, Hägersten/Liljeholmen, Tyresö och Huddinge om "riskbruk och missbruk".

Inom ramen för UNG (Ung nattvandring) har fältassistenter arbetat med att förebygga våld och bruk av droger, 25 nya unga nattvandrare har diplomerats. Familjevården har stärkt sin närvaro i familjehemmen genom handledning och tidiga insatser när barn och ungdomar visat tecken på en tillåtande attityd till missbruk och kriminalitet. Handlingsplaner har då gjorts för samverkan familjehem, föräldrar, barn, skola, socialtjänst. I utredningsarbetet har använts ADAD (Adolescent Drug Abuse Diagnosis), en standardiserad intervju för ungdomar, där särskilda problemområden identifieras, bl.a. alkohol och narkotika. Ungdomsmottagningen har använt AUDIT (Alcohol use disorders identification test), ett frågeformulär med god träffsäkerhet när det gäller tidig identifiering av skadligt drickande.

NÄMNDMÅL:
Stadsdelsnämnden arbetar med sociala och förebyggande insatser för att trygga och säkra de äldres livssituation.

◆ Uppfylls delvis

Vaktmästarservice, syn- och hörselinstruktör, riskbedömningar samt ett brett och varierat utbud av aktiviteter, är den del av satsningen med sociala och förebyggande insatser för att trygga och säkra de äldres livssituation. I stadsdelsförvaltningen finns Medicinskt ansvarig sjuksköterska, som inom ramen för hälso- och sjukvårdslagen följer upp vårdkvalitet och säkerhet.

Riskbedömningarna bör förbättras genom bättre systematik och uppföljning.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Alla äldre som flyttar in till äldreboenden ska få riskbedömning kring fall (Downton fallindex), nutrition (MNA-test), trycksår (Modifierad Notronskala) och inkontinens (enligt gällande vårdprogram)	2009-01-01	2009-12-31	

Kommentar:

Totalt under 2009 har riskbedömningar utförts enligt följande på Sättra, Vårberg och servicehuset:

Riskbedömning för fall (med bedömningsinstrumentet Downton fallrisk index, DFRI) 50 %

Riskbedömning för trycksår (med bedömningsinstrumentet modifierad Norton) 51 %

Riskbedömning för malnutrition/undernäring (med bedömningsinstrument MNA) 33 %

Andelen boende med individuellt utredd inkontinens uppgår till 29 %.

Under hösten har MAS (Medicinskt ansvarig sjuksköterska) bl a gått genom den lokala riktlinjen för riskbedömningarna (fall, trycksår och malnutrition) samt själva bedömningsinstrumenten.

NÄMNDMÅL:
Stadsdelsnämnden har en boendekedja för socialt utsatta personer, från hemlöshet till eget kontrakt

● Uppfylls helt

Stadsdelsförvaltningen har samordnade insatser för individen för att denne successivt ska kunna klara ett eget boende. Det kan vara långa processer som kan gå via behandlingshem, "egna medelinsatser", skuldsanering, träningsboende och stöd i boendet, ekonomiskt bistånd och arbetsträning.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Stadsdelsförvaltningen ska arbeta med evidens- och kunskapsbaserade metoder	2009-01-01	2009-12-31	

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Kommentar: Inom förvaltningen följer vi socialstyrelsens Nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevård och arbetar systematiskt med ASI (Addiktion Severity Index), CRA och återfallsprevention i behandlings och uppföljningsarbete. När vi beslutar om insats väljer vi en insats som är erkänd som metod. När det gäller försörjningsstöd och socialpsykiatri finns inte evidens för de arbetssätt vi har.

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämnden lyssnar till brukarnas egna önskemål och skapar förutsättningar för ökad självständighet och delaktighet i samhället.

● Uppfylls helt

Inom stadsdelsnämndens samtliga verksamheter (förskola, fritid, äldreomsorg, service och omsorg till funktionsnedsatta) väljer brukarna själva vilken omsorg, pedagogik och insats de önskar. I de fall brukaren har svårt att formulera sina önskningar och behov får de hjälp av biståndsbedömare och annan personal.

Alla brukare inom omsorgen om äldre och stöd till personer med funktionsnedsättning ska ha en genomförandeplan där brukarnas egna önskemål ska framgå.

LSS gruppbofasta har startat upp ett centralt brukarråd för de brukare som bor i gruppbofasterna i Skärholmen.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
----------------------	------------------	--------	--------

■ Andel uppdaterade genomförandeplaner	62,5	95 %	2009
--	------	------	------

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
----------------------	------------------	--------	--------

Kommentar:

Redovisas under tidigare KF-indikator under mål 2.3.

Enheten har fått in totalt 53% genomförandeplaner under 2009. 2008 var motsvarande siffra 48% dvs en ökning med 5%-enheter. Av 153 SoL insatser har 81

genomförandeplaner inkommit (53% %) och av 333 LSS insatser har 180

genomförandeplaner inkommit (54 %). Detta gäller både interna och externa utförare.

Med aktuell genomförandeplan menas den som svarar på den senaste beställningen.

Ungefär samma motsvarighet som under 2008.

Ett flertal insatser enligt SoL eller LSS kan beviljas för en och samma person. Det betyder att en person kan ha 3 genomförandeplaner beroende på beviljade insatser.

De utförande verksamheterna har olika ambitionsnivå vad gäller kvalitet i planerna och att inkomma i tid med genomförandeplaner. Vissa insatser har färre eller inga planer som t ex Korttidstillsyn för barn över 12 år (fritids).

Inkomna genomförandeplaner för hemtjänst var 60% mot förra årets 51%.

Handläggarna ser till att planerna inkommer inom viss tid. I beställning av insats till utföraren, skrivs in i att genomförandeplan ska upprättas och lämnas till enheten för kännedom. Enheten har även upprättat en påminnelseblankett för detta ändamål. Enheten får även in andra s k planer men som inte är regelrätta genomförandeplaner enligt lagstiftningen. De kan kallas handlingsplaner, arbetsplaner etc. Innehållsmässigt oftast mycket likvärdiga det vi kallar genomförandeplan. Vi vill poängtera att våra egna LSS utförarverksamheter i stadsdelsförvaltningen har mycket hög ambitionsnivå och antalet genomförandeplaner är hög.

Rent generellt kan vi se att upprättandet av genomförandeplaner inte är en prioriterad uppgift av utförare. I brukarenkät för 2009 framgår att 41 % av de tillfrågade kände till att en genomförandeplan skall upprättas inom 14 dagar från det att de fått sin hjälp beviljad (enligt avtal). Resterande kände inte till detta eller hade inte upprättat någon plan.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Kvalitetssystem, rutiner och dokumentation	2009-01-01	2009-12-31	
☒ ska finnas på alla enheter och ska säkerställas och utvecklas.			

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Kommentar: Beställarenheten granskades av Stockholms stads äldreomsorgsinspektörer under november månad. Granskningen visade ett mycket gott resultat. De granskade akterna håller en god kvalitet samt en tydlig och bra ordning. Inspektörerna lyfte fram att utredningarna är välskrivna och kan användas som goda exempel.

Under 2009 har Skärholmens servicehus haft fokus på läkemedelshantering. Alla signeringar har granskats av sjuksköterskor och lämnats till verksamhetschefen för kännedom. Under januari hade 92 signeringar glömts trots att läkemedel var givet. Siffran har sjunkit konstant månadsvis och i juni saknades 24 signeringar. Servicehusets rutinpärm uppdateras regelbundet. En ny arbetsrutin för året är månadsuppföljningar av sjukfrånvaro som har sammanställts av samordnaren.

Verksamhetsuppföljningar har genomförts på uppdrag av Äldrenämnden på samtliga verksamheter inom omsorgen om äldre. Uppföljningarna kommer att presenteras på stockholm.se/jamfor samt gå för kännedom till stadsdelsnämnden den 21/1 2010.

Stadsdelsförvaltningen ska erbjuda stöd och hjälp till vuxna och barn, som är ☒ utsatta för våld eller hot om våld inom familjen	2009-01-01	2009-12-31	
--	------------	------------	--

Kommentar: Beställarenheten, stöd till personer med funktionsnedsättning, är uppdelad i team, där ett team arbetar med barn och unga och ett med vuxna i syfte att belysa barnperspektivet bättre. Samarbetet med barn- och ungdomsenheten, i frågor om funktionshindrade barn- och ungdomar som har behov av socialt stöd har utvecklats. Under hösten startade samverkansträffar med handläggare och chefer inom verksamheten för personer med funktionsnedsättning och Barn och ungdomsenheterna inom loF för att bättre ta tillvara kunskaper om varandras områden och lära mer för att ge en rättssäker bedömning av rätt stöd av insats till den enskilde. Samverkan har också skett med vuxen-, psykiatri och försörjningsstöd i vuxenärenden som tangerar varandra och där behov av stöd av insats till den enskilde har funnits från olika enheter. Samarbetsformerna behöver dock förbättras och utvecklas vidare från alla berörda enheter.

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämnden möjliggör för individen att ta tillvara sina egna resurser och så långt som möjligt bli oberoende av socialtjänstens insatser.

Uppfylls helt

Alla verksamheter inom socialtjänsten ska bidra till att stödja den enskilde till att så långt som möjligt kunna leva ett självständigt liv. Forskning visar att sociala insatser under lång tid inverkar negativt på individens möjlighet att leva självständigt.

Inom stadsdelsförvaltningen har ett samarbete skett mellan olika verksamheter för att nå goda resultat. Vi har verkat för att möta klienten i

Årsredovisning Nämnd

XAdressX
Telefon XTelefonX
XEpostX

dennes utvecklingsfas. Extern och intern handledning har givits i syfte att utveckla arbetssätt. Rättssäkerhet, barnperspektivet, familjens och nätverkets betydelse, delaktighet och stöd för att tillvarata egna resurser har varit vägledande i arbetet. Vi har arbetat metodiskt med de risk- och skyddsfaktorer som framkommit i utredningarna för att ge rätt insats. I varje utredning har det sociala nätverket kartlagts som en resurs för att lyfta fram friska och skyddande faktorer.

Stadsdelen har en "Lokal handlingsplan för kvinnofrid avseende våldsutsatta kvinnor, män som utövar våld och deras barn" och en separat "Handlingsplan för personer som utsätts för tvång, hot och våld i hederns namn".

Handlingsplanerna innehåller stöd och anvisningar för anställda i olika verksamheter. Barn som bevittnat våld har erbjudits krissamtal enligt Trappan-metoden.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
■ Andel nätverksmöten före beslut om kontaktfamilj	42,86 %	100 %	Årsredovisning 2009
Kommentar: Beslut om kontaktfamilj har fattats för sex barn och en tonåring. Nätverksarbete har förekommit med familj, släktingar och övriga berörda för fyra barn. Tre barn saknade nätverk.			
■ Andel nätverksmöten före placering i familjehem	50 %	100 %	Årsredovisning 2009
Kommentar: Befintligt nätverk engageras alltid om det är möjligt i planeringen av insatser. Tjugo barn och ungdomar har placerats i familjehem under året. Sju var ensamkommande flyktingbarn som kommit till släktinghem, tre saknade nätverk i Sverige, nio var akut- eller jourplaceringar för kortare tid och en ungdom rörde omplacering, där nätverket var involverat.			
● Andel unga med beslutade insatser inom Team 127	67,14 %	60 %	Årsredovisning 2009

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
----------------------	------------------	--------	--------

Kommentar: Team 127 har funnits i drygt två år. I teamet ingår Uppis (Ung på praktik i Skärholmen), en mellanvårdsform för ungdomar med social problematik. Team 127 arbetar med evidensbaserade metoder och har utvecklat behandlingsmodeller som har stöd i forskning och bygger på erfarenhet av den specifika målgruppen - ungdomar med en komplex problembild av våld, kriminalitet eller missbruk och liten motivation till förändring. Teamet har prövat nya verktyg för kartläggning av problem och nätverk, risk- och skyddsfaktorer. Insatserna utvecklas fortlöpande och teamet har påbörjat arbetet med att skapa ett behandlingskoncept för "sluten öppenvård". Aktivt samarbete med institutioner och familjehem har bidragit till att placeringar förkortats. Några ungdomar har fått praktikplats genom Uppis och därefter gått vidare till fast arbete eller börjat skolan. I Uppis ingår uppdrag som ungdomscoach för ungdomar i grundskolan, där målsättningen är att genom tidigt stöd medverka till att ungdomarna går kvar i skolan. Team 127 har under året fått utbildning/handledning av en av Sveriges främsta forskare när det gäller kunskap om hur man når resultat med behandling av ungdomar i den aktuella målgruppen. Under hela året har totalt 47 ungdomar fått insatser inom Team 127. Öppenvård genom externa vårdgivare har köpts för 23 ungdomar, flera av dessa med psykiska svårigheter, som kräver andra insatser än den målgrupp som Team 127 ska arbeta med.

<ul style="list-style-type: none"> ● Andel utredningar inom Social omsorg om barn och unga där utredning sker enligt BBIC 	38 %	10 %	2009
--	------	------	------

Kommentar: Ca 190 utredningar har genomförts enligt BBIC helt eller delvis. Enligt rapport ur Paraplysystemet har 500 utredningar avslutats. (Av dessa ärenden registreras dock vissa som utredningar trots att det inte görs en regelmässig utredning, d.v.s. siffran är inte helt rättvisande).

<ul style="list-style-type: none"> ■ Antal avslutade insatser som utvärderats med hjälp av ASI. 	30	90	2009
--	----	----	------

Kommentar: ASI-intervjuer/-utredningar ska göras i samtliga fall vid missbruk. Paraplysystemet indikerar inte vilka individer som har missbruksproblematik, varför underlaget ovanstående värden tagits fram manuellt vilket är tids- och resurskrävande. Därför kan redovisat värde vara missvisande.

Åtgärd: ASI-net (ASI-dokumentation i Paraplyet) är under övergripande system- och programutveckling och är ännu inte funktionellt kompatibelt med Paraplysystemets statistikprogram. Vi avvaktar resultat och under tiden får vi räkna manuellt.

<ul style="list-style-type: none"> ■ Antal konsultativa samtal med personal inom förskola, skola och fritid tillsammans med vårdnadshavare, om barn som kan vara i behov stöd 	0	10	2009
--	---	----	------

Kommentar: Konsultativa samtal med socialtjänsten tillsammans med föräldrar/vårdnadshavare har inte efterfrågats.

Årsredovisning Nämnd

XAdressX
 Telefon XTelefonX
 XEpostX

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
Nämndens aktiviteter Alla nya familjehem ska ha fått ☒ grundutbildning innan de godkänns som familjehemsföräldrar och får uppdrag.	2009-04-30	2009-12-31	
Kommentar: Nya familjehem ska ha genomgått grundutbildning för att bli godkända, vilket inte alltid varit möjligt t.ex. när det gäller ensamkommande barn. Staden centralt anordnar numera utbildning speciellt anpassad för familjehem som tar emot barn de redan känner. Grundutbildning sker genom en utbildning för personer med svenska som modersmål, en för familjer som inte har svenska som första språk. Under 2009 har 20 barn/ungdomar placerats i familjehem. Av dessa har de flesta varit ungdomar som jourhemsplacerats för kortare tid i ett särskilt familjehem, där föräldrarna redan har grundutbildning. Sju barn/ungdomar har kommit som ensamma flyktingbarn till släktingar i stadsdelen. I dessa fall bemödar sig familjevården alltid om att motivera familjehemsföräldrarna att delta i grundutbildning.			
Alla utredningar inom Social omsorg om ☒ barn och unga ska ske enligt BBIC	2009-01-01	2009-12-31	
Kommentar: Grundutbildning i BBIC har genomförts för alla handläggare och implementeringen har pågått under 2009. Enheterna har arbetat aktivt för att kunskaperna i BBIC ska förbättras. Ett särskilt BBIC-team med chefer, lokala utbildare och paraplysamordnare följer utvecklingen.			
Stadsdelsförvaltningen ska arbeta med ☒ evidens- och kunskapsbaserade metoder	2008-10-30	2009-12-31	
Kommentar: Vi följer socialstyrelsens Nationella riktlinjer för missbruks- och beroendevård och arbetar systematiskt med ASI (Addiktion Severity Index), CRA och återfallsprevention i behandlings- och uppföljningsarbetet. När det gäller försörjningsstöd och socialpsykiatri finns inte evidens för arbetssätten vi har.			
Stadsdelsförvaltningen ska erbjuda stöd ☒ och hjälp till vuxna och barn, som är utsatta för våld eller hot om våld inom familjen	2008-10-30	2009-12-31	

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Kommentar: Ett handlingsprogram mot familjerelaterat våld har färdigställt och godkänts av stadsdelsnämnden 2009. Avsikten med programmet är att socialtjänst och polis ska kunna agera snabbare och att den som misstänker våld i hemmet ska våga anmäla och veta vart man vänder sig. I detta sammanhang bildades Fridagruppen bestående av handläggare, som har stor erfarenhet av frågor om kvinnofrid, hedersrelaterat förtryck och familjerelaterat våld. Gruppens uppdrag har varit att ge konsultation till socialsekreterare och bidra till kunskapsfördjupning. Stadsdelen har även en lokal handlingsplan för kvinnofrid och en handlingsplan mot hedersrelaterat våld och förtryck, vilka fungerar som arbetsinstrument och vägledning för personalen. Kvinnofridsprojektet Athena har fortsatt i samarbete med närliggande stadsdelar, 20 kvinnor i stadsdelen har fått insatser av kvinnostödare. Utbildning för personal, som arbetar med barn och unga inom och utom förvaltningen, har genomförts om uppfostningsvåld. I samarbete med fastighetsägarföreningen har även utbildning om våld i nära relationer genomförts för fastighetsskötare. Personal inom olika områden har arbetat med våldsproblematik inom familjen med hjälp av ART (Aggression Replacement Training), social färdighetsträning, och i Komet, föräldraträningsprogram. Familjerätten har fortsatt sitt aktiva arbete i projektet "Barn i svåra vårdnadsstrider" för att hjälpa föräldrar att hitta lösningar i allvarliga vårdnadskonflikter.

☒ Öppenvårdsinsatser för familjer och deras nätverk i närmiljön ska öka	2008-10-30	2009-12-31	
---	------------	------------	--

Kommentar: Stöd och behandling ska då det är möjligt erbjudas i öppenvård. Före beslut om extern öppenvård görs alltid en bedömning av om behovet kan tillgodoses av stadsdelens egna öppenvårdsresurser. Avsikten är att minska behovet av institutionsvård, men även att insatserna bättre ska motsvara barns och ungas behov. De flesta öppenvårdsinsatserna har genomförts av familje- och nätverksgruppen (FNG), Team 127 med speciell inriktning på ungdomar och enheten för boendestöd. Familjebehandling i närmiljön utförs sedan den 1 oktober 2009, för stadsdelens räkning av Framnäsgruppen AB. FNG har därmed upphört. Sedan oktober har 22 familjer med 29 barn beviljats insats hos Framnäs.

Antalet barn och unga som fått insatser genom Team 127, FNG (jan-sept), stödboendet, kvinnofridsprojektet Athena och Framnäs har varit totalt 158 jämfört med annan köpt öppenvård för 50 ungdomar. D.v.s. 76% av barnen/ungdomarna i öppenvård har fått insatser på hemmaplan (exkl. kontaktverksamheten).

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämnden samarbetar med staden för att öka antalet omsorgslägenheter för vuxna.

Uppfylls helt

Stöd till personer med funktionsnedsättning i Skärholmen har under flera år haft en omfattande byggnation av bostäder för att möta det behov som personer som beviljas insatsen 9 § 9 enligt LSS (Lagen om Stöd och Service för vissa

Årsredovisning Nämnd

XAdressX
 Telefon XTelefonX
 XEpostX

funktionshindrade) har. Byggnationen har genomförts för att ersätta boenden som inte uppfyllt gällande standardkrav och för att erbjuda nya personer bostad.

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämnden ska utveckla bostödet så att fler kan klara av att bo i eget boende.

● Uppfylls helt

De som har behov av försöks- och träningslägenheter får det. Utbyggnad av särskilt boende är klart och inflyttning pågår. Arbetet med att utveckla boendestödet sker genom att beställare och boendestödjare träffas en gång per månad och diskuterar mål, arbetssätt och innehåll i verksamheten. Beställaren skriver en handlingsplan och utföraren svarar med en genomförandeplan.

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämnden tillvaratar, tillsammans med förskola, skola, socialtjänst och familjen samt övriga aktörer/nätverk de gemensamma resurserna så att barn och unga kan växa upp till självständiga vuxna.

● Uppfylls helt

Se samma mål under 2.2, sid 44.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Barns och ungas familj och nätverk ska ☒ tillvaratas i den individuella planeringen av stöd och insatser	2008-10-30	2009-12-31	

Kommentar: De resurser som finns i barns och ungas familj och nätverk kartläggs i alla utredningar. Genomförandeplaner utifrån BBIC är ett sätt att strukturerat sammanställa utredningar med barnets behov i centrum. I behandlingen tillvaratas de resurser som finns i nätverket och i närmiljön, vilket dokumenteras i genomförandeplanerna. Före placering i familjehem och före beslut om kontaktfamilj har nätverket involverats, då det varit möjligt. Om ett barn eller en ungdom inte har något nätverk arbetar man för att bygga upp ett sådant. I planering av insatser kartläggs vilka behov som kan tillgodoses av närmiljöns resurser. Genomförande av behandling sker med utgångspunkt i föräldrarnas önskemål. Nätverkets delaktighet har visat sig vara betydelsefullt för att nå behandlingsmålen. I arbetet med att hitta praktikplatser för ungdomar (UPPIS) har nätverkets förslag till lösningar vid flera tillfällen kunnat användas med god framgång.

Stadsdelsnämnden ska erbjuda konsultativa samtal med personal inom ☒ förskola, skola och fritid, tillsammans med vårdnadshavare, för barn som kan vara i behov av stöd.	2009-01-01	2009-12-31	
--	------------	------------	--

Årsredovisning Nämnd

XAdressX
Telefon XTelefonX
XEpostX

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Kommentar: Konsultativa samtal med socialtjänsten (mottagningsgruppen för barn och unga) tillsammans med föräldrar/vårdnadshavare har inte efterfrågats.

Mottagningsgruppen har dock haft ett stort antal rådgivande samtal med tjänstemän från olika verksamheter i stadsdelen, drygt 400. Enligt en utvärdering som gjorts under året har samarbetspartners från förskola, skola och fritid varit mycket nöjda med tillgängligheten och möjligheten att få information och vägledning av mottagningsgruppen. De upparbetade kontakterna med viktiga samarbetspartners har lett till ett ökat antal konsultationer och även resulterat i tydligare anmälningar till socialtjänsten.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

2.4 Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare

● Uppfylls helt

Stadens genomförda medarbetarenkät 2008, visar att anställda i Skärholmens stadsdelsförvaltning är mer nöjd med sin arbetssituation än staden i genomsnitt. En god arbetsmiljö är den hälsofaktor som stadsdelsförvaltningen har störst möjlighet att påverka. Genom att vara tydlig med vad som förväntas av medarbetarna samt återkomma med feed-back på arbetet blir både arbetsresultatet uppmärksammat och medarbetarna uppmuntrade. Genom en god stämning och visad omtanke i arbetet kan vi hålla nere stress och osäkerhet. Personalgrupper som behöver handledning får det. Subventionerad friskvård som finns i staden erbjuds och uppmuntras. Den fysiska arbetsmiljön i stadsdelsförvaltningen är viktig med ergonomiskt utformade arbetsplatser, vilrum, ljusrum och massagestol erbjuds. Årliga skyddsronder sker av både den fysiska och psykosociala arbetsmiljön. Tydliga säkerhetsrutiner för personalen, t ex hot om våld, arbetsbelastning mm finns. Vi värdesätter mångfald och välkomnar medarbetare med olika bakgrund, den kulturella mångfald som finns i Skärholmen ska avspeglas i personalgrupperna. Med utgångspunkt från vår värdegrund, bidrar olika synsätt, arbetssätt, perspektiv, erfarenheter och kunskaper, till vår styrka, och underlättar möten med brukare, medborgare och andra aktörer i verksamheterna i Skärholmen. Vid medarbetarsamtalen upprättas en individuell utvecklingsplan utifrån varje medarbetares behov och önskemål som ska överensstämna med enhetsspecifika mål, åtaganden och förändrade krav i arbetet. Nyfikenhet på goda exempel och ett intresse för att förbättra verksamheterna uppmuntras. Vi håller kontakt med medarbetaren när han/hon blir sjuk, och följer stadens rehabiliteringspolicy som syftar till att medarbetaren snabbt ska återkomma i arbete.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Årsredovisning Nämnd

XAdressX
 Telefon XTelefonX
 XEpostX

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
◆ Frisknärvaro (alla nämnder)	28 %	28,2 %	39%	2009
Kommentar: Frisknärvaro avser förhållandet mellan de medarbetare som haft någon sjukfrånvaro under året och de som inte varit sjuka alls. Av 1 391 medarbetare har 998 medarbetare varit sjuka någon gång, 394 medarbetare har inte någon sjukfrånvaro alls. Andel frisknärvaro blir då 28%.				
● Medarbetarindex (alla nämnder)	64	64	60	2009
Kommentar: Vi nådde vårt årsmål NMI 64, det är ett gott resultat. NMI är en etablerad metod för att mäta medarbetartillfredsställelsen, den ger ett helhetsbetyg av nöjdheten över nio områden: Organisation, Ledarskap och chefer, delaktighet, Medarbetarskap, Utveckling och Kompetens, Trivsel, Arbetsklimat, Arbetsbetsättning och Hälsa.				
◆ Sjukfrånvaro (alla nämnder)	9,8 %	9 %	6,5 %	Årsredovisning 2009

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
------------------	------------------	--------	-------------	--------

Kommentar:

Sjukfrånvaron visar en betydande minskning från 12,3% (VB 2008) till 9,8% 2009. Förvaltningen beviljades för 2009 projektmedel med 0,6 mkr för arbetet med att minska sjukfrånvaron. Dessa medel finansierade MedHelp och projektet "Aktiv rehabiliteringsmodell".

MedHelp: Samtliga medarbetare inom förskolan har varit anslutna till sjuk-, friskanmälan och vård av barn, genom MedHelp. Sjukanmälan har gjorts till en sjuksköterska hos MedHelp som samtidigt givit sjukvårdsrådgivning. MedHelps sjuksköterska har ringt upp tredje dagen för uppföljning och sjukvårdsrådgivning för att underlätta och påskynda tillfrisknandet. Dag 8 har MedHelp återkopplat för att påminna om läkarintyg och dag 15 har sjuknanmälan gjorts till försäkringskassan.

"Aktiv rehabiliteringsmodell": Tillsammans med företagshälsovården Previa, har förvaltningen genomfört ett projekt. 15 medarbetare och deras chefer har genomgått en fördjupad "Aktiv rehabiliteringsmodell". En rehabsamordnare från Previa med beteendevetenskaplig utbildning har säkerställt att varje enskilt rehabärendes handlingsplan följts fram till avslut, dvs då ingen sjukskrivning föreligger. Chefscoachning har genomförts i syfte att stötta och handleda den enskilde chefen i sitt rehabiliteringsarbete. Samtliga chefer i Skärholmen har i Previas regi genomgått en halv dags utbildning i rehabprocessen i syfte att finna rutiner för att säkerställa att kontakt tas vid första sjukskrivningsdagen och att en rehabplan tas fram inom den första månaden. Sjukfrånvaroprojekten följs upp och avslutas under de första månaderna 2010. Därutöver har varje enhetschef fått en månadsvis lägesuppföljning över sin sjukfrånvaro på enheten.

Vi har under 2009 tagit fram en *handlingsplan för arbetet med att sänka sjukfrånvaron*. Utifrån den ska enheterna själva upprätta en handlingsplan med förebyggande insatser i syfte att komma till rätta med långtidssjukfrånvaron samt att förhindra att ny sjukfrånvaro uppstår. Enhetscheferna har följt upp hur friskvårdstimmen nyttjats av medarbetarna.

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
------------------	------------	-----------	-----------

En satsning på kompetensutveckling för chefer inom äldreomsorgen ska genomföras	2009-01-01	2009-12-31	

Kommentar: Chefsutvecklingsprogram har genomförts för två chefer och kvalitetsledning för en chef.

Samtliga nämnder ska utarbeta rutiner så att ansvarig chef säkerställer att kontakt alltid tas på första sjukskrivningsdagen.	2009-03-20	2009-12-31	

Kommentar: Se redovisning ovan under "total sjukfrånvaro". Cheferna har tagit fram rutiner som säkerställer att kontakt tas på första sjukskrivningsdagen.

NÄMNDMÅL:
Andelen medarbetare med adekvat utbildning ökar

● Uppfylls helt

Vid nyrekrytering krävs adekvat utbildning för att få arbete vid stadsdelsförvaltningen. Redan anställd personal som saknar adekvat utbildning har erbjudits kompletterande utbildning för att möta förändringar i verksamheten.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Alla medarbetare ska erbjudas kompetensutveckling för att kunna möta de föränderliga krav som ställs i arbetet.	2009-01-01	2009-12-31	

Kommentar: Se tidigare redovisning i VB 2009.

Ledarskapsutbildning genomförs under året.	2009-01-01	2009-12-31	
--	------------	------------	--

Kommentar: Inom ramen för Chefsforum har förvaltningen genomfört ett utvecklingsprogram för chefer. I Chefsforum har information och föreläsningar samt studiebesök ingått. Cheferna har under våren varit indelade i fyra smågrupper med konsultstöd.

NÄMNDMÅL:
Hälsan ökar och sjukfrånvaron minskar.

◆ Uppfylls delvis

Sjukfrånvaron har minskat med 2,5 procentenheter till 9,8 % jmf med 12,3% (vb 2008).

Projektet för att minska frånvaron har pågått. Syftet är att samordna rehabiliteringsprocessen för att säkerställa att varje enskilt rehabiliteringsärendes handlingsplan följs från start till avslut, dvs att ingen sjukfrånvaro föreligger, detta arbete har skett i samarbete med Previa. I projektet har också ingått att all sjuk- och friskanmälan ska ske genom Medhjälp för samtliga medarbetare inom förskolan.

Det främsta resultatet vi hitintills har sett från projektet är att medvetenheten i rehabiliteringsarbetet har ökat väsentligt hos samtliga inblandade parter. Projektet avslutas först i början av nästa år. Vi kan redan nu se att de flesta av de 15 långtidssjuka som ingår i projektet redan har kommit till - alternativt kommer att komma till, någon form av avslut av sin sjukfrånvaro när projektet avslutas. Inom förskolan har sjukfrånvaroperioderna blivit kortare.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
----------------------	------------------	--------	--------

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
<ul style="list-style-type: none"> Andel korttidssjukfrånvaro 	2,78 %	3 %	Årsredovisning 2009
Kommentar: Andel korttidssjukfrånvaro har sjunkit från 3,13% (VB 2008) till 2,78% i VB 2009. Se kommentar vid total sjukfrånvaro.			
<ul style="list-style-type: none"> Andel långtidssjukfrånvaro 	6,21 %	5 %	Årsredovisning 2009
Kommentar: Andel långtidssjukfrånvaro har sjunkit från 7,56% (VB 2008) till 6,21% i VB 2009. Se kommentar vid total sjukfrånvaro.			
<ul style="list-style-type: none"> Andel sjukfrånvaro mellan 15-90 dagar 	1,19 %	1 %	Årsredovisning 2009
Kommentar: Andel sjukfrånvaro mellan 15-90 dagar har sjunkit från 1,5% (VB 2008) till 1,19% i VB 2009. Se kommentar vid total sjukfrånvaro.			

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
För att bidra till en hög hälsa i Skärholmen, ska friskvårdsaktiviteter vara möjliga för medarbetarna 1 timme per vecka om arbetet så medger.	2009-01-01	2009-12-31	
Kommentar: Möjligheterna att nyttja friskvårdstimmen har sett olika ut i verksamheterna. Lättast har administrationen och Individ och familjeverksamheterna haft, där man har kontorsarbete. Inom förskola och fritid har medarbetarna haft svårt att utnyttja timmen, likaså inom äldreomsorg och omsorg om funktionsnedsatta. Förvaltningen har erbjudit andra alternativ som massagestol och ljusrum. Flera har deltagit i gemensamma aktiviteter utanför arbetstid som vårruset eller STAR-cykeltävling. Flera enheter har hälsocoacher och hälsofrågor har tagits upp vid Apt-möten och utvecklingssamtal. Förvaltningen kommer att i början av 2010 ha ett gemensamt seminarium med chefer och fackliga företrädare för att prata om hur hälsofrågorna ska utvecklas.			
På olika sätt arbetar vi för att ha en hög hälsa i Skärholmens stadsdelsförvaltning. Vi dokumenterar aktiviteterna i ett "Friskvårdsprogram" för 2009. Vi ska ta fram ett program för hur sjukfrånvaron kan minskas och åtgärder för att flera ska ha möjlighet att utnyttja sina friskvårdstimmar.	2009-01-01	2009-03-31	

Årsredovisning Nämnd

 XAdressX
 Telefon XTelefonX
 XEpostX

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Kommentar: Stadsdelsförvaltningen har samlat aktiviteter som varit subventionerade för medarbetarna i ett program, "Friskvård och hälsa". Stadsdelnämnden har en hälsopolicy: "I Skärholmen vill vi att medarbetarna ska ta ansvar för och vara medvetna om hälsans betydelse för sitt eget välbefinnande och för stadsdelens utveckling. Delaktighet och att kunna påverka sitt arbete är av stor betydelse för hälsan. Vi har en gemensam värdegrund och arbetar förebyggande för att främja hälsan hos medarbetarna. Ledningen har ett positivt förhållningssätt till hälsoaktiviteter på arbetstid och fritid".

<p>Vi samarbetar med Försäkringskassan och företagshälsovården för att minska sjukfrånvaron samt genomför regelbundna uppföljningar av sjukfrånvaron vid varje enhet. Vi arbetar för att de medarbetare som är i riskzonen för att bli långtidssjuka eller redan är långtidssjuka, ska komma tillbaka i arbete.</p>	2009-01-01	2009-12-31	
---	------------	------------	--

Kommentar: Vi har följt stadens gemensamma rehabiliteringsprocess och samverkat med Previa, vår företagshälsovård och Försäkringskassa. Vi har uppmärksammat tidiga tecken på ohälsa och hälsofrågor har tagits upp vid Apt-möten och vid medarbetarsamtal.

NÄMNDMÅL:

Som chef i Skärholmens stadsdelsförvaltning är man nyfiken på sin omvärld i en strävan till ständig förbättring

● Uppfylls helt

Genom kompetensutveckling och att ta vara på goda exempel från olika verksamheter, har verksamheterna utvecklats för brukarna. Studiebesök och deltagande i övergripande nätverk i staden har fungerat som inspirationskällor och kompetenshöjning för ledningsgruppen liksom samarbete med olika aktörer inom verksamheterna. Detta för att främja utveckling och inspirera till nytänkande i arbetet. Öppna diskussioner kring verksamhetsfrågor och ett positivt förhållningssätt till synpunkter gagnar utveckling, liksom att arbetssätt som ej ger goda resultat avvecklas.

NÄMNDMÅL:

Verksamheterna utvecklas i samspel med brukare och medarbetare samt i dialog med politisk ledning.

● Uppfylls helt

Det goda samarbetet mellan brukare, förvaltning och nämnd har fortsatt under 2009. I stadsmiljöfrågor finns ett gott samarbete formaliserat i stadsmiljöutskottet, och samrådsmöten, vid stadsdelsnämndsmöten och stadsmiljövandringar.

Årsredovisning Nämnd

XAdressX
 Telefon XTelefonX
 XEpostX

Vi har varit angelägna om att föra dialog med barn och unga, vuxna brukare, närstående och gode män för att kunna erbjuda en individuellt anpassad verksamhet som ska vara trygg, stimulerande och till hög kvalitet. Vi har följt upp verksamheten genom samtal, intervjuer, brukarundersökningar och möten. Utifrån förskolans läroplan samt de politiska uppdragen har verksamheten utvecklats under året av personal, barn och föräldrar tillsammans. Fritidsenheten har knutit kontakt mellan nämnd och ungdomar genom olika demokratiseringsåtgärder. Brukarundersökningar i form av enkäter har genomförts. LSS gruppbestäder har haft boendemöten med representanter från samtliga gruppbestäder. Inom omsorgen om äldre har anhörigråd och kostråd fångat upp brukarnas och anhörigas synpunkter och idéer. Vi har lyssnat på klientens åsikter och uppmuntrat personer att lämna förslag, klagomål, synpunkter och medborgarförslag. Medarbetarnas idéer och tankar om utveckling av verksamheten har kommit fram vid APT-möten, vid utvecklingssamtal och i den dagliga verksamheten. Vi tycker att "varje klagomål är en gåva".

Verksamheterna har kontinuerligt fört dialog med stadsdelens ungdomsråd, handikappråd och pensionärsråd.

Lika viktigt är det att ha ett gott arbetsklimate och trivas på jobbet. Genom arbetsplatsträffar, samverkansgrupper och ett gott fackligt samarbete har vi hanterat problem som uppstått.

Genom tydliga mål, strategier och arbetssätt samt rutiner för att kvalitetssäkra arbetet har vi verkat i en gemensam riktning för att utveckla verksamheten för brukarna.

NÄMNDMÅL:

Vi tar tillvara olikheter och mångfald

● Uppfylles helt

Skärholmen är en mångkulturell stadsdel befolkad av människor från hela världen. Stadsdelsförvaltningen har verkat för att denna mångfald ska tas tillvara och berika stadsdelen och verksamheterna. Vi har strävat efter att den kulturella mångfald som finns i Skärholmen ska avspeglas i personalgrupperna. Den av stadsdelsnämnden beslutade jämställdhets- och mångfaldsplanen har följts enligt plan.

I förskolorna har flerspråkiga personals språk och kulturkompetens använts i möten med barn och föräldrar, och för flerspråkiga barns språk, identitet och kunskapsutveckling. Föräldracirklar/träffar har varit en mötesplats för att utveckla och värna om en mångkulturell förskola. Personal och barn talar totalt ca åttio olika språk. Det mångkulturella arbetet har därmed blivit en naturlig del i förskolans vardag.

Inom omsorgen om äldre och stöd till personer med funktionsnedsättning arbetar det människor som har många olika modersmål förutom

svenska. Personalens varierande kulturkompetens har använts för att möta brukarens behov och utveckla verksamheten.

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
☐ Andel chefer med utländsk bakgrund	23,26 %	18 %	2009

Kommentar: Av förvaltningens 43 chefer har 10 utländsk bakgrund, 23,8%. Av samtliga anställda har ca 46% utländsk bakgrund.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
☐ Vi främjar delaktighet och ökad hälsa. Det är angeläget att hälsobefrämjande förhållningssätt präglar verksamheterna.	2009-01-31	2009-12-31	

Kommentar:

Medarbetare som känner sig delaktiga på arbetsplatsen känner också i hög grad arbetsglädje. Genom stimulerande arbetsuppgifter främjas hälsa och genom tydliga mål och arbetssätt samt uppskattning av goda arbetsinsatser skapas en god och trygg arbetsmiljö.

KF:s INRIKTNINGSMÅL 3:
3. Stadens verksamheter ska vara kostnadseffektiva

Skärholmens stadsdelsnämnd har bidragit till måluppfyllelsen för staden genom att redovisa ett resultat som ligger nära ± 0 . Utfallet i bokslutet blev +0,6 mkr efter resultatöverföring och avvikelserna var +5,9 mkr före resultatöverföring. De olika verksamheterna visar dock olika resultat; förskola, vuxenvård och socialpsykiatri visar positivt resultat mot budget, medan äldreomsorg, barn- och ungdomsvård och ekonomiskt bistånd står för de större underskotten. Prognoserna under året har varit jämna i beräknat utfall, skillnaden mellan utfall i tertialrapport 2 och bokslutet är endast 0,2 mkr.

Kommunfullmäktiges och nämndens mål uppfylls i allt väsentligt.

Två resultatenheter föreslås upplösas. Sätra vård- och omsorgsboende bedöms inte klara att inarbeta sitt underskott från 2008 och 2009 och Skärholmens servicehus kommer att organisatoriskt förändras till trygghetsboende under 2010. Deras ekonomiska resultat från 2009 kommer att överföras till nämndens ansvar.

Stadsdelsförvaltningen har haft en kostnadseffektiv verksamhet. Verksamheten har anpassats till brukarnas behov och efterfrågan vilket bl a inneburit att Vårbergs sjukhem avvecklats under året. Verksamheterna har genomförts med en jämn och god kvalitet under hela året. Vi har verkat för att få ekvationen mellan brukarnas behov och de resurser vi tilldelas av politikerna och lagstiftningen att gå ihop.

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:
3.1 Budgeten ska vara i balans

● Uppfylls helt

Skärholmens stadsdelsnämnd redovisar i bokslutet en budget i balans, nämnden redovisar ett överskott på 0,6 mkr efter resultatfond, vilket är 0,1 % av omslutningen.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Nämndens budgetföljsamhet efter tekniska justeringar (alla nämnder)	99,9 %	100 %	100 %	Årsredovisning 2009

Kommentar: Under året har sju månadsprognoser och två tertialrapporter lämnats. Prognosernas utfall har stämt väl med det slutliga utfallet i bokslutet, årets prognoser har varit jämna. Avvikelsen mot budget har varierat, beroende på att budgetramen justerats under året.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
Nämndens budgetföljsamhet före tekniska justeringar (alla nämnder)	99,9 %	100 %	100 %	Årsredovisning 2009
Nämndens prognossäkerhet T2 (alla nämnder)	99,71 %		+/- 1 %	2009

NÄMNDMÅL:

Alla enheter anpassar sin verksamhet till brukarnas behov och efterfrågan utifrån de ekonomiska förutsättningarna.

- Uppfylls helt

Alla enheter har arbetat aktivt med sin budget och vidtagit åtgärder om avvikelser redovisats. Verksamheten har anpassats till brukarnas behov och efterfrågan. Vissa faktorer som medfört kostnadsökningar har ej varit påverkbara, som t ex förändrade statliga regler som ökat kostnaderna inom försörjningsstöd (40% av kostnadsökningarna beror på detta), omställningskostnader i samband med ombyggnad av Sätra VoB som innebär höga lokalkostnader för äldreomsorgen i avtal med långvarig bindningstid, samt övertalighetskostnader i samband med avveckling av verksamhet pga lägre efterfrågan. I förvaltningen har funnits 41 övertaliga, 37 övertaliga inom äldreomsorg och 4 övertaliga inom omsorg om funktionsnedsatta. 19 personer har valt frivilliglösningen, (0,5 mkr). 22 personer har valt förvaltningsövergripande omplacering, (3,9 mkr).

Verksamheternas uppdrag ska utföras med realistiska förväntningar och med en jämn och god kvalitet under hela året. Medarbetarnas medvetandegrad om budgethållning är hög. Varje månad har alla anställda informerats om budgetläget på respektive verksamhets planeringsmöte, samt en ytterligare genomgång på arbetsplatsträffar. De månadsvisa uppföljningarna tillsammans med cheferna och stadsdelens budgetcontroller av budgeten har fortgått. Därutöver har verksamhet, kvalitet och budget följts upp i samband med tertialuppföljningarna, och utvärdering skett i samband med bokslut.

Vi har verkat för att få ekvationen mellan brukarnas behov och de resurser vi tilldelas av politikerna och lagstiftningen att gå ihop.

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
All personal ska få information om verksamhet och budget vid arbetsplatsträffarna.	2009-01-31	2009-12-31	

Årsredovisning Nämnd

XAdressX
 Telefon XTelefonX
 XEpostX

Nämndens aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
----------------------	------------	-----------	-----------

Kommentar: Verksamhetsfrågor och budget är stående punkter på dagordningen vid samtliga enheters arbetsplatsträffar under året.

Genomgångar av verksamhet, kvalitet och budget sker fyra gånger per år och budgetgenomgång görs varje månad med ☒ alla enhetschefer. Framgångsfaktorer uppmärksammas och i de fall avvikelser finns föreslås åtgärder. Detta relateras till budgetförutsättningar och resurstillgång.	2009-01-01	2009-12-31	
---	------------	------------	--

Kommentar: I samband med planering (VP), uppföljning (Tertialuppföljning 1 och 2) och utvärdering (Verksamhetsberättelse och bokslut) har verksamhetens innehåll och kvalitet följts upp. Framgångsfaktorer har uppmärksamats och i de fall avvikelser finns har åtgärder vidtagits. Detta har relaterats till budgetförutsättningar och resurstillgång. Därutöver har enheterna gått igenom budgetläget vid APT. Detta är en del av Skärholmens stadsdelsförvaltnings kvalitetssäkring och ingår i förvaltningens ledningssystem d v s är grunden i förvaltningens årsstruktur.

Analys av resultaträkning – Uppföljning av driftbudget

Ram

Kommunfullmäktiges ram för Skärholmen inför 2009 var 505,4 mkr. Budgeten har därefter justerats med tillägg om 0,6 mkr för projekt för att minska sjukfrånvaron, samt med 0,3 mkr för minskade kostnader för internränta. Ny nettoram i T 1 blev därmed 505,7 mkr. Därefter medgavs nämnden en budgetökning om 8,1 mkr (3,8 mkr stimulansbidrag, 0,4 mkr kolloverksamhet och 3,9 mkr för ekonomiskt bistånd). Budgetramen blev då 513,8 mkr. Under hösten har budgeten justerats med tillägg på ytterligare 12,9 mkr (prestationer 8,9 mkr, stimulansbidrag 0,2 mkr, ekonomiskt bistånd 3,8 mkr) samt en justering av intäkter för statsbidrag med 87 mkr. Budgetram är därmed 613,7 mkr.

Därutöver innefattar bokslutet beslutade intäkter på 3,6 mkr, (2,9 mkr är ersättning för lokaler i samband med avveckling av Vårbergs vård- och omsorgsboende, samt 0,7 mkr för projekt för hemlösa).

Även investeringsbudgeten har justerats under året med en ökning om 0,2 mkr som avser ombudgetering för parkleken Ängen.

Handläggare: Gunnel Altin
Britt-Marie Stenborg
Telefon: 508 24 000Till
Stadsdelsnämnden**Bokslut för stadsdelsförvaltningen**

Mkr	Budget	T1	T2	Bokslut	Avvikelse
Kostnad	994,40	1005,2	1015,8	1021,7	-27,3
Intäkt	-380,70	-415,2	-408,2	-413,9	33,2
Netto	613,70	590,0	607,6	607,8	5,9
Prestationer		0,0	0,0	0,0	0,0
Resultatfond		5,1	3,7	5,3	-5,3
Netto	613,70	595,1	611,3	613,1	0,6

Prestationsförändringar i T1 och T2 ingår i budgeten

(Avrundningsdifferens om 0,1 förekommer)

Bokslutet visar ett överskott på 5,9 mkr före resultatfond. Resultatfonden från 2008 har ett överskott om 3,9 mkr och till år 2010 kommer ett överskott om 9,2 mkr att överföras, vilket påverkar årets resultat mot budget. Efter resultatfond kvarstår ett överskott om 0,6 mkr, vilket redovisas som nämndens resultat.

Det är förskoleverksamhet, vuxenvård och socialpsykiatri som främst visar överskott mot budget, medan äldreomsorg, barn- och ungdomsvård, försörjningsstöd och förvaltningsadministration visar negativt resultat.

Bokslutets nettokostnad är 607,8 mkr. Kostnaderna uppgår totalt till 1021,7 mkr och intäkterna 413,9 mkr. Av kostnaderna utgör personalkostnaderna 523,5 mkr, vilket är 52% av kostnaderna. Lokalkostnader inklusive hyror är 51,4 mkr (7%), ekonomiskt bistånd 75 mkr (7%), entreprenadköp av verksamhet 253,9 mkr (25%) och övriga kostnader 95,4 mkr (9%).

Redan i verksamhetsprogrammet hade vi ökat intäkter och kostnader med 81,9 mkr i omslutningsökning. Kostnaderna i bokslutet blev ändå 27,3 mkr högre än budget. Även intäkterna är högre än budget, 33,2 mkr, genom ökad försäljning m.m. Där ingår då kommunövergripande (KÖV) statsbidrag på 280 mkr.

Jämförelse mot föregående prognoser

Årets prognoser har varit jämna. Prognosernas utfall har stämt väl med det slutliga utfallet i bokslutet, skillnaden mellan T2 och bokslutets nettoutfall är bara 0,2 mkr. Däremot har avvikelsen mot budget varierat, beroende på att budgetramen justerats under året. Beräknat årsutfall i tertiärrapport 1 var 883,3 mkr (exklusive KÖV, kommunövergripande statsbidrag). Jämfört mot budget ett resultat på +0,4 mkr, efter begärda tillägg. Tilläggen beviljades inte fullt ut, detta tillsammans med ökade kostnader för ekonomiskt bistånd under sommaren resulterade i att juliprognosen och tertiärrapport 2 redovisade ett underskott. Prognosen på årsutfallet hade i tertiärrapport 2 ökat till 885,9 mkr, resultat mot budget beräknat till -2,6 mkr. Effekter av löpande budgethåll-

ningsåtgärder och ny prognos för ekonomiskt bistånd samt budgettillägg, gav sedan ett mer positivt resultat, den senaste prognosen före bokslutet (månadsrapport november) redovisade ett utfall på 885 mkr och ett överskott med +1,9 mkr mot budget.

Bokslutets utfall är 886,1 mkr, det ligger nära både T2 och novemberprognosen. Bokslutet har högre utfall med 0,2 mkr mot T2 och med 1,1 mkr mot novemberprognosen. Bokslutets avvikelse mot budget är +0,6 mkr, vilket är 1,3 mkr sämre än novemberprognosens avvikelse. Försämringen mot förra prognosen ligger främst inom äldreomsorgens verksamhet, där försämrat resultat för vård- och omsorgsboenden utgör en stor post, samt periodisering av projektintäkter till 2010.

Jämförelse med föregående bokslut

Bokslut 2008 hade ett underskott på -4 mkr mot budget, en procentuell avvikelse på 0,5% av omslutningen exklusive statsbidrag. I jämförelse med föregående år har Skärholmen 2009 vänt detta mot ett överskott på 0,6 mkr efter resultatfond, vilket är 0,1 % av omslutningen.

Nettokostnaderna i bokslutet för år 2008 var 478,5 mkr mot 607,8 mkr år 2009. Den stora förändringen beror på att statsbidragsintäkterna har minskat med drygt 100 mkr. Om vi räknar bort den kommunövergripande verksamheten med statsbidrag har nettokostnaden mellan åren ökat med drygt 28 mkr, vilket motsvarar 3%, främst beroende på pris- och löneökningar. Nettokostnad 2008 var 857,4 mkr och 886,1 mkr år 2009.

Äldreomsorgen, barn- och ungdomsvård, ekonomiskt bistånd och förvaltningsadministration visade 2008 underskott på sammanlagt nära 30 mkr, medan verksamheterna förskola, vuxenvård, stadsmiljö samt omsorg om funktionsnedsatta hade överskott på totalt 26 mkr. Samma tendens finns i bokslutet 2009, om än med lägre siffror, summa underskott 24,9 mkr och överskotten summa 25,5 mkr.

Nämnd och förvaltningsadministration samt stadsmiljö

Förvaltningsadministrationen redovisar ett underskott om 1,5 mkr, vilket främst beror på kostnader av engångskaraktär, som stadens rekrytering av ny förvaltningschef samt ombyggnation och utrustning av lokaler.

Egenregi-verksamheten för stadsmiljö visar ett överskott om +0,2 mkr och avskrivningar och internräntor +0,1 mkr.

Individ- och familjeomsorg för barn och unga

Social omsorg om barn och unga har ett underskott om -5 mkr. Underskottet ligger inom vården.

Vårdkostnaderna uppgår till 62 mkr vilket delvis kompenseras av intäkterna om 7,1 mkr. Merparten av intäkterna gäller ersättning för kostnader för ensamkommande flyktingbarn och vård för barn och ungdomar utan

uppehållstillstånd. Budgeten för handläggning och administration av barn och unga är i balans.

Utfallet för 2009 är 4,4 mkr lägre jämfört med 2008. Vissa verksamhetsförändringar har påverkat utfallet, som att verksamheten blev utökad med mottagningsenheten och fältverksamheten (vilken tidigare redovisats under program 7, fritiden) men ärendehandläggningen av 19-åringar har övergått till vuxenenheten.

Vårdkostnader är 5,4 mkr lägre jämfört med 2008.

Största kostnader inom vården är familjevård (familjehem, jourhem, särskild förordnad vårdnadshavare) 44 %, placeringar i HVB hem 23% och öppenvård 24%.

Antalet vårddygn på institution inkl. SIS (Statens institutionsstyrelse) har minskat betydligt detta år. Våra egna öppenvårdsresurser Team 127, FNG och Bostödsenheten har haft stor betydelse. Även verksamheten för familjevård redovisar lägre kostnader om 1,6 mkr jämfört med 2008.

De mest kostsamma ärenden tas upp på chefsrådet för diskussion.

Förskola

Förskoleverksamheten visar ett överskott jämfört med budget på +15,5 mkr före resultatfond. Från 2008 har resultatenheterna ett överskott på 7,6 mkr och de för över 8,6 mkr till 2010. Efter resultatfond är överskottet 14,5 mkr, vilket är en förbättring mot novemberprognosen med 1,5 mkr, vilket delvis beror på intäkter för lärarstudenter. Största delen av överskottet är en buffert för att klara förvaltningens underskott inom andra verksamheter.

Barnomsorgsgarantin uppfylls.

Fritid och kultur

Verksamheten för fritid och kultur visar totalt på -0,1 mkr i resultat. Därav har fritidsverksamheten ett underskott om 0,4 mkr som delvis balanserades med överskott på kultur- och sommarkoloniverksamheten. Fritidsenheten har haft höga personalkostnader under året och resultatet försämrades ytterligare med ett avgångsvederlag.

Äldreomsorg

Äldreomsorgen redovisar ett underskott om -12 mkr före resultatfond. Största avvikelserna finns hos Vårbergs vård- och omsorgsboende med ett underskott om -5,6 mkr. Den somatiska avdelningen har stängts under året vilket har bidragit till stora avvecklingskostnader för detta.

Även höga lokalkostnader har tyngt verksamheten med ett underskott om -6,2 mkr som främst härrör sig från ombyggnadstillägg, efter ombyggnad från f d servicehus till vård- och omsorgsboende (Frösätra/Sätra). Övriga enheter redovisar mindre avvikelser från budget.

Resultatfonden inom äldreomsorgen visar ett underskott om sammanlagt -4,3 mkr, vilket utgörs av ett underskott om -3,7 mkr från föregående år samt ett överskott om +0,6 mkr att föra till nästa år vilket försämrar årets resultat motsvarande. Efter resultatfond uppgår verksamhetens resultat till -16,3 mkr. Det är en försämring mot novemberprognosen med 2,6 mkr, vilket till största delen är merkostnader och lägre intäkter vid Vårbergs vård- och omsorgsboende i samband med avveckling av korttidsboendet, samt en periodisering av projektintäkter till 2010.

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Nettokostnaderna för omsorgen om funktionsnedsatta blev 173,2 mkr vilket innebär ett resultat på +0,2 mkr i förhållande till justerad nettobudget. Det är dock en förbättring mot tertialrapport 2 och novemberprognosen, där vi beräknade ± 0 mot budget. Förbättringen förklaras i första hand av att beställarenheten har arbetat ner en del underskott genom ändringar i placeringar och justeringar i avtal gällande dygnskostnader, stora och omfattande insatser har omprövats och minskats. Verksamheten har också erhållit stadsbidrag för flyktingar med funktionshinder.

Av överskottet avser +0,2 mkr beställarenheten, -0,7 mkr enheter för dagliga verksamheter och assistansenheten. Inom assistansen går LASS med underskott pga övertalighetskostnader. Gruppboendena visar totalt +0,7 mkr i överskott. Där ingår 12 gruppboenden, hälften av dem följer budgeten med ett mindre eller större överskott och sex av dem har underskott. Bidragande faktorer för överskottet är bl.a låg sjukfrånvaro och låg mertid/övertid samt en restriktiv schematäckning. Förklaring till underskottet för de sex enheterna beror dels på den höga vårdtyngden hos deras brukare, dels på relativt få brukare som har lägre omsorgsnivå.

Bistånd och arbete

Resultatet för BIA är +8,5 mkr varav arbetsmarknadsåtgärder +2,9 mkr, ekonomiskt bistånd/försörjningsstöd -2 mkr, vuxenenheten +3,8 mkr, bostöd +0,5 mkr, socialpsykiatri +3,3 mkr och flyktingmottagning ± 0 mkr.

Arbetsmarknadsåtgärder redovisar ett överskott om +2,9 mkr, verksamheten har omfattat OSA-anställningar, feriearbeten och arbetsträning, både i egen regi och köpt. Med tanke på utvecklingen av kostnaderna för ekonomiskt bistånd har viss återhållsamhet skett, därav överskottet på anslaget.

Ekonomiskt bistånd/försörjningsstöd redovisar ett underskott om -2 mkr (-3 mkr försörjningsstöd och +1 mkr handläggning). Redan i början av året pekade prognosen på ett underskott för ekonomiskt bistånd med -8 mkr. Tertialuppföljning 2 visade ett nettounderskott på drygt -9,3 mkr. Efter budgetjustering i T1 med 3,9 mkr och i T2 med 3,8 mkr blev underskottet lägre i bokslutet, -3 mkr. Under perioden januari-december 2009 ökade antalet bidragshushåll med 101. Den genomsnittliga kostnaden per

bidragshushåll varierade under året mellan 8 092 kr till 7 653 kr. Medelbidraget är 268 kr lägre i november, jämfört med januari.

Lågkonjunktur, hög arbetslöshet och försäkringskassans nya regelsystem är bidragande orsaker till de ökade kostnaderna för försörjningsstöd. Under året har antalet nya personer som har sökt försörjningsstöd för att de fått sin sjukpenning eller sjukersättning indragen successivt ökat. Även hushåll som sedan tidigare har kompletterande ekonomiskt bistånd har drabbats av arbetslöshet och har fått ersättning från försäkringskassan indragen, vilket gör att kostnaderna per hushåll ökat. Höjd riksnorm för ekonomiskt bistånd, höjda hyror och elkostnader har tillsammans med ett ökat antal ärenden bidragit till ökade kostnader.

Enheten för försörjningsstöd och mottaget har arbetat målmedvetet för att se över kostnaderna. T.ex. har kostnader för boende på härbärke, hotell och vandrarhem nästan halverats under året, från 416 tkr i januari till 258 tkr i november utan att förbise tak-över-huvudet-garantin. Ensamstående akut bostadslösa personer erbjuds i första hand sängplats i sovsal på vandrarhem respektive härbärke. Barnfamiljer i akut behov av tillfälligt boende erbjuds rum på vandrarhem eller lågprishotell. Vi har också haft en god internkontroll, genom ärendegenomgångar.

Verksamheten för socialpsykiatri redovisar ett samlat nettoöverskott om +3,3 mkr. Överskottet ligger på beställarsidan och beror stor del av samordningsvinster. Utförardelen redovisar budgeten i balans. Det nya socialpsykiatriska stödboendet med 10 platser är finansierat av stimulansmedel.

Totalt redovisar vuxenvården och insatser för 19-åringar ett överskott om +3,8 mkr. Vårdkostnaden för verksamheten uppgår till 11,1 mkr var av 1 mkr är kostnader för 19-åringar. Vuxenvården använder egna insatser (CRA-projektet) och andra kostnadseffektiva alternativ t.ex. bostöd i egen regi.

Verksamheten för bostöd redovisar +0,5 mkr i överskott. Det består av 0,3 mkr hyresintäkter och 0,2 lägre kostnader för OSA anställning.

Introduktion av nyanlända flyktingar redovisar budgeten i balans. Under året har antalet flyktingar minskat med 73 personer varav 58 vuxna. Medelbidraget har däremot ökat med 3 400 kr. Orsaken till detta är att hushållens storlek ökar med anknytningsinvandringen och 11 personer har fått förstahandskontrakt med hyreskostnader som överskrider normala kostnaden med 4 tkr i månaden.

Kommunövergripande verksamhet, statsbidrag för flyktingmottagande

Eftersom flyktingantalet har sjunkit under 2009 fick Stockholm stad betydligt lägre generalschablon och stimulansersättning av staten jämfört med 2008. Därför har intäktsbudgeten justerats ned i T2 med 87 mkr till 279,5 mkr, vilket vi har uppnått. Under 2009 har vi fördelat 29,7 mkr till stadsdelarna gällande kostnadsersättning för ensamkommande flyktingbarn och 7 mkr för övriga kostnader (hemtjänst, varaktig vård, §34 etc. 50% av sökt belopp). Skärholmen har fått 6,1 mkr.

Årsredovisning Nämnd

XAdressX
Telefon XTelefonX
XEpostX

Tabell över kostnader och intäkter i budget och bokslut, redovisat per verksamhet.

Bokslut 2009	Budget			Bokslut			Avv.
	Kostn.	Intäkter	Netto	Kostn.	Intäkter	Netto	
Verksamhetsområde							
Nämnd och förvaltningsadm.	22,4	0,3	22,1	25,4	1,8	23,6	-1,5
Individ- och familjeomsorg	146,2	4,5	141,7	151,8	12,7	139,1	2,6
Flyktingmottagande	6,3	0,0	6,3	6,8	0,5	6,3	0,0
Flyktingmot. och statsbidr.	1,2	279,5	-278,3	1,2	279,5	-278,3	0,0
Stadsmiljö. inkl räntor o avskr.	12,0	0,0	12,0	12,2	0,5	11,7	0,3
Förskoleverksamhet	205,2	7,2	198,0	191,6	9,1	182,5	15,5
Äldreomsorg	265,4	40,1	225,3	299,9	62,6	237,3	-12,0
Omsorg om funktionsnedsatta	218,4	45,0	173,4	215,9	42,7	173,2	0,2
Fritid och kultur	13,1	0,0	13,1	13,6	0,4	13,2	-0,1
Arbetsmarknadsåtgärder	7,5	2,2	5,3	3,8	1,4	2,4	2,9
Ekonomiskt bistånd	96,7	1,9	94,8	99,5	2,7	96,8	-2,0
Summa före resultatfond	994,4	380,7	613,7	1021,7	413,9	607,8	5,9
Resultatfond från 2008	3,9		3,9	0,0		0,0	3,9
Resultatfond till 2010			0,0	9,2		9,2	-9,2
Summa efter resultatfond	998,3	380,7	617,6	1030,9	413,9	617,0	0,6

Personal

Personallönekostnader

Personalkostnaderna för 2009 är 523,5 mkr, att jämföra med 2008, 519 mkr, en ökning med 4,5 mkr. Färre anställda har i viss mån balanserat ökning på grund av lönerörelsen (beräknas till 10 mkr). Ökningen mellan 2007 och 2008 var 8 mkr. Antalet anställda har minskat med 44 tillsvidareanställda månadsavlönade personer, månadsavlönade tidsbegränsade anställda har minskat med 50 personer. Timanställda har använts i mindre omfattning, antalet timanställda har minskat från 750 till 443 personer, dvs en minskning med 307 personer. Nämnas bör att redovisningen av antalet timanställda motsvarar antalet timanställda aktuella i lönesystemet, således ej en indikator på hur dessa har använts. Förskolan har övergått till att använda ett bemanningsföretag för vikarier. Inom äldreomsorgen har övertaligheten inom boenden varit hög och en vikariepool har inrättats.

Övertalighet

I förvaltningen har funnits 41 övertaliga, 37 övertaliga inom äldreomsorg och 4 övertaliga inom omsorg om funktionsnedsatta. 19 personer har valt

frivilliglösningen, kostnad 545 tkr. 22 personer har valt förvaltningsövergripande omplacering, kostnad 3,9 mkr.

Resultatenheter

Skärholmen har under 2009 haft sex resultatenheter, tre inom förskolan och tre inom äldreomsorgen (se även bilaga 1.6). Från 2008 överförde resultatenheterna ett totalt överskott på 3,9 mkr. Det innebär att förskolorna hade 7,6 mkr att användas under 2009, medan äldreomsorgens underskott från 2008 på 3,7 mkr måste täckas under året.

Till 2010 kommer ett överskott på 9,2 mkr att föras över till resultatfonden, 8,6 mkr inom förskoleverksamheten och 0,6 mkr för äldreomsorgen.

Inför 2010 föreslås att två enheter inom äldreomsorgen upplöses som resultatenheter och fortsätter som enheter med budgetansvar. Det är först Sätra vård- och omsorgsboende som under två års tid visat negativt resultat och inte beräknas kunna klara åtagandet att täcka sitt underskott. Från 2007-2008 hade Sätra ett underskott som avsåg lokalkostnader, i första hand ombyggnadstillägg när Frösätra servicehus byggdes om till vård- och omsorgsboende. Underskottet som inte är en följd av enhetens eget handlande har korrigerats under året. Detta avräknat visar enheten ändå ett underskott och föreslås därför upplösas som resultatenhet. Den andra enheten att upplösas som resultatenhet är Skärholmens servicehus, som under 2010 kommer att avvecklas och omstruktureras till trygghetsboende. Beslut om förändringen skedde efter att verksamhetsplanen för 2010 beslutats. Dessa två enheters del i resultatfonden kommer att överföras till 2010 och övergår då till nämnden.

Analys av balansräkning

Kundfordringar (konto 15xx)

Kundfordringarna har ökat från 9,5 mkr 2008 till 9,8 mkr 2009. Förändringen beror i huvudsak på minskat värde på konto värdereglering. Nedskrivning av fordringar har skett med 840 960,16 kr.

Fodringar hos staten (konto 1651)

Fordran har minskat med 11,2 mkr från 32,1 mkr i årsbokslut 2008 till 20,9 mkr. Minskningen beror på att en större del av statsbidraget skall fördelas ut till övriga förvaltningar från och med i år.

Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter (konto 17xx)

Förutbetalda kostnader främst avseende hyror och övriga interimsfordringar har ökat med 2,3 mkr till 21,1 mkr jämfört med 18,8 mkr i årsbokslut 2008.

Förskottskassa (konto 191x)

Stadsdelsnämndens förskottskassa uppgår till 400 000 kr.

Nytt från i år är att konto 1911 endast skall uppta summan av utlämnade underförskottskassor, vilket för de 37 st. förvaltningen har är 104 000 kr.

Leverantörsskulder (konto 25xx)

Leverantörsskulden uppgår till 40,3 mkr vid tertialbokslutet vilket är 1,6 mkr mer än föregående år.

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter (konto 29xx)

Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter har ökat med 3,8 mkr. Ökningen beror till största delen på nya projektmedel inom äldreomsorgen och extra statsbidrag för flyktingar.

Investeringar

Parkinvesteringar

mkr	Budget	T1	T2	Bokslut	Avvikelse
Parkleken Ängen	1,5	1,5	1,0	1,1	0,4
Övrigt	0,0	1,1	1,1	0,0	0,0
Gröna stugans väg, lekpark	0,7	0,0	0,0	0,7	0,0
Omdisponering till PI Ängen	0,4	0,0	0,0	0,0	0,4
Kostnader	2,6	2,6	2,1	1,8	0,8
Intäkter	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Netto	2,6	2,6	2,1	1,8	0,8

Projekteringen av parkleken Ängen startade hösten 2008, arbetet fortgår även 2009-2010, där vi får merkostnader. Enligt den preliminära beräkningen kommer projektet att kosta ca 0,8 mkr mer än den ursprungliga budgeten. Därför har vi omdisponerat medel till projektet 2009. På grund av utdragen projektering kommer byggnationen i gång 2010, därför begär vi ombudgetering för kvarvarande projektmedel om 0,8 mkr i verksamhetsberättelsen.

Arbetet på Gröna stugans väg fortsätter under 2010. Gruset på parkens fotbollsplan ersätts med konstgräs. Arbetet beräknas vara färdigt under våren 2010. Budgeten är på 1,0 mkr varav 0,3 mkr finansieras under 2010 av övriga parkinvesteringsmedel.

Inventarier och maskiner

mkr	Budget	T1	T2	Bokslut	Avvikelse
4 miljöbilar (gas)	1,3			1,2	0,1
Möbler	0,3			0,3	0,0
Fiberuppkoppling	1,7			1,9	-0,2
Utrustning av parken Kulan	0,2			0,2	0,0

Årsredovisning Nämnd

XAdressX
 Telefon XTelefonX
 XEpostX

Övrigt	0,7			0,0	0,7
Kostnader	4,2	4,2	4,2	3,7	0,5
Intäkter	0,0	0,0	0,0	-0,1	0,1
Netto	4,2	4,2	4,2	3,6	0,6

Intäkten är ersättning från Miljöförvaltningen för miljöanpassning av bilar.

Förvaltningens investeringsbudget för större inköp uppgår till 4,2 mkr varav 3,6 mkr har använts. För övergång till miljöbilar har 1,1 mkr använts. Utrustningen av lokaler i parken Kulan har kostat 0,2 mkr. Utrustning av fibernät till enheterna genom Stokab uppgick till 1,9 mkr. Inköp av kontorsmöbler till Måsholmstorget kostade 0,3 mkr. Utrustning (alkolås mm) för bilar inom äldreomsorgen beräknas uppgå till 0,3 mkr och projektet fortsätter under 2010.

Räntor och avskrivningar för dessa investeringar bekostas av verksamheten.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Betydande projekt som inte är investeringar

Inom äldreomsorgen har medel erhållits för projekt som fortsätter efter 2009.

Projektet Aktiviteter för äldre avser att höja kvaliteten i vården och omsorgen genom kulturella aktiviteter, sinnesstimulering, Hjäringym, dans samt fortbildning till personal i taktill massage, baskunskap i sällskapsdans och om aktiviteterna och kulturens betydelse för ett gott åldrande. Sammanlagt har 6,5 mkr erhållits från Socialstyrelsen och det har balanserats 4,5 mkr till 2010.

Projektet Anhörigstöd syftar till att förstärka och utvidga stödet till anhöriga som hjälper och vårdar närstående. Medel har erhållits från Länsstyrelsen och det har balanserats 0,7 mkr till 2010.

Ombudgeteringar

Ombudgetering av parkinvesteringsmedel med 0,8 mkr sökes, vilket avser kostnader för parkleken Ängen. Se kommentarer under investeringar.

Medel för lokaländamål

Lokalkostnader utgör 7% av förvaltningens totala kostnader (exklusive KÖV) i bokslutet, vilket har redovisats i prognoser under året. Totalt visar bokslutet 73,4 mkr mot budgeterade 68 mkr, ett underskott med 5,4 mkr. Det är främst inom äldreomsorgens lokaler som underskottet återfinns, främst ombyggnadstillägg för Sätra vård- och omsorgsboende.

Under 2009 har Skärholmens stadsdelsnämnd fått stimulansbidrag för utbyggnad av särskilda boenden inom socialpsykiatri med 0,5 mkr. Det avser 10 platser stödboende i kvarteret Byholmen2, Vårholmsbackarna 110.

Vidare har stimulansbidrag beviljats med 0,7 mkr avseende boenden för personer med funktionsnedsättning. 0,5 mkr avsåg gruppboende (6 platser) i kvarteret Bysätra 1. I samband med T2 beviljades sedan 0,1 mkr vardera till gruppboende i kv. Djursätra 1 och serviceboende i kv. Djursätra 2. Dessa färdigställs 2010.

Övrigt

KF:s MÅL FÖR VERKSAMHETSOMRÅDET:

3.2 Effektivitet och fokus på kärnverksamheterna

● Uppfylls helt

Vi strävar efter att planera, organisera och genomföra verksamheterna på ett sådant sätt att verksamheten till brukare och medborgare, den sk kärnverksamheten, ska vara i fokus och prioriteras - så att vi på bästa sätt förfogar över våra samlade resurser. Med resurser avses personal, lokaler, teknik och ekonomi samt andra tillgångar som finns i stadsdelen, som tex anhöriga, närstående, föreningar och andra som kan bidra till en god verksamhet för barn, ungdomar, funktionsnedsatta och äldre samt medborgare som behöver annat stöd.

KF:s indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	KF:s årsmål	Period
● Administrationens andel av de totala kostnaderna (alla nämnder)	3,3 %	3,5 %	tas fram 2009	2009
■ Antal tävlande i kvalitetsutmärkelsen (alla nämnder)	0 st	2 st	45 st	2009
Kommentar: Under 2009 nominerade Skärholmens stadsdelsförvaltning inte någon enhet till kvalitetsutmärkelsen.				
● Hyreskostnadens andel av de totala kostnaderna för stadens verksamhet i egen regi (SDN förskola)	12,22 %	14 %	tas fram 2009	2009
● Hyreskostnadernas andel av de totala kostnaderna för stadens verksamhet i egen regi (SDN äldreomsorg)	8,38 %	15 %	tas fram 2009	2009

KF:s aktiviteter	Startdatum	Slutdatum	Avvikelse
Utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska samverka för ett <ul style="list-style-type: none"> effektivt och flexibelt lokalutnyttjande för de pedagogiska verksamheterna 	2008-01-01	2010-12-31	
Kommentar: Förvaltningen har haft kontakt med utbildningsförvaltningen gällande samverkan av lokalutnyttjande.			

NÄMNDMÅL:

Stadsdelsnämndens resurser utnyttjas effektivt för medborgare och brukare.

● Uppfylls helt

Vi verkar för att använda resurserna inom stadsdelen effektivt för brukarna och medborgarnas bästa. Men, vid t ex demografiska och socioekonomiska förändringar kan omställningar och resursanpassningar i vissa fall vara trögrörliga pga att vi t ex har avtal som löper över lång tid.

Stadsdelsförvaltningen har sedan flera år tillbaka effektiviserat lokalnyttjandet och anpassat lokaltillgången efter behov i samtliga verksamheter. Flera verksamheter har p g a demografiska förändringar minskat och således har lokalbeståndet minskat därefter. Stadsdelsförvaltningens lokalbestånd uppgår till ca 8 % av förvaltningens totala kostnader (exklusive Kommunövergripande verksamhet).

Nämndens indikatorer	Periodens utfall	Årsmål	Period
<ul style="list-style-type: none"> Andel kostnad för nämnd och förvaltningsadministration (verks.0xxx) 	2,89 %	2,5 %	Årsredovisning 2009

Kommentar: Förvaltningsadministrationen redovisar ett underskott om 1,5 mkr. Det beror till största delen på poster av engångskaraktär, som kostnader i samband med stadens rekrytering av ny stadsdelsdirektör samt ombyggnation och utrustning av lokaler. Även kostnaden för sjukskrivningsprojektet om 0,6 mkr ökar andelen.

Synpunkter och klagomål

Se bilagedelen.

Övrigt

Bilagor

- 12-bokslut per program, ORIGINAL, 100121

Årsredovisning Nämnd

XAdressX
 Telefon XTelefonX
 XEpostX

- Avtalsförteckning
- SDN_VB2009 Nyckeltal Skärholmen
- Skärholmens stadsdelsnämnd, Framsida till VB 2009, ORIGINAL
- Solholmen T3
- Solholmen total sammanställning av HsL 2009
- ST-Balans o resultaträkning, ORIGINAL
- Total sammanställning av HsL Vårberg,Sätra,s-huset 2009 T3
- Total sammanställning av HsL Vårberg,Sätra,s-huset 2009 året
- VB 2009 Tjut, ORIGINAL
- VB 2009, BILAGOR,ORIGINAL
- VB 2009, ROV, Indikatorer, ORIGINAL
- VB 2009, ROV, Internkontroll, ORIGINAL
- VB 2009, ROV, Väsentliga processer, ORIGINAL
- vb09sdn24, ORIGINAL 100121
- Verksamhetsberättelse med Bokslut 2009, ORIGINAL

Årsredovisning Nämnd

XAdressX
Telefon XTelefonX
XEpostX